

မိုးစာပေ

အရှေ့ရတနာမင်းစော

နှင့်

မိုင်းမောင်ကော့

စောမွန်လှ

သန်းထွန်း(လှည်းကူး)

စိုးစာပေ စာစဉ်အမှတ်(၁၃၁)

စိုးစာပေ

(က/၁၆၂၃)၊ ကမ္ဘောလေဏ်၊ (၁၆)ရပ်ကွက်၊ လှိုင်သာယာ။

ဖုန်း - ၀၉ ၄၂၀၁၀၄၄၃၁

ပြည်လုံးကျွတ်ဖြန့်ချိရေး

မိတ်ဆွေစာပေ

အမှတ်(၆၁)၊ ဘုရင့်နောင်လမ်း၊ ရတနာလမ်းထိပ်၊

ပေါက်တောရပ်ကွက်၊ အင်းစိန်မြို့နယ်။

ဖုန်း - ၀၉ ၂၅၀၆၆၁၃၀၃၊ ၀၉ ၇၉၉၇၄၃၃၃

ပုံနှိပ်ပုတ်တမ်း

- ပထမအကြိမ် - ၂၀၁၈ ခုလိုဏ်
- ဆုပိရု - ၅၀၀ ဆု
- ထန်စိုး - **2500** နှစ်ပျူတာ
- ပျက်စားရုံးစိုင်း - မှုမမှမ
- ကျွန်ပျူတာ - ADORN
- အတွင်းလောင် - ဦးတင်ဌေးအောင် (၀၁၃၃၇)
- ထုတ်ဝေသူ - သုံးလောကစာပေ - အမှတ်(၂၁)အေး
- မြင့်စိုရောင် - ဓမ္မကုန်းအောက်ရပ်ကွက်၊
- အင်းစိန်၊
- ပျက်စားရုံးနှင့်အတွင်းပုံနှိပ် - ဦးကျော်မင်းစိုး(မြ-၀၀၄၅၅)
- စိုးမေတ္တာပုံနှိပ်တိုက်
- အမှတ်(၁၇)၊ ၅၆ လမ်း
- ပုဇွန်တောင်မြို့နယ်၊ ရန်ကင်းမြို့။

သန်းထွန်း(လှည်းကူး) ၃၅၈.၂
 အခနာရထားပင်းစောနှင့် ရိုင်းမောင်တေရီ စောမွန်လှ/
 သန်းထွန်း(လှည်းကူး) ရန်ကင်း
 စင်ရတနာရစာစာပေ၊ ပထမအကြိမ်၊ ၂၀၁၈
 ၁၅၅-၈၇၊ ၁၂ x ၁၈ စင်တီ

အနော်ရထာမင်းစော

နှင့်

မိုင်းမော်ဇကရီ စောမွန်လှ

သန်းထွန်း (လှည်းကူး)

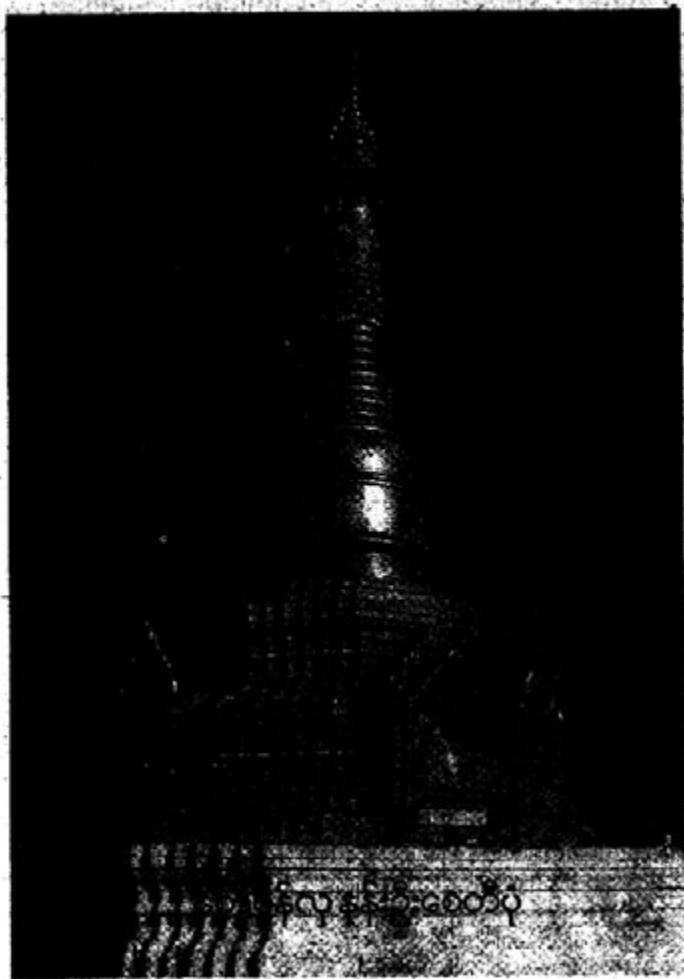
ဓာတ်တော်

၁။	ပြန်ဟောရင်နှင့် ရှမ်းပင်သမီး	၁၀
၂။	ရှမ်းလူမျိုးနှင့် ရှမ်းပြည်နယ်သမိုင်းအစ	၁၄
၃။	ရှမ်းတို့၏ဓလေ့များနှင့်လူ့ဘဝပိုင်း	၂၀
၄။	စစ်နတ်မိန်းနှင့် စစ်ပွန်လှ	၂၀
၅။	ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့သော ရှမ်းပေါင်နုမ	၃၆
၆။	ဖော်တို့ပြေပျ ငွေ့ဖော်	၄၂
၇။	ကြင်ဘက်မရွာသော ယမီးတော်စောပွန်လှ	၅၀
၈။	သော်ပြိုင်ဘုရင် အနော်ရထာမင်းစောနှင့် ပုဂံလူ့စွမ်းကောင်းများ	၅၅
၉။	ပုဂံပြည်နှင့် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်	၆၅
၁၀။	ပုဂံဆောက် ရှင်အလှံ၏ပုဂံများ	၇၂
၁၁။	အနော်ရထာမင်းစောနှင့် သူခဲကောင်းစူစွာ	၈၂
၁၂။	အနော်ရထာနှင့် မမူဟာပဋိပက္ခ	၈၈

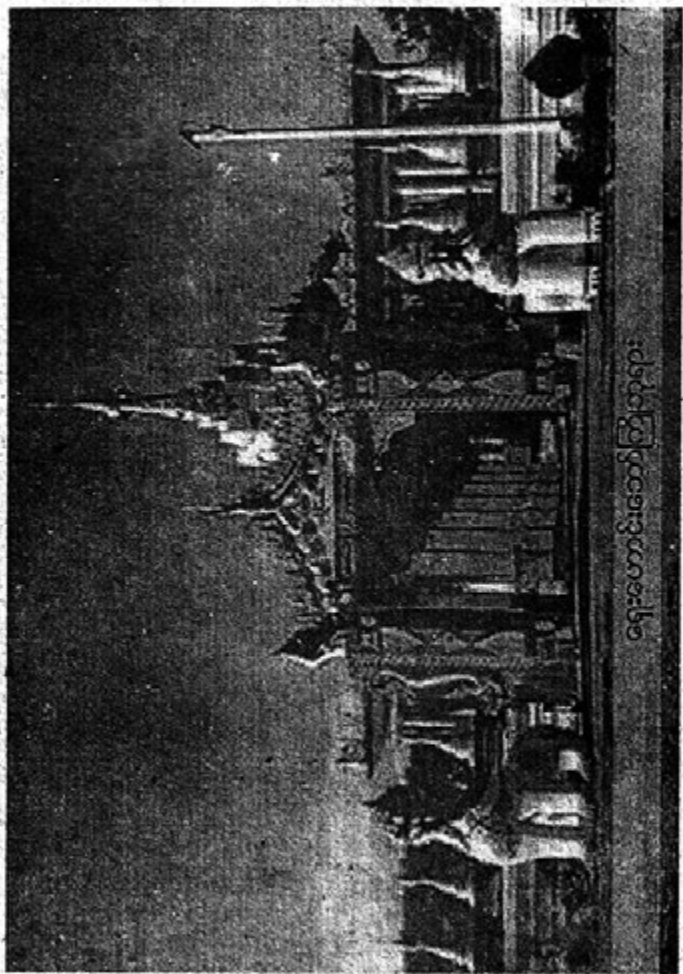
၁၃။	ပုဒ္ဓိစွယ်တော်နှင့် အနော်ရထာမင်းစော	၉၀
၁၄။	အနော်ရထာမင်းစော တရပ်ပြည်သို့ စွယ်တော်ပင့်ရန် ချီတက်တော်မူခြင်း	၁၀၆
၁၅။	ပြတ်ဘုရားစွယ်တော်နှင့် မင်းနှစ်စင်း	၁၁၅
၁၆။	အနော်ရထာမင်းစောနှင့် မိုင်းယောင်မင်းသမီး	၁၂၁
၁၇။	ဘုတောင်းပြည့်စေတီနှင့် ငွေစည်ညိုနောင်	၁၂၆
၁၈။	ပေါ်က္ကာရာမထောက်စောမွန်လှ	၁၃၃
၁၉။	အနော်ရထာမင်းစောနှင့် မိဂုဗားများ	၁၃၈
၂၀။	အနော်ရထာမင်းစောနှင့် နတ် ၉ ပါး	၁၄၉
၂၁။	မင်း မိဂုဗားနှင့် ငွေစည်ခုံစေတီတော်	၁၅၄
၂၂။	စောမွန်လှတံကြီးနှင့် ပြည်တော်ပြန်ခရီး	၁၆၀
၂၃။	နားတောင်းကျောင်းနှင့် ငွေစာခုံစေတီ	၁၆၈
၂၄။	စောမွန်လှ၏ ပြာဘက်ဘုရား	၁၇၈
၂၅။	ဟော်နန်းစံစောမွန်လှ	၁၈၄
၂၆။	မီးစာမကုန် -- သီပခမ်းသော်လည်း	၁၈၈
၂၇။	လွမ်းစေတီ	၁၉၄
၂၈။	ကျမ်းကျိးစာရင်းများ	၁၉၆

ပိဋကတ်တော်နှင့်အနော်ရထာမင်းစော

ရှေးဟောင်းအောက်ကြံ့တူးရာ

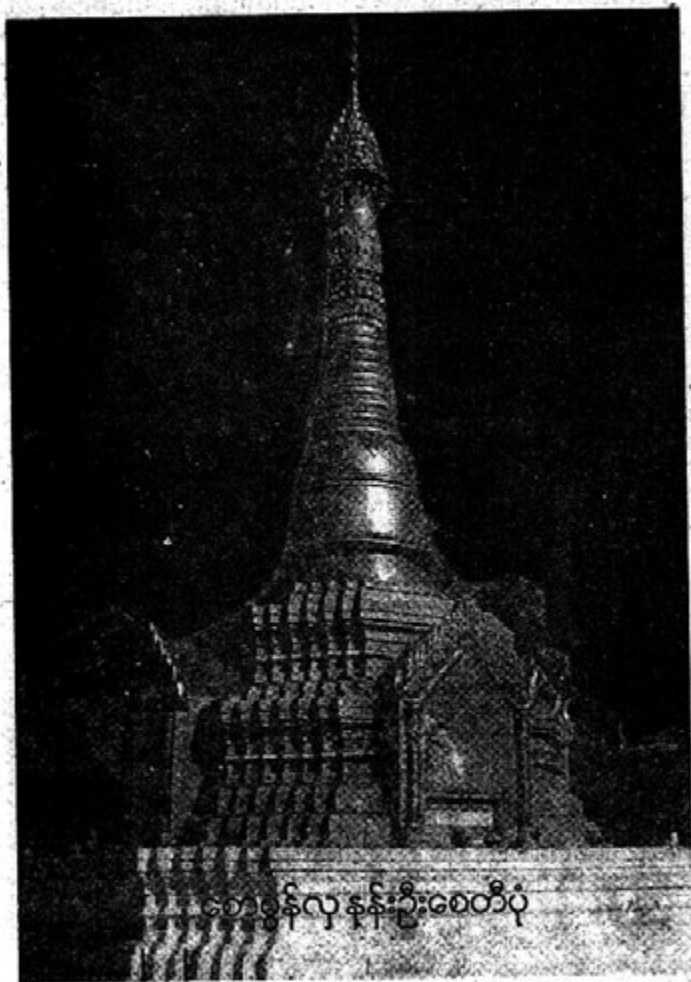

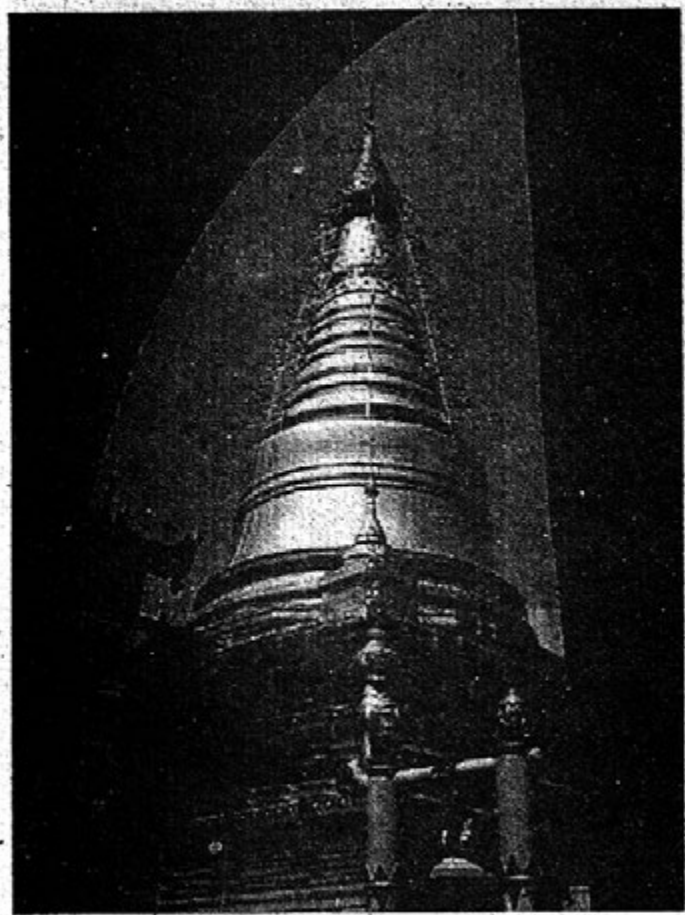
မြတ်ဘက်ဘုရားကြီး

ရွှေစာရံဘုရားအပ်မစောမွန်လှ

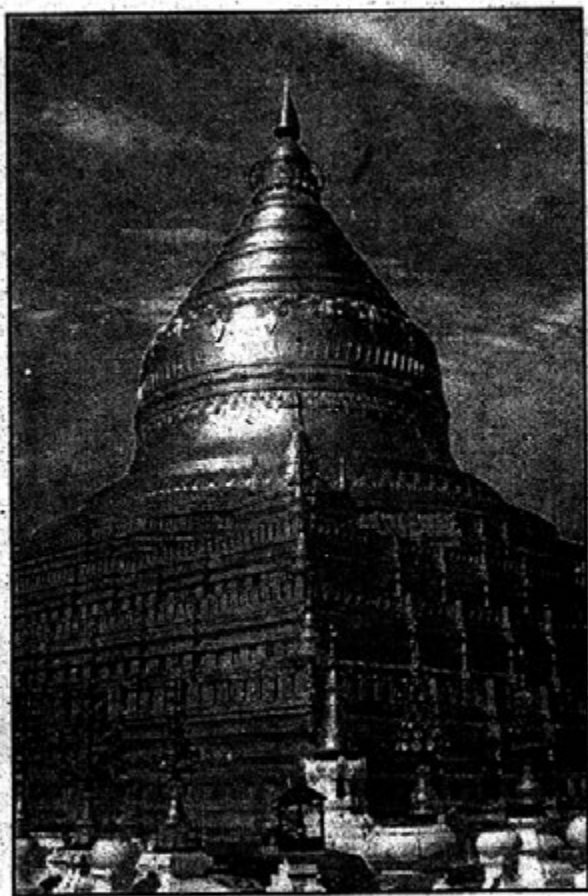
စောမြန်လှ နန်းဦးစေတီပုံ

သပိုင်းဝင်ရွှေစာရံစေတီ

မိုင်းမောင်မင်းသမီးစောမွန်လှ

အနော်ရထာမင်းစော တည်ထားတော်မူခဲ့သော ရွှေစည်းခုံစေတီ

ပိဋကတ်တော်နှင့်အနော်ရထာမင်းစော

မြန်မာဘုရင်နှင့် ရှမ်းမင်းသမီး

အနော်ရထာမင်းစောနှင့် မိုင်းမောင်မင်းသမီးလေး၊ စောမွန်လှ အကြောင်းရေးရန် အကြောင်းပေါ်ရာ၌ သမိုင်းအချက်အလက်များကို ရှာဖွေရယူရာတွင် အခြင်အတူသော အယူအဆများ၊ မကိုက်ညီသော သမိုင်းအထောက်အထားများနှင့် ယုတ္တိမတန်သော ဒဏ္ဍာရီဆန်သည့် ဖြစ်ရပ်များကို ချန်လှပ်ခဲ့မှ သင့်လျော်မည်ဟု ထင်မိသည်။

အနော်ရထာမင်းစောမှာ မြန်မာတို့၏ ပုဂံမင်းတစ်ပါးဖြစ်သလို မိုင်းမောင်မင်းသမီးမှာလည်း ရှမ်းလူမျိုးတို့၏ တော်နန်းရှင်ဖတ်ဘွား သမီးပျိုတစ်ပါးဖြစ်သည်။ လူမျိုးနှင့်ယဉ်ကျေးမှုမတူညီသော လူမှု ဘဝနှစ်ခုကို ပေါင်းစည်းရေးချယ်ပြရာ၌ ဝိရောဓိဖြစ်ပွယ်၊ အငြင်းပွား ဖွယ်ဖြစ်နိုင်လောက်သည့် အကြောင်းရာများ ရှောင်ကွင်း၍ စာဖတ် ဆူလက်ခံနိုင်သည့် သမိုင်းမှန်များကိုသာ ချပြရလေတော့မည်။

အစောဆုံးရထားမင်းစောနှင့် စောမွန်လှ မေတ္တာဇာတ်လမ်းကို ရှေးအစဉ်အဆက်က စာပေအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ပြဇာတ်အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ကက်ဆက်ဇာတ်လမ်းအဖြစ်လည်းကောင်း တင့်ပြည့်ကြလေသဖြင့် မသိသူရှားသလောက်ရှိသည်။ ဒုက္ခာရီမဟုတ်သော ပါးစပ်ရာဇဝင်မဟုတ်သော ယင်းတို့၏ မေတ္တာဇာတ်လမ်းကို 'ရွှေစာရုံ' ဘုရားက သမိုင်းရှစ်ကြွင်းအဖြစ် သက်သေခံလျက်ရှိနေပြီဖြစ်သည်။

မြန်မာ့ရာဇဝင်တွင် လက်မလွှတ်တမ်း၊ ခံပြုလောက်သော (ဦးကုလားမဟာရာဇဝင်ကြီး) တွင်မူ ပုဂံအစောဆုံးရထားမင်းစောနှင့် မိုင်းမော်မင်းသမီး စောမွန်လှအကြောင်း မပါရှိဘဲ ကျော်လွှားမှတ်တမ်း ပြုခဲ့ကြသည်ကို အံ့ဩမိသည်။ အခြား-အခြားသော ရာဇဝင်ကျမ်း၊ အစောင်စောင်နှင့် သုသောမိတမဟာရာဇဝင်ကြီးတို့တွင် အမျိုးက အကျယ်တဝင့်ဖော်ပြမှတ်တမ်းတင်ထားသည်ကို တွေ့ရပြီ။ အမျိုးကျမ်းများ၌ အကျဉ်းဖော်ပြထားကြောင်း တွေ့ရသည်။

မြန်မာ့မင်းတစ်မင်း၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိအကြောင်းလည်းဖြစ်သကဲ့သို့ ရှမ်းမင်းသမီး၏ ဘဝဇာတ်ကြောင်းလည်းဖြစ်လေရာ အချက်အလက်များ ပြီးပြည့်စုံရန် ကျမ်းအစောင်စောင်ကို ရေရာကောက်ရပေတော့သည်။ တစ်ခေတ်တစ်ခါက လူမျိုးတစ်မျိုး၏ ယဉ်ကျေးမှု၊ ဘာသာ

ယုံကြည်မှုနှင့် လူမှုဝင်္ဂဏ်သိက္ခာကို ခွဲကွက်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊
 တိုင်းရင်းသားအချင်းချင်း (ပြန်ဟန်ရှင်း) သွေးကွဲမည့်ဦးတည်မှုများ
 ပါဝင်လေသဖြင့် “အနော်ရထာမင်းစောနှင့် စောမွန်လှ” ဇာတ်လမ်း
 ကို ဟန်တား။ ပိတ်ပင်မှုများမင် ပြုခဲ့ကြောင်းသိရသည်။

သမိုင်းမှန်ကိုထိန်းချုပ်၍ မပြင်သတဲ့သို့ မှားကွက်များအစားထိုး
 ၍ လိင်ညာမှုများလည်း မပြင်သင့်ပေ။ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိလာသော
 ခေတ်၌ အမှန်ကိုအမှန်အတိုင်း အရှိကိုအရှိအတိုင်း ရေးသားတင်ပြ
 ရမည်မှာ စာရေးသူတို့နှင့် မိမိယာ၏ တာဝန်ပင်ဖြစ်သည်။

ကျွန်ုပ်တို့လိုက်နာ၍ သမိုင်းအပေါ် သစ္စာရှိရန်သာ အရေး
 ကြီးသည်။ အနော်ရထာမင်းစောနှင့် မိုင်းမော်ကေရီ စောမွန်လှစာ
 ဆုပ်၌ မှတ်တမ်းများလည်း တွေ့နိုင်သော်လည်း ခွင့်မလွှတ်နိုင်လောက်
 သည့် အမှားမျိုး သမိုင်းမဆန်သည့် အလွဲမျိုးတော့ မပါလောက်ပေ။

ခေတ်ပြိုင်ဒေသနှစ်ခု၏ သမိုင်းဆိုင်ရာ အထောက်အထားများ
 ကို ဆက်စပ်ယူရာ၌ ကျမ်းကြီး၊ ကျမ်းငယ်အသွယ်သွယ်နှင့်
 ဒေသဆိုင်ရာအဆောက်အဦ၊ ဓေတီပုထိုးများပါမကျန် ခြုံငုံလေ့လာ
 သုံးသပ်တင်ပြရသဖြင့် လွှဲချော်မှု ပါကောင်းပါနိုင်သေးသည်။ ထိုထို
 သောလွှဲချော်မှုမှာ မိမိ၏ပုယောဂသာဖြစ်သဖြင့် ခွင့်လွှတ်နားလည်ပေး
 ပါရန် ကြိုတင်တောင်းပန်လိုက်ရပါမေသည်။

ဤစာအုပ်အား ရေးသားရန် တောင်းဆိုကြသော ရှမ်းပြည်
တစ်ဝှမ်း တာဝန်ပရိသတ်များနှင့် စောမွန်လှအကြောင်းကို သမိုင်း
ဆန်ဆန် ဖတ်လိုလှသော စာဖတ်ပရိသတ်အများစုအတွက် ကွက်
လပ်ကလေးပြည့်ပေးလိုက်ရသည်သာဖြစ်ပါကြောင်း နိဒါန်းပျိုးလိုက်
ရပေသည်။

ရှမ်းလူမျိုးနှင့် ရှမ်းပြည်နယ်သမိုင်းအစ

မြန်မာနိုင်ငံသို့ လာရောက်အခြေချနေထိုင်ကြသော လူမျိုးတို့ အနက် ရှေးအကျဆုံးဖြစ်ဟန်ရှိသော လူမျိုးမှာ မွန်လူမျိုးဖြစ်သည်။ မွန်လူမျိုးတို့ကား (မွန်-ဗမာ) အစွယ်ဝင်ဖြစ်၍ တရုတ်ပြည်အနောက်ပိုင်းရှိ ကုန်းပြင်မြင့်များမှ တောင်ဘက်သို့ ဆင်းလာပြီးလျှင် ရောဝတီမြစ်ဝ၊ စင်တောင်းမြစ်ဝ၊ သံလွင်မြစ်ဝ၊ မဲနဲမြစ်ဝ၊ မဲခေါင်မြစ်ဝ စသည့်အရပ်ဒေသတို့၌ မြို့ရွာတည်ထောင်နေကြသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ ရာမညဒေသတို့၌ မွန်လူမျိုးတို့၏ ရှေးအကျဆုံးသော မြို့တော်မှာ 'သုဝဏ္ဏဘုမ္မိ' သထုံပြည်ဖြစ်သည်။ ပဲခူး၊ ဟံသာဝတီကား သထုံမှ သွားရောက်၍ နောက်မှတည်ထောင်သော မြို့ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံသို့ ဒုတိယရောက်လာသော လူမျိုးများမှာ “တိဘက်တိုဘားမင်း” လူမျိုးများဖြစ်သည်။ ၎င်းလူမျိုးတို့သည် တိဘက်နိုင်ငံ အရှေ့ပိုင်းမှ ဗြဟ္မပုကြမြစ်ကြောင်းကို တစ်လျှောက် လုံးရန်ဆင်းလာကြပြီး အာသံနိုင်ငံနှင့် မြန်မာနိုင်ငံတို့အတွင်း အရပ်ဒေသများ၌ မြို့ပြည်တည်ထောင်၍ နေလာကြသည်။

ရာဇဝင်အဆိုအရ (ပျူ - ကမ်းယံ - သက်) လူမျိုးတို့မှာ ၎င်းတိဘက်တိုဘားမင်းလူမျိုးတို့မှ ဆင်းသက်ပေါက်ပွားလာသော လူမျိုးများဖြစ်ကြသည်။ ပျူလူမျိုးတို့ကား မြန်မာလူမျိုးတို့၏ မူလဗွယ်ရင်းဖြစ်၍ မြန်မာရာဇဝင်တွင် ထင်ရှားသော လူမျိုးဖြစ်ကြသည်။ (မြန်မာ) ဟူသောအမည်ကို ရာဇဝင်၌ သရေခေတ္တရာအပျက်တွင်မှ တွေ့ရသည်။ ထို့နောက် ပုဂံမင်းကို (ပျူတစ်သိန်းမင်း) ဟု ခေါ်ဝေါ်မှတ်သားကြောင်း ရာဇဝင်၌ တွေ့ရသည်။

ပျူလူမျိုးတို့ အချက်အချာဒေသများကား ပြည်မြို့၊ ရွှေတိုမြို့နယ်ရှိ တန်လင်းမြို့၊ ဗုံရွာရှိ ဝိုင်းတောင်အရပ်အေ၊ ရမည်းသင်းနယ်ရှိ ညောင်လွန်၊ မကွေးတိုင်းရှိ ပိဿနီအရပ်များဖြစ်ကြသည်။ ပျူလူမျိုးတို့ကား ... စာပေအက္ခရာရှိသော အထက်တန်းစားလူမျိုးများဖြစ်ကြသည်။ မြန်မာသက္ကရာဇ် ၄၅၀ခန့်တွင် ရေးထိုးခဲ့သော မြစေတီကျောက်စာ တစ်မျက်နှာတွင် ပျူစာ၊ ပျူအက္ခရာဖြင့် ရေးသား

ထားသောကြောင့် ထိုအခါတိုင်အောင် ပုဏ္ဏားသာကို ပြောဆိုရေး
သားကြကြောင်း ထင်ရှားသည်။

ပုဏ္ဏားတို့ကား မိမိတို့အကြီးအကဲသေလျှင် ပိသင်္ဂြိုဟ်၍
အရိုးပြာအိုးကြီးများနှင့် ထည့်ထားလေ့ရှိကြသည်။ တရုတ်ရာဇဝင်
ပုဏ္ဏားတို့၏ အကြောင်းများကို များစွာရေးသားထားသည်ကို
တွေ့ရသည်။ ပုဏ္ဏားတို့ မြို့တော်ဟောင်းဖြစ်သော သရေခေတ္တရာ
ပြည်မြို့မှာ အခြားမြို့တော်များ၊ မြို့ရပ်များထက် ကျယ်ဝန်းသည်။
ပုဏ္ဏားတို့တည်ထားခဲ့သော ဘုရားဝေတီတို့မှာ အခြားအရပ်ရှိ
ဝေတီတို့နှင့် ပုံသဏ္ဍာန်မတူကြပေ။

ကမ်းယံဟူသည်ကား သံတွဲမှစ၍ တောင်စဉ် (၇)ခရိုင်၌
နေသောသူတို့တို့ဆိုသည်။ ရခိုင်လူမျိုးများ၏ ရှေးဟောင်းအမွယ်
ဖြစ်တန်ရှိသည်ဟု သမိုင်းသုတေသီတို့က ဆုံးဖြတ်ကြသည်။
သက်လူမျိုးတို့ဒေသအဖြစ် ဗစ္ဆိမိမှာ ရခိုင်ပြည်၏ အနောက်မြောက်
ယွန်းယွန်း ပစ္ဆိမိဖြစ်လာတွင်ရှိကြောင်း၊ သက်လူမျိုး၊ ကျယ်လူမျိုး
ဆိုသည်မှာ ရောဇတီအနောက်ဘက် ချင်း၊ ယောစသော ခပ်ရိုးရိုး
လူမျိုးများကို ဆိုကြကြောင်း မြန်မာရာဇဝင်၌ ဖွင့်ဆို၏။

တိဘက်တိုဘားမင်းလူမျိုးတို့နောက် 'တိုင်' ခေါ်သော ရှမ်း
လူမျိုးတို့ မြန်မာပြည်တွင်းသို့ လာရောက်ကြပြန်သည်။ ရှမ်းလူ

မျိုးတို့ လာရောက်ကြောင်း ရာဇဝင်၌ မူကွဲအပြစ် ၂မျိုးတွေ့ရသည်။ ပထမအမျိုးကား ရှမ်းလူမျိုးတို့သည် အာရှတိုက်အလယ်ပိုင်းမှ မဲခေါင်ပြင်ကြောင်း၊ မဲနပ်ပြင်ကြောင်း၊ ဧရာဝတီပြင်ကြောင်း၊ ဗြဟ္မပုတြပြင်ကြောင်းအတိုင်း တောင်ဘက်သို့ ဆင်းလာကြပြီးလျှင် ထိုပြင်ဝှမ်းတို့တွင် ပြည်ရွာတည်ထောင်နေထိုင်ကြသည်။

ခရစ်တော်မပေါ်မီ သက္ကရာဇ် ၁၀၀ (သာသနာသက္ကရာဇ် ၄၅၀) ခန့်တွင် ပထမရှမ်းတစ်စု လာရောက်ကြပြီးလျှင် ရွှေလီပြင်ဝှမ်းတွင် နေထိုင်ကြကြောင်း၊ ထိုအခါ ၎င်းတို့တိုင်းပြည်ကို (ပုံတိုင်ပြည်) ခေါ်ဆိုကြောင်းနှင့် အမှတ်အသားရှိသည်။ နောက်သက္ကရာဇ် ၆၀၀၊ (သာသနာသက္ကရာဇ် ၉၅၀)ခန့်တွင် ထပ်မံ၍ နောက်ရှမ်းတစ်စု လာရောက်အခြေချပြန်သည်။

သက္ကရာဇ် ၁၂၀၀ (မြန်မာသက္ကရာဇ် ၅၆၀) ကျော်လောက်၌ ၎င်းအစုခွဲထွက်ပြီး အာသံနိုင်ငံသို့ သွားရောက်ကာ (အတုံ) မင်းဆက်ကို တည်ထောင်ကြသည်။ မြန်မာရာဇဝင်တွင် ဖော်ပြသော (ကသည်းတုံးတော်ဘွား)၊ (တိုတော်ဘွား) ဟူသည်မှာ အဟုံမင်းဆက်ဖြစ်သော ရှမ်းမင်းသားလျှင်ဖြစ်သည်။

တိုင် သို့မဟုတ်၊ တိုင်လူမျိုးတို့ကား တရုတ်ပြည် ယန်စေကျန်ပြင်၏တောင်ဘက်တွင် နေထိုင်ပူးသော တရုတ်စွယ်လူမျိုး

ဖြစ်၍ မူလက တရုတ်လက်အောက်ခံဖြစ်သည်။ ခရစ်နှစ် ၇၈ ခုနှစ်တွင် တရုတ်တို့ အုပ်စိုးခြင်းကို အလိုမရှိ၍ ပုန်တန်ကြရာတွင် စစ်ရှုံးသည်နှင့် တိုင်လူမျိုးအပြောက်အများ ယခုပြောက်ပိုင်းရှမ်းနယ် ခေါ် အရပ်ဒေသတို့ကို ရွှေ့ပြောင်းလာ၍ မြို့ပြပြည်ရွာ တည်ထောင် နေခဲ့ကြသည်။

သက္ကရာဇ် ၆၅၀ ခုနှစ်တွင် တိုင်လူမျိုးတို့ နန်ကျောက်ယူ နန်ပြည်ကို တည်ထောင်ကြသည်။ သက္ကရာဇ် ၁၂၅၃-ခုနှစ်တွင် ဗွန်ဂိုလ်ဘုရင် ကူဗကိုင်ခန်က နန်ကျောက်ပြည်ကို တိုက်ခိုက်သိမ်း ယူသောအခါမှ တိုင်လူမျိုးတို့ တစ်မျိုးလုံး တောင်ဘက်သို့ ရွှေ့ပြောင်း ၍ ယိုးဒယားပြည်ကို တည်ထောင်ကြသည်။

ထိုင်း(ရှမ်း) လူမျိုးတို့သည် နန်ကျောက်ပြည်မှ မြန်မာနိုင်ငံ တွင်း၊ ယခုပြောက်ပိုင်း ရှမ်းပြည်တို့သို့ ပထမ။ ယခုယိုးဒယား ပြည်ခေါ်သော အရပ်ဒေသသို့ နောက်မှပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ကြသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင်းသို့ လာရောက်နေထိုင်ကြသော တိုင် (ရှမ်း)တို့မှာ (တိုင်ယိုင်) ဟု တွင်ပြီး (ရှမ်းကြီး) ဟု ဆိုလိုသည်။ ၎င်းတို့ တည်ထောင်သော “ပုံ့ထိုင်း” ပြည်တည်ရာကို မည်သူမျှ အသေအ ချာ မတွေ့ရသေးပေ။

ဇင်းမယ်ရာဇဝင်၌ ယူနန်နယ်အနောက်တောင်တွင်ရှိသော

ကျိုင်းရုံးကို (ပုံ) ဟု ခေါ်သည်။ ခရစ်သက္ကရာဇ် ၆၀၀ (သာသနာ
သက္ကရာဇ် ၉၅၀) ခန့်တွင် ရွှေလိမြစ်ဝှမ်း၌ ရှမ်းပြည်ထောင်တစ်စု
တည်ရှိကြောင်း ကိုးကားညီညွတ်စွာ ယုံကြည်ကြသည်။ ၎င်းရှမ်း
ပြည်မြို့တော်မှာ ရွှေလိမြစ်ကမ်းပေါ်ရှိ (မှူးအန်မော) အရပ်ဖြစ်သည်
ဟု မှတ်ထင်ကြသည်။ ယိုးဒယား၊ ဇင်းမယ်စသော အရှေ့ရှမ်းတို့
ကို (ဘိုင်မွိုင်) ဟု ခေါ်သည်။

ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၃၅၀ (မြန်မာသက္ကရာဇ် ၇၃၁) တွင် အရှေ့
ရှမ်းမင်းမယားဥတုံသည် (အယုထိယ) ယိုးဒယားပြည်ကို
တည်ထောင်၏။ ဇယားထုံကား နောင်တွင် (ရာမာထိပိုဒို) ရာမဓိပ
တိဘွဲ့ခံသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ဗွန်ရာဇဝင်တစ်စောင်၌ ရှမ်းလူမျိုးတို့ကို
စောတိုင်(သို့မဟုတ်) တိုင်လူမျိုးဟု ခေါ်ကြောင်းနှင့်
မြောက်ဘက်ရှမ်းတို့ကို (တိုင်းညျ)၊ ဇင်းမယ် ရှမ်းတို့
ကို (တိုင်းယွန်) ဟု ခေါ်သည်။ စော်ဘွားတူသည်မှာ
(စောစ) တူသောစကားမှလာသည်။ စောတိုင်လူမျိုး
တို့၏ အစတူဆိုလိုသည်။

ယိုးဒယားတူသော ဝေါဟာရမှာ မြို့တော်အယုဒ္ဓယ
မှလာသော စကားဖြစ်သည်။ ရှမ်းတို့က (အယုထိယ)

တု ခေါ်ဝေါ်ကြသည်။

SIAM တုယော စကားနှင့် (ရှမ်း) တုယော
စကားဆင်တူရိပ်ရိုင်း။ မော်လမြိုင်သက်တွင် ယိုးဒယား
ပြည်တု ခေါ်လေ့မရှိကြဘဲ (ရှမ်းပြည်) တုယော ခေါ်လေ့
ရှိကြသည်။

ရှမ်းတို့၏ ရှေးရိုးစဉ်လာသမိုင်း

ရှမ်းအမျိုးသားများက "မိမိတို့သည် ကမ္ဘာဦးအစဉ်ပင် ရှိနှင့်နေပြီးသော လူမျိုးများဖြစ်သည်ဟု ယုံကြည်ကြသည်။ (ရှမ်း) ဆိုသော စကားလုံးသည် ပါဠိစကားမှ သက်ဆင်းလာသော ပါဠိ ပျက်စကားဖြစ်သည်ဟု အဆိုရှိသည်။

ရှမ်းအမျိုးသားတို့က မိမိတို့ကိုယ် မိမိတို့ (တိုင်း) ဟု ခေါ်သည်။ (တိုင်း) အဓိပ္ပာယ်မှာ (တောက်ပခြင်း) ဖြစ်သည်။ ရှမ်းရှမ်းတောက်ပသည်။ မီးရိုးမီးလျှံ (ရှမ်း) စသော စကားများတွင် ရှမ်းစကားလုံးမှာ (တောက်ပခြင်း၊ ပြည့်ဝခြင်း) သဘောအဓိပ္ပာယ်ကို ဆောင်သည်။

ရှမ်းပြည်တို့ (မိန့်တိုင်း)၊ ရှမ်းလူမျိုးကို (ကွန်းတိုင်း)။

ရှမ်းစကားကို (ကွန်းတိုင်း) ဟု ရှမ်းဘာသာဖြင့်ခေါ်သည်။ မြန်မာ စာပေ၊ မြန်မာသမိုင်းများတွင် ရှမ်းမျိုးအစ (မိုင်းမောက်)ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ရှမ်းမင်းအစ (ဘိန္ဒက) မှဟူ၍လည်းကောင်း ဆိုရိုးလင်္ကာများရှိခဲ့သည်။

(မော) ဟူသော စကားမှာ (မင်း) ဟူ၍ အဓိပ္ပါယ်ရသည်။ ရွှေလိမြစ်ကို ရှမ်းအခေါ်ဖြင့် (နင်းမောင်း) ဟုခေါ်သည်။ ရှေးအခါက ရွှေလိမြစ်ဝှမ်းတစ်လျှောက်တွင် ရှမ်း ၉ ပြည်ထောင်တည်ထောင်နေ ခဲ့ကြရာမှ ရှမ်းတို့ဒေသကို ရွှေလိမြစ်အား အစွဲပြုလျက် (မောင်းကိုး ပြည်) မောင်းကိုးပြည်ဟုခေါ်ကြသည်။

မြန်မာ့သမိုင်းများတွင် မိုင်းမောပြည်ကြီးအား အနောက်ပဋိပ တိုင်းသာ၊ သကျသာကီမင်းမျိုး ဘိန္ဒကရာဇာမင်းကြီးက စတင်တည် ထောင်ခဲ့သည်။ ယင်း၏ သားစဉ်မြေးဆက်များ မြန်ပွားသွားပြီး ပြည်ပေါင်း ၉ပြည်ထောင်နှင့် အရံမြို့ပေါင်း ၉၉မြို့ပါဝင်သော ကိုးပြည်ထောင်ကြီးကို တည်ထောင်ကြသည်ဟု ပါရှိသည်။

ရှမ်းရှိရာစကားအရဆိုသော် သကျသာတိုင် မင်းအမျိုးအနွယ် ဖြစ်သော (ခွန်လူးမင်း) ခေါ်သည့် မင်းတစ်ပါးက မိုင်းမောပြည် ကြီးကို စတင်တည်ထောင်သည်ဟုဆိုသည်။ ထိုစဉ်မှ ပေါက်ပွား သော မင်းဆက်များသည် အောက်ပါမြို့ကြီး ၉ မြို့နှင့် အရံမြို့

များတွင် မင်းပြုခဲ့ကြသည်ဆို၏။

အမှတ်စဉ်	မော ဉ ပြည်ထောင်မြို့များ	အရံမြို့များအရေအတွက်
၁။	မိုးကောင်းမြို့	၉၉ မိုင်း (မြို့ငယ်)
၂။	မိုးညှင်းမြို့	၃၇ မိုင်း (မြို့ငယ်)
၃။	ထောင်သွပ်မြို့	၂၀ မိုင်း (မြို့ငယ်)
၄။	မဲညောင်ရွှေမြို့	၃၉ မိုင်း (မြို့ငယ်)
၅။	သမိုမြို့	၄၉ မိုင်း (မြို့ငယ်)
၆။	အုန်းပေါင် (သီပေါ)မြို့	၂၉ မိုင်း (မြို့ငယ်)
၇။	မိုးမိတ်မြို့	၄၉ မိုင်း (မြို့ငယ်)
၈။	မိုးခုံမြို့	၃၇ မိုင်း (မြို့ငယ်)
၉။	မိုးမိတ်မြို့	၃၉ မိုင်း (မြို့ငယ်)

အထက်ပါအယူအဆနှင့် မစ္စတာကောက်၏ ရှမ်းသမိုင်း မှတ်တမ်းမှာ ထပ်တူထပ်မျှ တူညီပေသည်။ ပြည်ထောင်စုပြန်မာ နိုင်ငံအတွင်း နေထိုင်ကြသော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများသည် အာရှ တိုက်အလယ်ပိုင်း ကုန်ဖြင့် ပြုပြန်ထိမှ တောင်တက်သို့ တရွေ့ရွေ့ ပြောင်းရွှေ့ဆင်းသက်လာကြသည်။

နှစ်ကာလ အတိအကျမပြောနိုင်သော်လည်း ဖွံ့ဖြိုးချိုးဖွယ်ထဲမှ

လူမျိုးအုပ်စုများသည် အာရှတိုက်အလယ်ပိုင်း တရုတ်ပြည်၏ အ
 နောက်ဘက်ရှိ ယန်စီနှင့် ဟိုတန်အိုမြစ်ကြီးနှစ်သွယ် မြစ်ဖျားခံရာ
 ကုန်းမြင့်ဒေသတွင် ပေါက်ဖွားနေထိုင်လာခဲ့ကြရာမှ တဖြည်းဖြည်း
 တောင့်သက်သို့ ပြောင်းရွှေ့ဆင်းသက်လာသည်ဟု ယုံကြည်ရသည်။

ပစ္စတာကော၏ သမိုင်းအဆိုအရမူ မြန်မာသက္ကရာဇ်မတိုင်မီ
 ရှေးနှစ်ပေါင်း ၇၀၀ ကျော်ကတည်းက နောင်အခါ ရှမ်းလူမျိုးဖြစ်လာ
 ကြမည့် (တိုင်လူ) ခေါ် လူမျိုးတို့သည် အာရှတိုက်အလယ်ပိုင်း
 တွင် နေထိုင်လာခဲ့ကြသည်။

ထို့နောက် တရုတ်ပြည်တွင် ပြည်တွင်းမငြိမ်မသက်မှုကြောင့်
 မဲခေါင်၊ မဲနန်၊ ဗြဟ္မပုတ္တရ၊ ဧရာဝတီ၊ သံလွင်၊ သော မြစ်ကြောင်း
 များမှ စုန်ဆင်းပြောင်းရွှေ့လာခဲ့ကြရာ မြန်မာနိုင်ငံ၊ လောနိုင်ငံ၊
 ထိုင်းနိုင်ငံ၊ စာနုသံရီကမ်းရိုးတန်းများအထိ မြန်.နံ့သွားသည်။
 မြန်မာနိုင်ငံတွင်သို့ ရှေးဦးစွာ ရောက်လာ၍ ဧရာဝတီမြစ်လက်တက်
 ဖြစ်သော ရွှေလီမြစ်ဝှမ်းတွင် ပထမဆုံး လာရောက်အခြေစိုက်ပြီး
 မောက်ျားပြည်ထောင်ကို တည်ထောင်ခဲ့ကြသည်။

မြန်မာနိုင်ငံပြောက်ပိုင်း အစွန်ကို ကန်.လန်မြစ်ကူး၍ အာသံ
 နယ်ဘက်သို့ ပြောင်းရွှေ့သွားသူများလည်းရှိသည်။ အချို့မှာ ရွှေလီမှ
 ဧရာဝတီသို့ စုန်ဆင်းကြပြီး မြန်မာပြည်မြေပုန် အနံ့အပြားသို့

ပြောင်းရွှေ့သွားခဲ့သည်။ အချို့မှာ တောင်တန်းများကို ခြတ်ကျော်၍ ယခု ရှမ်းကုန်းမြေပြင်သို့ ရောက်လာကြသည်။ ထိုမှတစ်ဖန် ဝဲခေါင်မြစ်ဘက်သို့ ကူးသွားကြရာ ထိုင်း (ယိုးဒယား) လောနိုင်ငံ များသို့ ရောက်သွားကြသည်။

မောကိုးပြည်ထောင်ဆိုသည်မှာ မြန်မာနိုင်ငံတွင်းသို့ ရောက်ရှိ လာပြီးနောက် တည်ထောင်သော ရှမ်းပြည်နယ်များဖြစ်ကြ၏။ ယခု ရှမ်းတို့အများဆုံးနေသော ကုန်းမြင့်ကို ရှမ်းကုန်းမြေပြင် (ရှမ်းပြည်နယ်) ဟုခေါ်သော်လည်း အမှန်မှာ ရှမ်းတို့မှာ ရေကြည် ရာ-မြက်စုရာသို့ ပြောင်းရွှေ့နေလေ့ရှိပြီး ရောက်ရာဒေသရှိ လူမျိုး တို့နှင့် ပူးပေါင်းနေထိုင်တတ်ကြသည်။

ကချင်ပြည်နယ်တွင် ခန္တီးရှမ်းများ၊ ကရင်ပြည်နယ် ဘားအံ တစ်ဝိုက်တွင် ရှမ်းရွာများ၊ သထုံ၊ ကျိုက္ခမိ၊ တနင်္သာရီတဝိုက်၊ မြေပြန့် ဒေသများနှင့် ဗြူး၊ တောင်ငူ၊ မန္တလေး၊ ပျဉ်းမနားစသော မြို့ကြီးများတစ်ဝိုက်တွင် နေထိုင်ကြသော ရှမ်းလူမျိုးပေါင်းများစွာ ပြန့်ကျဲလျက်နေကြောင်း တွေ့နိုင်သည်။

သီပေါ (အုန်းပေါင်) ရာဇဝင်တွင် မောကိုးပြည်ထောင်ကို ဤသို့ဖွဲ့ခြားမှတ်တမ်းထားရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။

- ၁။ အရံကျေးလက် ၉၉ ခရိုင်ရှိသော ဥဒေဂိရိတိုင်း။
မိုးကောင်းပြည်။
- ၂။ အရံကျေးလက် ၄၉ ခရိုင်ရှိသော စိနရဏ္ဍ ဂစ္ဆာလရာဇ်။
မိုးမိတ်ပြည်။
- ၃။ အရံကျေးလက် ၃၇ ခရိုင်ရှိသော အဋ္ဌဝိရဏ္ဍ။
မိုးညှင်းပြည်။
- ၄။ အရံကျေးလက် ၂၇ ခရိုင်ရှိသော မောရိယတိုင်း။
ကလေးရာဇဂြိုဟ်ပြည်။
- ၅။ အရံကျေးလက် ၄၉ ခရိုင်ရှိသော သီဝိရဏ္ဍ။
သန္တိပြည်။
- ၆။ အရံကျေးလက် ၂၇ ခရိုင်ရှိသော ကမ္ဘောဇရဏ္ဍ။
အုန်းပေါင် (သီပေါ)ပြည်။
- ၇။ အရံကျေးလက် ၃၉ ခရိုင်ရှိသော ကမ္ဘောဇရဏ္ဍ။
မိုးခဲပြည်။
- ၈။ အရံကျေးလက် ၃၇ ခရိုင်ရှိသော ကမ္ဘောဇရဏ္ဍ။
မိုးမြပြည်။
မိုင်းမောပြည်ဟူသည်ကား ... နောင်အခါတွင် သန္တိပြည်
ဟူ၍ ဖော်ဆိုအပ်သော သီဝိရဏ္ဍ တိုင်းကြီးတွင် ပါဝင်သွတ်သွင်းခဲ့

ပြီး မြို့တော်ရင်းအဖြစ်မှ လျှော့ကျတိမ်ကောနေသည့် မိုင်းမောမြို့
ဟောင်းပင်ဖြစ်သည်။ ထိုမြို့တော်ဟောင်းနေရာကား နန်းမော
(NAMMAO) ဟု တွင်သော ရွှေလီပြစ်အထက်ပိုင်း၌ တံတိုင်း၊
မြို့ရိုးပျက်များဖြင့် ထင်ရှားရှိပေသေးသည်။

ထိုမိုင်းမောပ်ဟုခေါ်သည့် ရှမ်းတို့၏ ပြည်ကြီးကား ရှေးအခါ
ကာလက ပုဂံခေတ်နှင့် ခေတ်ပြိုင်ဖြစ်ခဲ့ပြီး အယူဝါဒ၊ ထေရဝါဒ
တို့တွင် စောကြောင်း သုံးသပ်ကြသည်။

စောမွန်လှသည် ထိုမောင်မင်းသမီးတစ်ပါးဖြစ်ခဲ့ပြီး ထင်ရှား
ခဲ့သော သမိုင်းပြယုဂ်အတွက် ဇာတ်ကောင်တင်ကောင်ဖြစ်သည်။
ထို့အတူ ရှမ်းလူမျိုးတို့၏ မူလဇာတ်ပြစ်အနွယ်မှာ စာရတ်လူမျိုးကွဲများ
ဖြစ်ကြောင်း ထုံးဟောင်းရာဝေင်အစောင်စောင်တွင် ဖော်ပြထား
ကြောင်း တွေ့နိုင်သည်။ ယိုးဒယားလူမျိုးများမှာ မူလတိုင်း (ရှမ်း)
လူမျိုးမှ ကာလကြာသောအခါ တိုင်အစား(ထိုင်း) ဟုခေါ်ဝေါ်၍
ရှမ်း(တရုတ်နွယ်) များပင် ဖြစ်ကြသည်။

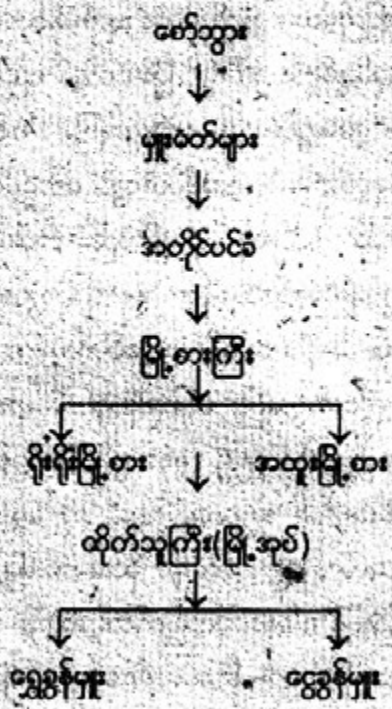

စင်ဒနာမိန်းနှင့်စင်မ္ဗန်လ

ရှမ်းလူမျိုးတို့သည် မြန်မာပြည်တွင် အရှေ့ဘက်ဘက်ကောင်းကုန်း
တောင်တန်းများတွင် ပြည်နယ်၊ အသီးသီးတည်ထောင်နေကြသည်ကို
တွေ့နိုင်ပြီး ယင်းတို့မှာ ရှမ်းကုန်းပြင်မြင့်အား ခြေကုတ်ယူထား
ကြသည်။ သံလွင်မြစ်သည်လည်းကောင်း၊ ရွှေလီမြစ်သည်လည်း
ကောင်း ယင်းတို့အားထားရာ မြစ်များလည်းဖြစ်သည်။

အုပ်ချုပ်ရေးတွင် စံနစ်တကျတိုင်း ၉ တိုင်းခွဲထားပြီး
စော်ဘွားစံနစ်ဖြင့် အုပ်ချုပ်သည်။ စော်ဘွားကို ရှမ်းဘာသာဖြင့်
(စောင်ဖ) ဟုခေါ်သည်။ (စောင်) မှာ တန်ခိုးကြီးသော ဘုရင်ဖြစ်
ပြီး (ဖ) မှာ မိုးကောင်းကင်ဟု အဓိပ္ပါယ်ရသည်။ ထို့ကြောင့်
“မိုးကောင်းကင်ကအထိ တန်ခိုးကြီးမားသောဘုရင်” ဟု စော်ဘွား
(စောင်ဖ) တို့အား မှတ်ယူကြသည်။

စော်ဘွားအရိုက်အရာ ဆက်ခံမည့် စော်ဘွားသားအကြီးဆုံး
အား (စော်ဝံအွမ်) သို့မဟုတ် (ကျမိုင်းသခင်လေး) ဟုခေါ်သည်။
စော်ဘွားစနစ်ဖြင့် အုပ်ချုပ်ရာတွင် ဤသို့ အဆင့်ဆင့်အုပ်ချုပ်ကြ
လေ၏။

မြို့စားကြီးတွင် သာမန်ရိုးရိုးမြို့စားမှ ဉာဏ်ပညာနှင့် ပြည့်စုံသူကို ခန့်အပ်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ အထူးမြို့စားမှာ ဖော်ဘွားကြီးတို့ဆွေသားမျိုးသာ။ ဆွေတော်မျိုးတော်တို့ကို ခန့်အပ်ထားသော ရာထူးဖြစ်သည်။

မောင်ကိုးပြည်ထောင်သည် ပဒေသရာဇ်စံနစ်တစ်ခုဖြစ်သော ဖော်ဘွားတို့၏ အုပ်ချုပ်မှုအောက်တွင် ငြိမ်သက်စွာ စည်ကားတိုးပွားနေလေ၏။ မိုင်းပင်မောတွင်လည်း ဖော်ဘွားကြီး 'စင်ဆေခန်ဖ' သည် အုပ်ချုပ်နေခဲ့သည်။ သူ၏အပိုင်ထဲတွင် စောမွန်လှ၏ ဇာတိရွာကလေးဖြစ်သည့် 'စယ်လန်' သည်လည်း အပါဝင်ဖြစ်သည်။

'ထိုဖော်ဘွားကြီးစင်ဆေခန်ဖ' နတ်ရွာစံသွားသောအခါ၌ ဖော်ဘွားတို့၏ ထုံးစံအတိုင်း သားဖြစ်သူ (စင်တုံဖ) က ဆက်လက်အုပ်ချုပ်ခဲ့သည်။ ထိုဖော်ဘွားကြီး စင်စေတုံနှင့် မိဖုရား အဂ္ဂမဟေသီဒေဝီတို့မှ သတ္တရာဇ် ၃၉၅ ခုနှစ်တွင် စောမွန်လှနှင့်အတူ သားတော်ကလေးတစ်ပါး အမှာ(မောင်နှမ) ကို မွေးဖွားခဲ့သည်။

ယခင်က စယ်လန်ရွာကလေးမှာ မိုင်းမောင်၏မြို့ပြနေရာဖြစ်ခဲ့ပြီး ဟော်နန်းကြီးဖြင့် ခမ်းနားသိုက်မြိုက်စွာရှိလေ၏။ အချို့သောကျမ်းများ၌ စောမွန်လှအား မိုင်းမောင်ဖော်ဘွားကြီး စောနော်ပိုက်နှင့် တော်နန်းသခင်မ မုတာဒေဝီတို့မှ ဇွားမြင်သည်ဟု

ဆိုကြသည်။

စယ်လန်ရွာကလေးမှာ မူဆယ်နှင့် နှင်းခင်းကာလမ်းပေါ်တွင် ယခုအခါတွင် တွေ့မြင်နိုင်ပြီး မူဆယ်နှင့် (၇) မိုင်ခန့်ဝေးမည်ဖြစ် သည်။ “စယ်လန်” ဟူသည်မှာ ရှမ်းဘာသာဖြင့် (လူတစ်သန်းရှိ သောမြို့) ဟု အဓိပ္ပါယ်ဆောင်သည်။

မောင်ရှမ်းတို့ ကား ဘာသာအယူဝါဒ၌ တရုတ်ပြည်မကြီးမှ ဆင်းသက်ရှေ့လျားလာခဲ့သော မျိုးစွယ်စုများဖြစ်ကြသဖြင့်မဟာ ယာနုနှင့် ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာကို ရောနှောစွာ ကိုးကွယ်ခဲ့ကြ ကြောင်း တွေ့နိုင်သည်။ စုန်း၊ နတ်၊ မြေဘုတ်ဘီလူးကို တိုးကွယ် ပသမှုရှိသကဲ့သို့ ဗုဒ္ဓအဆုံးအမဖြစ်သော ထေရဝါဒနည်းစာ နိဿ ဟူးကိုပါ လက်ခံယုံကြည်ကြသည်။

အထူးသဖြင့် ဗုဒ္ဓစွယ်တော်ကိန်းဝပ်တော်မူ၍ ထေရဝါဒ ရောင်ဝါထွန်းလင်းတောက်ပခဲ့သော တရုတ်ပြည်တွင် နေထိုင်လာခဲ့ပြီး တရုတ်မျိုးစွယ်စုရှင်း မိနိပ်တိုက်ခိုက်မှုလက်အောက်မှ ရှောင်တိမ်း ရွေ့လျားလာခဲ့ကြသည့် မောင်ရှမ်းလူမျိုးများအစို့ ဘာသာယဉ်ကျေးမှု နှင့် စိမ်းမည်မဟုတ်ပေ။ မြင်းယဉ်၍ဆိုရသော် ထိုစဉ်အခါက ပုဂံတွင် ထေရဝါဒ မထွန်းလင်း မတောက်ပဘဲ အရည်ကြီးများ စိုးမိုးစဉ်၌ မောင်ရှမ်းတို့တွင် ဗုဒ္ဓသာသနာ ထွန်းလင်းပြေတု ဆိုနိုင်ပေသည်။

ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်၏ စွယ်တော်မြတ်တိရိစ္ဆာန်ဝယ်ရာ လက္ခဏာရပ် (ဝိနုရဏ၊
 စိန့်တိုင်းကြီး) မှ သို့မဟုတ်စုခြစ်ခဲ့သော “တိုင်” (ရှမ်း) တို့အပို၊
 အာသာရေးအဆုံးအပျားဖြင့် ယဉ်ပါးနေပြီးဖြစ်မည်မှာ တွေးယူ၍
 ရစကောင်းသည်။ အနော်ရထာနှင့် မေတ်ပြိုင်ဖြစ်သော စိန့်တိုင်း၌
 ဥတုညဘွားထံ စွယ်တော်မြတ်အလှူခံလာခြင်းကို ထောက်ရှု၍
 ပုဂံထက် စိန့်တိုင်းမှ ရွှေလျှားလာခဲ့ရသော မော်ဂျမ်းတို့သည်
 ဗုဒ္ဓသာသနာကို စောလျှင်စွာ ရင်ဝယ်ပိုက်နိုင်ခဲ့ကြောင်း ယုံမှားစရာ
 မရှိပေ။

ထို့အတူ ပုဂံအနော်ရထာခင်းစောသည် ရွှေစည်းဆိုကို စတင်
 တည်စဉ်၊ မော်ဂျမ်းပြည်တွင် သီရိဗုဒ္ဓသာဓကမင်းကြီး လာရောက်
 သာသနာပြုသွားခဲ့ပြီး ‘ပေါ့ကြီ’ ဘုရားကို သီပေါနယ်၌တည်ပြီး
 ဖြစ်ကြောင်း သမိုင်းအထောက်အထားများတွင် တွေ့ရသည်။

မိုင်းယောင်စော်ဘွားကြီး စင်ဆေဟုံနှင့် မိဂုရား မဟာဒေဝီ
 တို့နှင့်အတူ မော်ဂျမ်းပြည်ထောင်၌ ဗုဒ္ဓဝါဒ၊ ထေရဝါဒပြန့်နှံ့စွာ
 လက်ခံယုံကြည်ကိုးကွယ်နေကြကြောင်း (သျှမ်းသမိုင်းဟောင်း)
 များတွင် ဖော်ပြထားသည်။ ထက္ကရာဇ် ၇၉၅ခုနှစ်၌ မိုင်းယောင်စော်
 ဘွားကြီးနှင့် မဟာဒေဝီတို့မှာ သာသနာရေးရတနာ တစ်ပြိုင်တည်းရရှိ
 လေသဖြင့် ထူးထူးကဲကဲ ဝမ်းမြောက်ကြတုန်လေ၏။

စော်ဘွားတို့၏ (တော်နန်း) အရိုက်အရာကို ဆက်ခံယူမည့် သားကြီး (ကျဉ်းသခင်လေး) နှင့်အတူ သမီးငယ်တစ်ပါးကိုပါ ရလေရာ ဘဝအတွက် ပြည့်စုံခြင်းရှိလေသည်တကားဟု သီကျူးကြလေ၏။ ဘုရားရှင်၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးတော်ကို အောက်မေ့ရည်မှန်း၍ လက်ဆယ်ဖြာဖြင့် ထိပ်တွင်မိုးကာ ဆုတောင်းပတ္တနာပြုခဲ့ကြသည်။

“ဤသား ... ဤသမီးတို့သည် မောင်ရှမ်းပြည်ကြီးကို ကြီးမွှားတိုးတက်အောင် စွမ်းဆောင်နိုင်သူများဖြစ်ကြပါစေသတည်း”

ဤသို့ ရည်မှန်းစွာပြုသော် သားတော်ကလေးကို (စင်နော်မိန်း) ဟူ၍လည်းကောင်း၊ သမီးတော်အား (စင်မွန်လ) ဟူ၍လည်းကောင်း အသီးသီးစာမည်ပေးခဲ့လေသည်။

သားတော် ‘စင်နော်မိန်း’ ဟူသည့်အမည်မှာ မောင်ရှမ်းပြည်ကြီး၏ အညွန့်၊ အညွှောက်ဟူ၍ အဓိပ္ပါယ်သက်ရောက်စေခြင်းဖြစ်သည်။ သမီးတော် ‘စင်မွန်လ’ ဟူသည်မှာလည်း အလှဂုဏ်ကြွယ်၍ တင့်တယ်သူဟူ၍ အဓိပ္ပါယ်ရသည်။

စင်မွန်လ (သို့မဟုတ်) မော + မွန် + လ = ဟူသော စကားသုံးလုံးအနက် ရှေ့နှစ်လုံးမှာ ရှမ်းဘာသာဖြစ်၍ မြန်မာ

ဘာသာဖြင့် စင် (သို့မဟုတ်) စောဟူသည် 'အရှင်' ဖြစ်ပြီး "မွန်" ဟူသည်မှာ 'ဂုဏ်' ဖြစ်သည်။(သို့မဟုတ်) ဂုဏ်နှင့်ပြည့်စုံခြင်းဟုဖြစ်သည်။ နောက်စကား လုံးဖြစ်သော (လ)ဟူသည်ကား ရှမ်းဘာသာစကား 'လီ' ကို မြန်မာစကားလုံးအတူ လိုက်သောရှမ်းသံပျက်ဖြစ်သည်။ 'လီ' မှ မြန်မာလို 'လှ' ကိုပြောင်းသုံးသည်။

ရှမ်းနှင့် မြန်မာတို့မှာ လွန်စွာနီးစပ်တူညီသော စကားများရှိသဖြင့် ဤကဲ့သို့ အသံပျက်ရှိကြောင်း၊ ထိုစကားသုံးလုံးပေါင်း၏ မြန်မာလိုအဓိပ္ပာယ်မှာ 'အလှဂုဏ်ကြွယ်သော အရှင်မ' ဟူ၍ ဖြစ်ကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရသည်။ ထို့ကြောင့် ရှင်+မွန်+လှ (စောမွန်လှ) ဟူသော စကားသုံးလုံးမှတစ်ပါး ပုဂံသို့ရောက်၍ မြန်မာတို့အခေါ်အားဖြင့် ခေါ်ဝေါ်ခြင်းဟု မှတ်ယူသင့်ပေသည်။

ရှမ်းလူမျိုးတို့၏ လူမှုအဖွဲ့အစည်း၌ မင်းမျိုးစော်ဘွားမျိုးတို့ကို နာမည်ရှေ့က 'စောဝ်' တပ်၍ မှည့်ခေါ်ရသည်။ 'မွန်' မှာ မှူးကြီးမတ်ကြီးမျိုးဖြစ်၍ 'မွန်' ကို နှည့်မည်ရှေ့ကတပ်ခေါ်ရသည်။

သာမန်လူတို့အဖို့ ကလေးငယ်တစ်တွင် ယောက်ျားကလေးများဆိုလျှင် (အိုက်)၊ ကိုရင်ဝတ်အရွယ်တွင် (ဆန်)၊ လူပျိုပေါက်ဖြစ်လာလျှင် (စိုင်း) ဟူ၍ ပြောင်းလဲသုံးနှုန်းခေါ်ဝေါ်ကြသည်။

မိန်းကလေးများအရွယ်ရောက်လာလျှင် (နန်း) တူ၍ နာမည်
ရွှေကတပ်၍ ခေါ်ဝေါ်ရသည်။

ဤကား ... ရှမ်းလူမျိုးတို့၏ ဓလေ့တည်း။

.....

ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့သော ရှမ်းမောင်နှမ

ဟော်နန်းအတွင်း ကြီးပြင်းရသည့် ပဒေသရပ်တို့၏ ရပ်သွေး
တော်တို့မှာ ကြောင့်ကြပူပင်ခြင်းကင်း၍ အခြွေအရံများစွာနှင့် ခံစား
နေကြရလေ၏။ သားတော်စင်နော်မိန်းနှင့် သမီးတော် စင်မွန်လှတို့၏
ရှင်ရေရှုပကာအရာမှာလည်း မည်သူနှင့်မျှ မတူအောင်တစ်ပူတူခြား၍
တောက်ပကြည်လင်လျက်ရှိသည်။

စော်ဘွားကြီးနှင့် မဟာဒေဝီတို့၏ ဘာသာတရားကိုးကွယ်ရုံ
ကိုးခြင်း၊ သိမ်မွေ့နူးညံ့ခြင်း အရိပ်အံ့ငွေတို့မှာ သားတော် သမီးတော်
တို့အပေါ် လွှမ်းခြုံလျက်ရှိကုန်၏။ ငယ်ရွယ်စဉ်ကလေးစားစဉ်ပင်
သားတော်နှင့် သမီးတော်ကလေးမှာ ယဉ်ကျေးသောအမူအရာနှင့်
နှုတ်၍သောစကားကိုဆိုတတ်လေ့ရှိသည်။

စစ်နော်မိန်းတွင် ဖက်လာကျက်သရေနှင့် ဣန္ဒြေကြီးမားသော မျက်နှာထား၊ ထွားကျွမ်းနိုင်သန်၍ ကျောက်တိုင်နှင့်တူမည့် ကိုယ်ခန္ဓာ အချိုးအဆစ်လက္ခဏာများ တွေ့မြင်နေရသည်။ ထို့အတူ သမီးတော်ကလေး စပ်မွန်လှတွင်လည်း တောက်ပသောမျက်လုံး၊ အေးမြသောမျက်နှာ၊ ကြောရှင်းမည့် ခန္ဓာကိုယ်အချိုးအဆစ်လက္ခဏာများ ပေါ်လွင်နေပေ၏။ ဖော်ဘွားကြီးနှင့် မဟာဒေဝီသည် သားနှင့် သမီးအတွက် များစွာနှစ်ထောင်းအားရရှိပြီးလျှင် အနာဂတ်မျှော်မှန်းချက်များ ကြီးမားစွာထားကြလေ၏။

သားတော်လေးစစ်နော်မိန်းအား ယောကျ်ားပီသစေရန် ယောကျ်ားတို့တတ်အပ်သော ပညာတို့ သင်ပေး၍ တော်နန်းအရိုက်အရာအတွက် ကျွမ်းကျင်စေရန်နှင့် တူစေရန် ဝံ့ပိုးပေးရမည်တူ တွက်ဆထားကြလေ၏။

သမီးတော်လေး စပ်မွန်လှအတွက်မူ ယဉ်ကျေးပျူငှာ အမှုအယာအပြင် ဗုဒ္ဓ၏ တရားတော်တို့နှင့် ယဉ်ပါးတတ်သိစေရန် လမ်းကြောင်းစေပေးလေ၏။ ဘာသာရေးကိုင်းရှိုင်းသော လူမှုဝန်းကျင်ဖြစ်သောကြောင့် မကောင်းမှုကို ပယ်ရှားစေပြီး ကောင်းမှုကို လမ်းပြဖော်ဆောင်ပေးခဲ့သည်။

စပ်မွန်လှကား ... ငယ်စဉ်ကဘေးဝကပင် ဘုရားကျောင်း

ကန်သွားခြင်းနှင့် ဗုဒ္ဓဂုဏ်တော်များ ရွတ်ပွားသရဇ္ဈာယ်ခြင်းကို ပျော်ပိုက်လေသည်။ စပ်မွန်လှအား၊ စော်ဘွားကြီးနှင့် မဟာဒေဝီတို့ သည် သီရိဓမ္မာ သောကမင်းကြီး တည်ထားတော်မူခဲ့သည့် ရှေးဟောင်းမုဋ္ဌာစေတီတော်သို့ မကြာခဏ ခေါ်သွား၍ ဗူးပျော်စေခဲ့သည်။

ရှမ်းစော်ဘွားတို့သည်ကား ဗုဒ္ဓအယူဝါဒကို ရင်ဝယ်ပိုက်လျှက်စိန်တိုင်းမှဆင်းသက်ပေါက်ပွားလာခဲ့ကြသူ တိုင်တရုတ်ချိုးစွယ်စုများ ဖြစ်ကြလေသဖြင့် ထေရဝါဒသာသနာအပေါ် ယုံကြည်သက်ဝင်ကြသည်။ စိန်(တရုတ်) တိုင်းကား အထူးဆိုရလျှင် ဗုဒ္ဓစွယ်တော်ကိန်းဝင်ရာဌာနေလည်းဖြစ်၍ မဇ္ဈိမဒေသနှင့် ပိုးလင်းမကြီးတို့ ဆက်သွယ်ထားမှုကြောင့် ယဉ်ကျေးမှုအစောဆုံး ထွန်းကားခဲ့သည်။

ပိုးသားလင်းမကြီးကို အကြောင်းပြု၍ ဥရောပ၊ အိန္ဒိယစသော အနောက်ပိုင်းဒေသများမှ ခရီးသည်များ၊ ကုန်သည်များ၊ သာသနာပြုပုဂ္ဂိုလ်များ စသည်တို့သည် တရုတ်ပြည်သို့ အိမ်ဦးနှင့်ကြမ်းပြင် ကူးသန်းသွားလာခဲ့ကြသည်။

တရုတ်ကုန်သည်များ၊ ခရီးသည်များ၊ သာသနာပြုပုဂ္ဂိုလ်များ စသည်တို့သည်လည်း အလားတူပင် ထိုလင်းမကြီးမှတစ်ဆင့် အနောက်ဘက်ဒေသများသို့ ဥဒဟိုကူးသန်းသွားလာခဲ့ကြသည်။

မေးစခန်းသည်ကြီးများအဖြစ် ကမ္ဘာကျော်ခဲ့ကြသည့် တရုတ်ဗုဒ္ဓ
ဘာသာ ဘုန်းတော်ကြီး ဖာဟိယန်စသည်တို့လည်း ဤပိုးသား
လမ်းမကြီးဟု ကျော်ကြားခဲ့သည့် အရှေ့အနောက် လမ်းမကြီးမှ
တစ်ဆင့် ဗုဒ္ဓသာသနာပွင့်လင်းစည်ပင်ရာ မဗ္ဗိမဒေသသို့ သွားရောက်
ခဲ့ကြ၏။ ယင်းမှအစပြု၍ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်သည် တရုတ်ပြည်၊
ရှမ်းပြည်၊ လှိုင်းဒယားပြည်ထိတိုင်အောင် စီးပျောလာခဲ့တော့သည်။

ခေတ်ပြိုင်အားဖြင့် သရေခေတ္တရာမြို့ပြတွင် ပျူများကောင်းစား
စဉ်အခါကပင် သျှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်း၊ သီပေါဒေသ၌ မုဋ္ဌောစေတီ
မှော်ဟူ၍ ရှိနှင့်နေပြီဟု သမိုင်းများတွင် တွေ့ရသည်။ သီရိဓမ္မာ
ဆောင်ကမ်း၏ ကောင်းမှုတော်ဖြစ်ပြီး စော်ဘွားအများအပြား
ကိုးကွယ်ရာစေတီတစ်ဆူအဖြစ် ထင်ရှားခဲ့သည်။

ခေတ်ရေစီးကြောင်းနှင့် ဘာသာရေစီးကြောင်းကို ကြည့်ခြင်း
အားဖြင့် ရှမ်းတို့မှာ ဗုဒ္ဓအယူမဆွဲကပင် လက်ခံယုံကြည် ကိုးကွယ်
နေပြီဟု ဆိုရပေမည်။ ထို့ကြောင့်လည်း စော်ဘွားကြီး စင်ဆော့ဟုံ
ဖနှင့် မဟာဒေဝီတို့သည် သမီးတော်လေး စင်မွန်လှအား ဘာသာ
ရေးလောင်းရိပ်အောက်သို့ ပို့ဆောင်ယဉ်ကျေးစေခဲ့သည်။

စင်မွန်လှသည် အရွယ်ငယ်ပင်ငယ်ငြားသော်လည်း မဟာဒေဝီ
၏ နှုတ်တိုက်သင်ကြားပေးသော (ဓမ္မဂုဏ္ဏပဝတ္ထနသုတ္တံ) တရားတော်

ကို အထစ်အပေါ့ရှိ ရွတ်ဆိုနိုင်ခြင်းပြုနိုင်လေ၏။ ရှမ်းတို့၏ မောင်
 ကိုးပြည်ထောင်သို့ ပုဂံပြည်မှ ကြောင်သူရစ်မင်းလက်ထက်၊ ရှင်နွ
 ဃောသမထေရ်မြတ် သီတိုဋ်မှ သထုံပြည်သို့ ဆောင်ယူခဲ့ပြီး
 သထုံမှတစ်ဆင့် မောင်ပြည်နယ်သို့ ရောက်ရှိလာသော ပိဋကတ်
 တော်များကို ကြိုးစားရွတ်ဖတ်သင်ယူကြသည်။ ထို့ကြောင့် ရှမ်း
 တို့သည် သထုံနှင့်လည်း ကူးလူးဆက်ဆံမှုရှိကြောင်း သိနိုင်ရာ
 သည်။

သျှမ်းရာဇဝင်တောင်းတို့၌ ဖွင့်ဆိုချက်တွင်လည်း

“ဤခိုင်းမောင်ပြည်နယ်ကြီးကို လက်မွန်အစ၊ ဝထပ
 ဆုံးတည်ထောင်ခဲ့သောမင်းမှာ ဓာတောင်းသတ်သာရဋ္ဌ
 ပြည်ကြီးကို ထီးရိုးပပျက် ဆက်လက်အုပ်စိုးသော
 သာတီဝင်မင်းမျိုးဆုံးကျိပ် သုံးပါးတို့အနက် နောက်ဆုံး
 မင်းဆက်ဖြစ်သည်။ သိန္နတရာဇာ၏ ညီတော်ရင်း
 သိန္နတရာဇ်ပင်ဖြစ်သည်။

ထိုသိန္နတရာဇ်လက်ထက်တွင် တရုတ်တို့ ရန်
 သားကြောင့် မင်းကြီးတိပ်ရှောင်ခဲ့ရာ (မလည်) အရပ်
 သို့ရောက်၍ တပ်မြို့တည်ထောင်စံတော်မူဆဲ နတ်ရွာစံ
 လွန်တော်မူသဖြင့် ဗိုလ်မြေခပင်းဆုံးသင်းကွဲပြားထွားခဲ့

သည်။

ညီတော် သိန္နတရပ်မင်းနှင့်တစ်ရက်တို့သည် ရော
တော်မြစ်အရှေ့ဘက်ပျက်နှာ၊ ရွှေလိမ် လတျာတွင်
ညီညာသောမြေပြင်ကို ရောက်ရှိတွေ့မြင်ခဲ့ကြသည်။
ထိုနေရာ၌ များပြားသော စိုလ်ထုကို အုပ်စုပကွဲမပြား
စေဘဲ ရပ်တန့်နား၍ တိုင်းကားပြည်ထောင် တည်
ထောင်နေခဲ့ကြသည်။

ထိုဟေဝ်ပြည်မှစ၍ “သာတီဝင်မတာခွယ်သနင်း၊
ဟေဝ်မင်းတို့ဆောင်ကိုးပြည်ထောင်” ဟူ၍ နောင်ကာလ
တွင် မြစ်ထွန်းပေါ်ပေါက်လေသတည်း။

ဟူ၍ ဖော်ပြထားသည်။

ယင်းကိုထောက်ရှု၍ ရှမ်းတို့၏ မူလစစ်ပြစ်ကား မြင့်မြတ်
သူများသာဖြစ်လေ၏။ စင်နော်မိန်းနှင့် သမီးတော်စင်မွန်လှတို့
သည်လည်း မျိုးဂုဏ်ဇာတိမြင့်သူများဖြစ်လေသတည်း။

မောင်တို့မြေမှ ရှေးစေတီ

စစ်မွန်လှသမိုင်းကို ဖော်ပြရာ၌ ရှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်း သီပေါ
မြို့နယ်၊ ဘော်ကြီးကျေးရွာရှိ ရှေးဟောင်းသမိုင်းဝင် တန်ခိုးကြီး
ဘော်ကြီးမုဋ္ဌောစေတီတော်နှင့် ရုပ်ပွားဆင်းတုတော်များသမိုင်း ယေလျှင်
မဖြစ်ပေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် စစ်မွန်လှဘဝသည် မုဋ္ဌောဘုရား
ရိပ်မှာ ခွဲခွာပြီးလျှင် ပုဂံမြေ အနော်ရထာမင်းစောလက်သို့ လိုက်ခဲ့
ရပြီ။ နောင်သောအခါ မင်းကြီးစွန့်ပစ်၍ ပြည်တော်ပြန်ခဲ့ရသောအခါ
ဤမုဋ္ဌောစေတီရိပ်တွင် ပြန်လည်ပို့လှူရင်း ဘဝဆုံးရသူဖြစ်သည်။

အချို့သော မုဋ္ဌောစေတီသမိုင်းတို့တွင် အမှတ်များကြ၊ အရေး
မှားကြလျက် မောဋ္ဌောစေတီအား စစ်မွန်လှ၏ ကောင်းမှုတော်တု
ဆိုထားကြသည်။ ယင်းကြောင့် သမိုင်းမှန်လည်းဖြစ်စေ-စစ်မွန်လှနှင့်

ဆက်ခွယ်နေသော ဤဟောင်းပြေမှု ရှေးဟောင်းစေတီ(ပုဋ္ဌော)သမိုင်းကို ဖော်ပြရခြင်းဖြစ်သည်။

ရှေးဟောင်းသမိုင်းဝင်၍ အစောဆုံးကာလ တည်ထားကိုးကွယ်တော်မူသော တန်ခိုးကြီးဘော်ကြိုပုဋ္ဌောစေတီတော်သည် ရှမ်းပြည်နယ်မြောက်ပိုင်း၊ သီပေါမြို့နယ်၊ ဘော်ကြိုကျေးရွာ၊ ရွာဟောင်းနှင့် ရွာသစ်ကြား(မန္တလေး-လားရှိုး)မော်တော်ကားလမ်းနှင့် ပီးရထားလမ်း၏ကြား နန္ဒဝတီမြစ် မြောက်ဘက်တွင် ထင်ရှားစွာ တည်ထားကိုးကွယ်လျှောက်ရှိသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ တန်ခိုးကြီးသော ရုပ်ပွားဆင်းတုတော်၊ ပုထိုးတော်၊ စေတီတော်များအနက် လူသိများ၍ ထင်ရှားလှသည်။ ယင်းမှာ စပ်ပွန်လှကြောင့်တူလျှင်လည်း မမှားနိုင်ပေ။

ဘော်ကြိုဘုရားကြီးဟုဆိုသော်လည်း စေတီတော်နှင့် ရုပ်ပွားတော်များပေါင်း၍ ဘော်ကြိုပုဋ္ဌောဘုရားဟု အများသုဉ်း သိရှိကြသော်လည်း စေတီတော်၏ ဒီယကာနှင့် ရုပ်ပွားဆင်းတုတော်များ၏ ဒီယကာမှာ တစ်ဦးစီသာလျှင်ဖြစ်သည်။ တည်ထားကိုးကွယ် ထုလုပ်လျှူဒါန်းသည့် ခုနှစ်များမှာလည်း မတူညီပေ။

ဘော်ကြိုပုဋ္ဌောစေတီတော်၏ ဒီယကာမှာ ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားရှင် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုပြီးနောက် နှစ်ပေါင်း(၂၃၅-၂၄၇)ဘိစိနှစ်

ကြာသောအခါ ပါဠိလိပုတ်ပြည်ကြီးနှင့် ဓမ္မဒီပိတင်ကျွန်းလုံးကို အပိုးရတော်မူသော သီရိဓမ္မာသောကမင်းကြီးလက်ထက်၊ တတိယ သင်္ဂါယနာတင် အထိမ်းအမှတ်အဖြစ် အရှင်မဟာမောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿ မထေရ်ရဟန္တာအရှင်မြတ်ကြီး၊ ဦးစီးနာယကပြုလျက် မြတ်စွာဘုရား တည်ထားတော်မူသော၊ သာသနာ(၅၀၀၀) ကာလပတ်လုံး၊ ဗုဒ္ဓ သာသနာ တည်စဉ်သောက သီရိဓမ္မာသောကမင်းကြီးသည် ဝေတနာ သဒ္ဓါတရား၊ ရှေ့ရှုလျက် သာသနာပြု ရတန်းတော်များအား အတိုင်းတိုင်း အပြည်ပြည်သို့ ဝေလွှတ်ပြီး -

- ရေတွင်းပေါင်း ၈၄၀၀၀
- ရေကန်ပေါင်း ၈၄၀၀၀
- ဝေဓီပေါင်း ၈၄၀၀၀

တည်ထားကိုးကွယ်ရာတွင် ဤတော်ကြီးပုဏ္ဏဝေဓီတော် လည်း တစ်ဆူအပါအဝင်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် တော်ကြီးပုဏ္ဏ နိယကာမှာ သီရိဓမ္မာသောကမင်းကြီးသာလျှင်ဖြစ်သည်။ တတိယ သင်္ဂါယနာတင်ပြီးကာလ၊ (၉)ရာစုနှစ်၊ သာသနာသက္ကရာဇ် (၂၀၀)နှင့် (၃၀၀)ကြားတွင် ပုဏ္ဏဝေဓီတော်အား တည်ထားခဲ့ကြကြောင်း ဆိုကြသည်။

ရှင်မဟာမောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿမထေရ် ရဟန္တာအရှင်မြတ်ကြီး

သည် တံတီးယသင်္ဂါယနာတင်၏ အကြီးအမှူးဖြစ်ပြီး ပဋိသန္ဓိ၊
 လေးပါး၊ အဘိညာဉ်ခြောက်ပါး၊ ရဟန်းတော်တို့၏ တန်ဖိုးထူးရှိပါစွာ
 နှင့် ပြည့်စုံသော အရှင်မြတ်ဖြစ်သည်။ နောင်သောအခါတွင် ဂေါတမ
 မြတ်စွာဘုရားရှင်၏ သာသနာ- အဘယ်အရပ်၌ ကောင်းစွာတည်တံ့
 ရန်အတွက် စေတီ၊ ပုထိုးများ တည်ထားသင့်သည်ဟူ၍ ကျမ်းဂန်
 များတွင် လေ့လာရှာဖွေရာ ... ဤဒေသ၌ တော်ကြီးမုဋ္ဌောစေတီ
 တော်ကို တည်ရန် ရွေးချယ်မိလေ၏။

သီရိဓမ္မာသောကမင်းကြီး ဤနေရာဒေသကို ရွေးချယ်ရသည့်
 အကြောင်းရင်းမှာလည်း ဂေါတမဘုရားလောင်း နှစ်ဘဝအပါက
 ဝက်မင်းဖြစ်သောအခါ ခံပျော်ရာရေကန်သာ (ဝက်လူးအိုင်) နေရာ
 ဖြစ်ခဲ့ဖူးသော ဥတ္တရကဓမ္မာစတိုင်း (ယခုရှမ်းပြည်) နယ်မြောက်ပိုင်း၊
 သီပေါမြို့နယ် တော်ကြီးကျေးရွာအရပ်တွင် မုဋ္ဌောစေတီတော်တည်ရန်
 ရဟန္တာအရှင်မြတ်ကြီးက ညွှန်ပြအမိန့်ရှိ၍ တည်ထားခြင်းဖြစ်သည်။

ရှမ်းလူမျိုးများ ဤအုန်းဘောင်၊ သီပေါအရပ်သို့ သာသနာ
 သက္ကရာဇ် ၄၈၅ ခုနှစ်တွင်မှ ရောက်ရှိလာပြီး အုန်းပေါင်မြို့ကို
 တည်သည်ဟု (အုန်းဘောင်ရာဇဝင်)၌ ဆိုထားသဖြင့် စေတီတော်
 ကြီးသည် အုန်းပေါင်(သီးပါ)သို့ ရှမ်းလူမျိုးများ ဖောက်မလာမီ
 မည်သည့်လူမျိုးစုများ၏ အကူအညီဖြင့် စေတီတော်ကြီးအား

တည်ထားခဲ့ကြောင်း မှတ်တမ်းများ မရှိ၍ မသိရပေ။ ဝေတီတော်၏ ဘွဲ့တော်မှာ မုဋ္ဌောဝေတီဖြစ်သည်။

(မုဋ္ဌိ) သဒ္ဓါမှာ လက်တစ်ဆုပ်၊ (၃)ပေ စသည်ဖြင့် ပါဠိ အဘိဓာန်က ခွင့်ဆိုထားသဖြင့်၊ ၎င်းအတိုင်းအတာရှိ ရုပ်ပွားဆင်တု တော်များ ဌာပနာထားသည့် ဝေတီတော်တု နားလည်ရပါသည်။ သိရိဓမ္မာသောကမင်းကြီးသည် ဝေတီတော်ကို ရေကန်အလယ်တွင် ရွှေ၊ ငွေ၊ ကြေး၊ ခဲ၊ အုတ်မျိုးတို့ဖြင့် ပြေပန္နက်ပိုက် ချတော်မူ၍ အဇာတသတ်မင်း ထားခဲ့သော မွေတော်စစ်ကို ဌာပနာလျက် တည်ဆောက်တော်မူခဲ့သည်။ ဘွဲ့တော်ကိုလည်း (မုဋ္ဌော)ဝေတီတု သမုတ်ခဲ့သည်။

ဒေသခံ ရှမ်းလူမျိုးများ၏ အဆိုအရ ဝေတီတော် တည်ထား သောနေရာသည် “ဘုရားလောင်းနဂါးဘဝက ဝက်ဖြူမင်းဖြစ်စဉ်က နေထိုင်ကျက်စားခဲ့သည့်နေအိုင်” နေရာ၌ ဝေတီတည်ထားစိုးကွယ် ထားခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဆိုမှတ်ကြသည်။ ရှမ်းဘာသာစကားများဖြင့် ဆက်စပ်ပြန်ဆိုလျှင် ရှမ်းဘာသာစကား၌ ဝက်ကို(မူ)၊ နှုတ်သီးဖြင့် ထိုးခြင်းကို (ထွီ)ဟု ခေါ်ဆိုသဖြင့် (မူ+ထွီ) = (မူထွီ)ဟု ထွက် သော အသံအဓိပ္ပါယ်မှာ ... ဝက်နှုတ်သီးဖြင့် ထိုးနှက်ခြင်းဟု အဓိပ္ပါယ်ရသည်။

ထိုသို့ (မူတို့) အသံထွက် ရှမ်းအသံကို မြန်မာတို့ ခေါ်ဆို ရာ၌ (မုဋ္ဌော)တု အသံကို ထွက်ဆိုသည်။ ထို့ကြောင့် မုဋ္ဌော ဘုရားဝေတီဟု ခေါ်တွင်ကြောင်း ဆိုကြသည်။

ဘော်ကြိုမုဋ္ဌောဝေတီတော်၏ မှန်လေးမှန်တွင် ကိုးကွယ် ထားသည့် ရုပ်ပွားဆင်းတုတော် (၄)ဆူ၏ ဘုရားအိယကာမှာ ကောဇာသက္ကရာဇ် (၅၃၆)ခုနှစ်တွင် နန်းတက်သော ပုဂံပြည်ရှင် နရပတိစည်သူမင်းဖြစ်သည်။

ပုဂံရာဇဝင် နရပတိစည်သူမင်းကြီးသည် စကားသားများဖြင့် ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်း (၉)ကျောင်းကို ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းခဲ့သည့် အတွက် (စကား ၉-ကျောင်း အိယကာ)ဟူ၍လည်းကောင်း၊ စကား ၉-ပိုင်းဖြင့် ဗုဒ္ဓရုပ်ပွားဆင်းတုတော် ထုလုပ်လှူဒါန်းသည့် အတွက် (စကား ၉-ပိုင်း အိယကာ)ဟူ၍လည်းကောင်း ဂုဏ်ပြု ခေါ်ဆိုထားကြောင်း တွေ့ရသည်။

ထို့အပြင် ဝေဠုဝတီမင်းသမီးကြီးမှာလည်း အထက်ပါနည်း အတိုင်း စကားသားဖြင့် ဘုန်းကြီးကျောင်း (၅)ကျောင်းကို ဆောက် လုပ်လှူဒါန်းခဲ့သည့်အတွက် စကား ၅ ကျောင်း အိယကာမကြီး ဟူ၍ ဝိသေသပြုကြသည်။

ဘော်ကြိုမုဋ္ဌောဝေတီတော်၏ မှန် ၄ မှန်တွင်လည်းကောင်း၊

ရှမ်းတိုင်းရင်းသား လူမျိုးများ ကိုးကွယ်ရန်အတွက်လည်းကောင်း၊
 ရှမ်းပြည်နယ်တစ်ခွင်သို့ နရပတိစည်သူမင်းကြီးက ဗုဒ္ဓလက်ဆောင်
 အဖြစ် သာသနာထွန်းကား ပြန်စည်စေရန် ရည်သန်၍ စကား
 ၉ ပိုင်း ရှပ်ပွားတော်များ ထုတ်လုပ်လျှောက်ခံရာတွင် ဤဘော်ကြီး
 မုဋ္ဌောစေတီတော်တွင် စကားအရင်းပိုင်းတစ်ပိုင်းမှ ထုလုပ်သည့်
 ရှပ်ပွား (၄)ဆူဖြစ်သည်။

ရှမ်းပြည်နယ်၌

- နောင်ချိုမြို့နယ်၊ သုံးဆယ်ကျေးရွာတွင် ၁-ဆူ
- သီပေါမြို့နယ်၊ ဘော်ကြီးကျေးရွာတွင် ၄-ဆူ
- ကျောက်ခဲမြို့နယ်၊ မင်းတုန်းကျေးရွာတွင် ၁-ဆူ
- နမ့်ဆန်မြို့နယ်၊ လွယ်ဆိုင်တောင်တွင် ၁-ဆူ
- မိုးမိတ်မြို့နယ်၊ မိုးမိတ်မြို့တွင် ၁-ဆူ
- လားရှိုးမြို့နယ်၊ မိန်းပိုင်ကျေးရွာတွင် ၁-ဆူ
- သဒ္ဓါမြို့နယ်၊ ဟိုမိန်းကျေးရွာတွင် ၁-ဆူ

ရှမ်းပြည်တောင်ပိုင်းတွင်-

- ကျေးသီးပန်စန်မြို့နယ်၊ ကျိုင်းလင်းကျေးရွာတွင် ၁-ဆူ
 - မိုင်းကိုင်မြို့နယ်၊ မိုင်းကိုင်တွင် ၁-ဆူ
- စုစုပေါင်း စကား (၉)ပိုင်း၊ ရှပ်ပွားတော်ပေါင်း ၁၂-ဆူ

ကို ရှမ်းတို့ ကိုးကွယ်ရန် လှူဒါန်းတော်မူခဲ့သည်။

ယင်းမှာ - အနော်ရထာ၏ နောက်တွင်ပျဉ်ပြား အနော်ရထာမင်းစောနှင့် ခေတ်ပြိုင်ဖြစ်သည့် ဖော်ဘွားကြီးစင်ဆေဟုံတို့ အုပ်စိုးစဉ်၌ မုဋ္ဌောစေတီသာလျှင် မြို့ပေသေးသည်။

ထိုအခါက မောင်မင်းသမီးလေး စောမွန်လှသည်လည်း မုဋ္ဌောစေတီတွင် မကြာခဏ လာရောက်၍ ပန်း၊ ရေချမ်း၊ ဆီပီးတို့ဖြင့် ဆုတောင်းဆုယူပြုလျက် မုဒ္ဒာဆုံးအမ၌ သက်ဝင်ယုံကြည်လျက် ရှိလေသည်တည်း။

ကြင်ဘက်မရွာသော သမီးတော်စောမွန်လှ

စော်ဘွားကြီးစင်ဆေဟံ့ဖနှင့် မဟာဒေဝီတို့သည် သားတော်နှင့် သမီးတော်ကလေးတို့အား ပြုစုပျိုးထောင်ပေးရင်း အရိပ်တကြည့် ကြည့်နှင့် ရှိခဲ့ကြသည်။ သားတော်စင်နော်မိန်းနှင့် သမီးတော် စောမွန်လှတို့မှာ အရွယ်သို့ရောက်၍ တစ်သွေးတစ်မွေးဖြင့် အလှ သွေးကြွယ်သည့် လူပျိုအပျိုအရွယ်များပင် ရှိခဲ့လေပြီ။

အသက်အားဖြင့် ၁၆ နှစ် စွန်းစွန်းပင် ရှိခဲ့ကြပြီဖြစ်၍ သားသမီးတို့၏ ဘဝရှေ့ရေးကို စော်ဘွားကြီးရော၊ မဟာဒေဝီပါ ကြိုတင် တွေးဆရတော့သည်။ သားတော် စင်နော်မိန်းမှာ စော်ဘွား ကြီး၏ ဖော်နန်းအရိုက်အရာကို ဆက်ခံရမည့် ကျသိုင်းမင်းသား

တစ်ဦးဖြစ်သဖြင့် အရေးပါလှသည်။ သူ့အတွက် အိမ်ထောင်ဘက် ရှာဖွေ၍ ထိမ်းမြားလက်ထပ်ပေးရန် တာဝန်ရှိသည်။

ထို့အတူ သမီးတော်စောမွန်လှအတွက်လည်း ကြင်ယာတက် ရှာဖွေလျက် လက်ထပ်ထိမ်းမြားပေးရန် အချိန်ရောက်ပြီဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် - စော်ဘွားကြီးစင်ဆေတို့နှင့် မဟာဒေဝီသည် သားတော် သမီးတော်အရေးကို ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ရတော့သည်။ သားတော် စင်ဆေမိန်းအတွက် တူမတော်များ ရှိကြသည့်အနက် သားတော် ကြိုက်နှစ်သက်ရာတစ်ဦးကို ရွေးချယ်စေခဲ့သည်။

သမီးတော်စောမွန်လှကိုမူ တူမတော်မောင်ဖြစ်သော “စောပိုင်” နှင့် စော်ဘွားကြီးနှင့် မဟာဒေဝီတို့က ထိမ်းမြားပေးရန် ရည်မှန်းထားသည်။ တူမောင်စောပိုင်မှာ ယောက်ျားပီသပြီး လှပူဆက်ဆံရေး၊ ပြောရေးဆိုမှုတွင် လိမ္မာပါးနပ်သူဖြစ်သည်။ ရုပ်ရည်အားဖြင့်လည်း ခန့်ညားတည်ကြည်၍ အပြစ်ဆိုဖွယ်ရာ တစ်ခုမျှ မမြင်အောင် ရှိလေ၏။

သားတော်စင်ဆေမိန်းမှာ မိမိကြိုက်ရာ ဘဝကြင်ဖော်ကို ရွေးချယ်နိုင်ခဲ့သဖြင့် မိဘတို့ဝတ္တရားအတိုင်း ထိမ်းမြားစီစဉ်ပေးကာ ကျောင်းမင်းသား အဆောင်အယောင် ပေးအပ်ချီးမြှင့်ရန် စီစဉ်ရတော့သည်။ ခက်နေသည်မှာ သမီးတော်စောမွန်လှပင်ဖြစ်သည်။

စောမွန်လှမှာ မိမိတို့ရည်ရွယ်ထားသည့် စောပိုင်ဖကို ငြင်းလည်း
မငြါ။ လက်လည်းမခံသည့်ပြင် ရှောင်လွှဲသောစကားတန်ဆာတို့ဖြင့်
စော်ဘွားကြီးနှင့် မဟာဒေဝီအား ဆိုနေလေသဖြင့် အကြံရစက်
ခဲ့သည်။

စောမွန်လှမှာ ဗုဒ္ဓတရားတော်များကို မပြတ်နာကြား သင်ယူ
နေရသဖြင့် သံယောဇဉ်အပူမီးအကြောင်း၊ အိမ်ထောင်ဘားပွေ့မှု
အကြောင်း ရိပ်စားမိလေ၏။ ဘုရားရှင်၏ ဟောကြားတော်မူခဲ့သော
နိပါတ်တော်များတွင် သံယောဇဉ်၊ သောကာ၊ ပရိဒေဝနှင့် လှူမှုဘဝ
ဒုက္ခအပုံကို မှတ်သားရပြီးသော် သံသရာလွတ်လမ်းကိုသာ ဖော်ပြ
မိ၍ သံသရာရှည်လျားစေမည့် အိမ်ထောင်သည်ဘဝကို ကြောက်ရွံ့
နေမိသည်။

ယင်းကြောင့် အမိအဘတို့အား “မိမိအိမ်ထောင် မပြုရင်
သေးကြောင်း” ဓမ္မလမ်းကြောင်းနှင့် ယှဉ်၍ ဗုဒ္ဓဟ ငြင်းဆိုခဲ့သည်။
ပစ္စက္ခတွင်လည်း ခိုင်းမောင်မင်းသမီးလေးစောမွန်လှမှာ ဥပုသ်
သီတင်းစောင့်ခြင်း၊ တရားဓမ္မနာယူခြင်းနှင့် သံသရာဖြတ်လမ်းကို
အရှာနေသူလည်းဖြစ်သည်။ စော်ဘွားကြီးနှင့် မဟာဒေဝီသည်
အမျိုးမျိုးသောအကြောင်းပြလျက် တူတော်မောင်စောပိုင်နှင့်
လက်ဆက်စေချင်လေ၏။

စောမွန်လှက “အချိန်ပြည့် ကုသိုလ်ဖြင့်သာ ပျော်မွေ့ချင် ပါသည်” ဟု မျက်ရည်ခံထိုး၍ တိုးလျှိုးတောင်းပန်လေ့သောကြောင့် လက်လျှော့ခဲ့ရလေသည်။ ဇော်ဘွားကြီးစစ်ဆေးဟံ့ဖကမူ “ကျောင်း အမကြီး၊ ဝိသာခါတို့ထုံး၊ နှလုံးမှု၍ လင်သာ။ အိုးအိမ်၊ စည်းစိမ် မကွာဘဲ လောကုတ္တရာကောင်းကျိုးပြုနိုင်ကြောင်း” နားဝင်အောင် ဖျောင်းဖျသော်လည်း စောမွန်လှသည် တွင်တွင်သာခေါင်းခါခဲ့လေ သည်။

သံသရာကိုကြောက်သော ပါရမီရှင်မလေးစောမွန်လှလည်း အမိအဘနှစ်ဦးအား လက်စုံရှိခိုး၍ ညင်သာစွာ စကားဆိုသည် မှာ-

“ကံကိမ်းကြီး၏ သမီးတော် (၇)ဖော်တို့၏ ထုံးကိုသာ နှလုံးဝိုက်သဖြင့် ... အမိတ်မှောင်ကာမဂုဏ်တွင် အာရုံမပြုတွယ် လိုပါ။ စင်ကြယ်သောသိက္ခာနှင့် တစ်ကိုယ်တည်းသာ ပျော်မြန်းဖို့ ပင်တိုင်နန်းမြ ခွင့်ပြုတော်မူပါတုရား။ ခွင့်မသာ၍ အိမ်ယာထောင် ရလျှင် နှောင်ဖွဲ့ညွတ်ကွင်းကို ဇွတ်ဆင်း၍ ဝင်ရသဖြင့် ပျော်ရွှင် တော့မည် မတုတ်ပါ မယ်တော်ဘုရား”

ဤသို့ မဟာဒေဝီနှင့် ဇော်ဘွားကြီးတို့အား တောင်းပန် တိုးလျှိုးလာသောကြောင့် အလိုလိုက်၊ အကြိုက်ဆောင်စေ၍ ကျ

မျက်ရည် ရှုပ်သိမ်းကာ တပင်တိုင်နန်း၌ ငြိမ်းချမ်းစွာ ဝံ့ပြန်းခွင့်
ပြုခဲ့ကြလေတော့သည်။

စောမွန်လှကား ... အေးမြသော မေတ္တာရိပ်၏ အာနိသင်
ကို ပါရမီရှင်ပြုပြီ ကျင့်သီလနှင့် ခံစားနေပျော်အောင် ကြိုးစား
နေရှာသတည်း။

ခေတ်ပြိုင်ဘုရင်

အနော်ရထာမင်းစောနှင့်ပုဂံလူ့စွမ်းကောင်းများ

အနော်ရထာမင်းစောသည် နောင်တော်ကို လုပ်ကြံပြီးသော် ခမည်းတော်ကျောင်းသို့ သွား၍ "မင်းပြုတော်မူပါ" ဟု တောင်းပန်တော်မူ၏။ ခမည်းတော်လည်း "ငါကား အသက်အရွယ်ကြီးပြီ၊ အမောင်သာ မင်းပြုစော့" ဟု မိန့်တော်မူသဖြင့် သက္ကရာဇ် ၃၆၄ ခုနှစ်တွင် (မဟာရာဇသီရိအနိရုဒ္ဓဒေဝ) တူသောဘွဲ့ဖြင့် နန်းတက်ကာ ရာဇဘိသေက ခံယူတော်မူလေ၏။

အနော်ရထာမင်းစောသည် နောင်တော်ကို လုပ်ကြံမိသည် တူ၍ (၆)လတိုင်တိုင် စက်တော်ခေါ်၍ မပျော်ဘဲ ရှိလေ၏။ ထိုအခါ သိကြားမင်းကလာ၍ ဤသို့ အိပ်မက်ပေးလေသည်။

“မင်းကြီးသည် နောင်တော်ကြီးအား ပြင်ပှားမိသော မကောင်းမှုမှ ပြေပျောက်စေလိုသော်၊ ဘုရား၊ ဂူ၊ ကျောင်း၊ တန်ဆောင်း၊ ရေပ်တို့ကို များစွာပြုစု၍ နောင်တော်အဖို့ အမျှပေးဝေပါ။ ထိုမှ တစ်ပါးလည်း ရေတွင်း၊ ရေကန်၊ ထည်မြောင်း၊ ကန်ရောင်းတို့ကို များစွာ စီရင်၍ နောင်တော်အား ဤကောင်းမှုကို ပေးဝေပျံပါ” ဟူ၍ အိပ်ပက်ပေးလေ၏။

အနော်ရထာမင်းစောလည်း နန်းတက်တော်မူပြီးသောအခါ “စောလူးမယ်တော် မိဇုရားမှတစ်ပါး၊ ငါနှင့်ထိုက်တန်သော မင်းသမီးကို ဓမ္မုဒ္ဓိပါ ပြောပြင်ဝယ်ချာ၍ဆက်လေ”ဟူ၍ အမတ်ရာဇတမန်ကို လက်ဆောင်ပဏ္ဏာအများနှင့် ဝေလွှတ်တော် မူလေ၏။

အမတ်ရာဇတမန်လည်း မင်းနှင့်ထိုက်တန်မည့်သူကို စုံစမ်း ထောက်လှမ်းသည်ရှိသော် - မရွှီမတိုင်း၊ ဝေသာလီပြည်၌ မင်းပြုလျှက်ရှိသော မင်းတစ်ပါး၏ သမီးတော်(၇)ပါးတွင် အကြီးဆုံး ဖြစ်သည့် သယ်မိတ္တာမင်းသမီးသည် ရဟန်းမိန်းမအပေါင်းနှင့် ဥယျာဉ်ဝယ် သီတင်းသုံးနေလေ၏။

ထိုအခါ ရဟန်းမိန်းမသယ်မိတ္တာစိုက်သော ဥသျှစ်ပင်တွင် ဥသျှစ်သီးတစ်လုံးသည် စဉ့်အိုးပဟဏ္ဍ အရှိကြီးစွာ သီးလေ၏။

ထိုညသျှစ်သီး ရှင်သ၌ ကြွေကျလေသောအခါ အံ့ဆင်းအင်္ဂါ၊ လက္ခဏာ
ကြီးငယ်နှင့် ပြည့်စုံသော သတို့သမီးကို ရလေ၏။ ရဟန်းမိန်းမ
တို့လည်း ဝေသာလီမင်းကြီးကို ဆက်သလေသည်။ မင်းကြီးလည်း
ထိုသတို့သမီးငယ်အား (ရုပ်ရပတဘဝတီ)ဟု မှည့်ဝေါ်တော်မူလေ၏။

သူ၏သားတော်ဖြစ်သော ဆင်ဖြူရှင်နှင့် ဝံ့ပက်ပေးတော်မူခဲ့ရာ
များကြောမိ၌ ထိုရုပ်ရပတဘဝတီမင်းသမီးတွင် သမီးရတနာတစ်ပါး
ဗွားမြင်လေသည်။ ထိုသမီးငယ်အား (ပဉ္စကလျာဏီ)ဟု ဝေါ်တွင်
စေလျက် ရုပ်ဆင်းအင်္ဂါလက္ခဏာအရပ်ရပ်နှင့် ပြီးပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍
လွန်စွာမျှော်စင်နှစ်သက်တော်မူကာ တပင်တိုင်နန်းနှင့် ထားရှိလေသည်။

ထိုပဉ္စကလျာဏီအကြောင်းကို ရာဇတမန်အမတ် ကြားသိ
လေသောအခါ ဝေသာလီပြည်သို့သွား၍ လက်ဆောင်ပဏ္ဍာများ
ဆက်သပြီးသော် “ပေါက္ကာရာမပြည်ကြီးကို အစိုးရသော အစောင့်
ရထားမင်းစေတွင် မိဖုရားမရှိသည့်အတွက် ပဉ္စကလျာဏီမင်းသမီး
ကို တောင်းရန်လာရသည်” ဖြစ်ကြောင်း လျှောက်ထားလေ၏။

ဝေသာလီမင်းလည်း ပုဂံအစောင့်ရထားမင်းစေက တောင်းပန်
လာသည်ဖြစ်၍ မပေးဘဲ မနေသာတော့ပေ။ ထို့ကြောင့် အခြေ
အရံ ကိုယ်တော်လုပ်ရှင်ကျိပ်နှင့်အတူ ပဉ္စကလျာဏီမင်းသမီးကို
ဝေါ်တွင်တင်၍ ဆက်သလိုက်ရလေ၏။ ရာဇတမန်အမတ်လည်း

မင်းသမီးကို ကောင်းစွာစောင့်ရှောက်ကာ ပုဂံနေပြည်တော်သို့ ဆောင်ယူခဲ့လေသည်။

ထိုပစ္စကလျာဏီမင်းသမီး၏ အဆင်းသည်ကား ... အပြစ် ၆ ပါးမှလွတ်၍ ကောင်းခြင်းငါးပါးနှင့်လည်း ပြည့်စုံတော်မူလေသည်။ အသားအရေမှာ ရှေ့အဆင်းကဲ့သို့ ဝါဝင်းလျက် အထိအတွေ့တွင် နူးညံ့သိမ်မွေ့လေ၏။ အမတ်ရာဇတမန်လည်း မင်းသမီး၏ အဆင်းတော်ကို ကြာရှည်မြင်လတ်သော် မရပ်မတည်နိုင်သော စိတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ တစ်နေ့သောအခါ၌ နှစ်ဦးတူညီစိတ်ဖြင့် ကျူးလွန်ခဲ့မိကြလေသည်။ အမတ်ရာဇတမန်လည်း ပစ္စကလျာဏီမင်းသမီးအပေါ် များစွာ စွဲလမ်းစိတ် ဖြစ်မိခဲ့လေ၏။

ထိုအခါ ရာဇတမန်အမတ်သည် ဤသို့ ကြံလေ၏။

“အခြွေအရံအပေါင်းနှင့်တကွ ပေါက္ကာရာမသို့ ရောက်သည် ရှိသော် မင်းကြီးအား ငါတို့၏ အကြောင်းကို လျှောက်၍ ကြားတော်မူလတ်သော် ကြီးသောအပြစ်ပေးခြင်းကို ခံရပေတော့မည်”

ဤသို့ တွေးမိသဖြင့် အပြစ်မှလွတ်ကင်းရန် ကြံမိသည်မှာ မင်းသမီးနှင့်အတူပါလာသော အခြွေအရံ၊ အသင်းအပင်းတို့ကို လှမ်းခရီး၌ တစ်မြို့၊ တစ်ရွာရောက်တိုင်း တယောက်ကျစ် ထားရစ်ခဲ့ပြီး ခရီးဆက်ခဲ့ရာ ညောင်တီသို့ တိုင်ခဲ့လေသည်။ အမတ်လည်း

မိမိညောင်တီသို့ ရောက်ပြီဖြစ်ကြောင်း အနော်ရထာမင်းစောအား
ဖြေလျှင်တော်နှင့် အကြောင်းကြား လျှောက်ထားစေရာ၊ အနော်
ရထာမင်းစောသည် စစ်အင်္ဂါ ၄-ပါးနှင့်တကွ ပဉ္စကလျာဏီမင်းသမီး
အား ကြိုတော်မူလေသည်။

ထို့နောက် ရာဇတမန်သည် မင်းသမီးထက် ဦးစွာလာ၍
အနော်ရထာမင်းစောအား ဤသို့ လျှောက်ထားလေ၏။

“ဤမင်းသမီးကား ဝေသာလီမင်း၏ သမီးရင်းမဟုတ်၊
ဆက်သရင်း ရှိစဉ်က သမီးတော်ရင်း ထင်မှတ်၍ မိမိယူဆောင်
လာကြောင်း၊ လမ်းခုလတ် အခြွေအရံ၊ အသင်းအပင်းတို့ထံမှ
သတင်းအရ သမီးရင်းအစား အခြားသောသမီးတစ်ပါးဖြစ်ကြောင်း”
လျှောက်တင်လေသည်။

အနော်ရထာမင်းစောလည်း သေချာစွာ မေးမြန်းစိစစ်တော်
မူ၊ အမတ်ရာဇတမန် လျှောက်ထားသောစကားကို ယုံကြည်တော်
မူ၍ “ငါ့ကဲ့သို့ သောမင်းကို မိမိသမီးတော်ကို မဆက်ဘဲ အခြားသော
ကျွန်သမီးကို ဆက်ရာသလော”

ဟု အမျှက်တော်ထွက်၍ ဆက်သလိုက်သော ပဉ္စကလျာဏီ
မင်းသမီးကို ပရိမ္မအရင်တွင် ထားလေဟု အမတ်ရာဇတမန်အား
အမိန့်တော်ရှိလေလျှင် အမတ်လည်း မင်းကြီးအာဏာတော်ကို

ကြောက်ရွံ့၍ ပရိမ္မအရပ်တွင် တောင်သူကြီးတစ်ဦးထံ အပ်နှံထား
လေ၏။ ထိုတောင်သူကြီးလည်း သမီးရင်းနှင့်မခြား ချစ်မြတ်နိုး၍
ပြုစုကျွေးမွေးထားရှိလေသည်။

အခါတစ်ပါး၌ တောင်သူကြီးလုပ်သော ယာထဲသို့ မင်းသမီး
ကို ဖော်ဆောင်သွားရာ၊ မင်းသမီးလည်း တဲတင်းကပ်၌ ယာစောင့်
အဖြစ် နေလေ၏။ ထိုစဉ်အချိန် နှုတ်လှလင်တစ်ယောက်သည်
လူယောင်ဆောင်၍ ထိုမင်းသမီးနှင့် ချစ်ကြိုက်ကာ သံဝါသပြုပိ
ကြလေ၏။ အချိန်ရှည်လတ်သော် ထိုမင်းသမီး၌ ပဋိသန္ဓေ
တည်လေ၏။ ပဋိသန္ဓေနေချိန်၌ မြေလျှင်ကြီး ပြင်းစွာလှုပ်လေ
တော့သည်။

အနော်ရထာမင်းစောလည်း ထိုမြေလျှင်လှုပ်သောအကြောင်း
ကို ဟူးရားဖြူ၊ ဟူးရားညိုတို့အား မေးတော်မူရာ “အရှင်မင်းကြီး၏
နောက်၌ မင်းပြုမည်သူ မြောက်အရပ်မှာ ပဋိသန္ဓေနေ၍ လှုပ်ခြင်း
ဖြစ်သည်” ဟု နားတော်လျှောက်ကြ၏။ အနော်ရထာမင်းစောလည်း
မြောက်အရပ်ရှိ ပဋိသန္ဓေရှိသော မိန်းမတို့ကို စစ်ကြော၍ သတ်
လေသည်။ ခုနစ်ထောင်ကျော်သေသည်ဟု ဆိုလေ၏။

ထို့နောက် “မင်းလောင်းသေပြီဟေ” ဟူ၍ ဟူးရားဖြူ၊
ဟူးရားညိုတို့ကို မေးမြန်းတော်မူရာ “အရှင်မင်းကြီး၊ မသေသေး။

အသုံးပြုရန်အစားအစာနှင့် ခိုင်းစေရန်အစားအစာနှင့်
“အသုံးပြုရန်အစားအစာနှင့် ခိုင်းစေရန်အစားအစာနှင့်” ဟု လျှောက်တင်ပြန်၏။ မင်းကြီးလည်း
“အသုံးပြုရန်အစားအစာနှင့် ခိုင်းစေရန်အစားအစာနှင့်” ဟု အသုံးပြုရန်အစားအစာနှင့် ခိုင်းစေရန်အစားအစာနှင့်
“အသုံးပြုရန်အစားအစာနှင့် ခိုင်းစေရန်အစားအစာနှင့်” ဟု အသုံးပြုရန်အစားအစာနှင့် ခိုင်းစေရန်အစားအစာနှင့်

များပြားသော မင်းကြီးလည်း “မင်းလောင်းသေပြီလော” ဟု
ထပ်မံမေးပြန်ရာ တူးရားဖြူ၊ တူးရားညိုတို့သည်လည်း နက္ခတ်
တာရာတို့ကို ကြည့်ရှုစစ်ဆေးပြီးလျှင် “အရှင်မင်းကြီး၊ မသေ
သေးချေ။ ယခုအခါ နွားကျောင်းသားအရွယ်သို့ တိုင်လေပြီ” ဟု
လျှောက်တင်ပြန်လေ၏။ ထိုအခါတွင်လည်း နွားကျောင်းသားအရွယ်
သို့တို့ကို မေးမြန်းရာတွင် သတ်ပြန်ရာ ငါးထောင်ကျော်မျှ သေကြ
ရပြန်လေ၏။

ခမည်းတော် နဂါးလှလင်သည် သားတော်ကို ဝှက်ထား
သောကြောင့် သတ်ရာသို့ မပါ။ ကျန်ရစ်လေ၏။ ထိုသို့ သတ်ရာသို့
မပါ ကျန်ရစ်သည်ကို အကြောင်းပြု၍ ထိုကလေးအား “ကျန်ရစ်သား”
ဟု အမည်ပေးကာ ထားသည်ဖြစ်ကြောင်း ရာဇဝင်တွင် ဆိုလေ၏။
အချို့ရာဇဝင်များက “ကြန်အင်လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသည်ကို
အကြောင်းပြု၍ (ကြန်ရစ်သား) ဟု ခေါ်ကြောင်း ရေးကြပြန်၏။

ထို့အတူ ပရိမ္မအရပ်တွင် မွေးဖွားလာကြောင်း (ပရိတ်စစ်သား) ဟူ၍လည်း ရေးကြသည်။ နောင်သောအခါ၌ ကျန်ရစ်သားအား ကလန်စစ်သားဟူ၍လည်းကောင်း၊ ထီးလှိုင်ရွာသူကြီး၏ အရှင် ဖြစ်သည်ကို အကြောင်းပြု၍ ထီးလှိုင်ရှင်ဟူ၍လည်းကောင်း ခေါ်ဝေါ် ကြသည်။

အရွယ်သို့ ရောက်လျှင် ကျန်ရစ်သားမယ်တော်လည်း သား တော်ကို မင်းကြီးဆရာတော်ထံအပ်၍ ရဟန်း-ဝတ်စေခဲ့သည်။ မင်းကြီးလည်း မင်းလောင်းအကြောင်း ထပ်မံမေးမြန်ရာ ဟူးရားပြု၊ ဟူးရားညိုတို့က “အရှင်မင်းကြီး ဤသို့ကား ရဟန်းပြုလေပြီ” ဟု လျှောက်တင်လေ၏။ ဤရဟန်းဖြစ်ကြောင်းကို အဘယ်သို့သော အပြုအမူဖြင့် သိရအံ့နည်းဟု မင်းကြီးမေးလေလျှင် -

“ဆွမ်းပင့်၍ ကျွေးတော်မူပြီး၊ အဆုံး၌ ကရားနှင့်ရေတိုက် တော်မူလျှင် မင်းဖြစ်သည့် သူ့ခံတွင်းမှ အလှည့်သီးသော စက်ရောင် ပြောင်ပြောင် လင်းထွက်လတ္တံ့”ဟု နားတော်လျှောက်လေသည်။

မင်းကြီးလည်း ပုဂံနယ်အတွင်းရှိ ရဟန်းအပေါင်းတို့အား အစဉ်အတိုင်း ပင့်ဖိတ်၍ ဆွမ်းလုပ်ကျွေးတော်မူပြီး မင်းလောင်း ရဟန်းကို ရှာဖွေလေသည်။ ဟူးရားပညာရှိတို့ဆိုသည့်အတိုင်း ဆွမ်းတိုင်းပေးပြီးလျှင် ကရားနှင့် အစဉ်အတိုင်း ရေတိုက်တော်

ပူလေ၏။ ထိုအခါ ကျန်စစ်သား ရဟန်း၏ခံတွင်းမှ စက်ပြောင်
ပြောင် အရောင်ထွက်သည်ကို မင်းကြီးမြင်လေသော် လန့်တော်
မူ၍ ကရားပင် လွတ်ကျလေသည်။

မင်းကြီးကလည်း “ဗိုလ်စစ်ကို လှမည်လော” ဟု မေးတော်
မူရာ ... ဟူးရားပြု။ ဟူးရားညိုတို့လည်း “အရှင်မင်းကြီး။
နောက်တစ်ဆက်လွန်မှ သူမင်းဖြစ်လတ္တံ့” ဟု နားတော်လျှောက်
လေ၏။ မင်းကြီးလည်း “သင်တို့ယခုမှ သည်စကားကို ငါ့အား
လျှောက်တင်သည်။ ငါ့နောက် တစ်ဆက်လွန်မှကို ခွေးပင်မင်းပြုလိုပြု။
ဝက်ပင်မင်းပြုလိုပြု ငါမမူချေ။ ယခုသော် ဗိုလ်စစ်ကို လှယူ
လတ္တံ့ ပြုလိမ့်မည် အထင်ရှိ၍ များစွာသော လူတို့ကို ငါသတ်မိ
ခဲ့ပြီ” ဟူ၍ ကြီးစွာသော ထိပ်လန်ခြင်းသို့ ရောက်လေ၏။

ကျန်စစ်သားနည်းတူပင် ပုဂံနေပြည်တော်၌ ထပ်မံ၍ လူစွမ်း
ကောင်း (၃)ဦး ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပြန်သေးသည်။ ယင်းတို့မှာ -

- ၁။ မြင်းမူအရပ်၌ ငထွေးရှူး ဆိုသောသူသည် ထန်းပင်
တစ်ထောင်ကို ဆင်းတုံ၊ တက်တုံလှီးသည်မှာ အချိန်
တန်က ပြီးသည့်အစွမ်းရှိလေ၏။
- ၂။ ပုပ္ဖါးအရပ်၌လည်း ငလုံးထက်ဗယ် ဆိုသောသူသည်
စွားအရှဉ်း ၃၀ ကို ထွန်၍ တပ်ပြီးသော် ထွန်းရေး

ထွန်းက မှန်အောင် သက်တုံး ဆင်းတုံအနှစ် ထွန်းနိုင်
စွမ်းရှိသည် ဟူ၏။

- ၃။ ညောင်ဦးအရပ်၌ ညောင်ဦးမီး ဆိုသောသူသည်
ညောင်ဦးကမ်းမြင့်ထက်မှ ပြေးဆင်းကာ ရောဝတီ
မြစ်ကိုကူး၍ အောင်သာတစ်တက်ကမ်းသို့ ရောက်လျှင်
ကမ်းကို ခြေပထောက်ခဲ့ဘဲ ပြန်၍ ကူးခဲ့နိုင်သည်။
ညောင်ဦးကမ်းသို့ ရောက်လျှင် ကမ်းပေါ်သို့ပင် ပြေး
တက်နိုင်စွမ်းသည်ဟူ၏။

အစောရထားမင်းစောသည် ကျန်စစ်သားကိုလည်း ရှင်ရဟန်း
အဖြစ်မှ လူထွက်စေပြီးသော် အပါးတော်၌ ခံစားစေလေ၏။
အထက်ပါ လူစွမ်းကောင်း(၃)ယောက်ကိုလည်း မင်းကြီးသည်
ပေါ်ဆောင်၍ ကျန်စစ်သားနှင့်အတူ ရှိစေသည်။

ပုဂံပြည်နှင့် မုဒွံသာသနာတော်

အနော်ရထာမင်းစောလက်ထက် ပေါက္ကာရာမဟုတွင်သော ပုဂံပြည်တွင် မင်းအဆက်ဆက်တို့သည် သမထီးအရပ်၌ သီတင်းသုံးကြသော အရည်းကြီးဆုံးကျိပ်နှင့် တပည့်ခြောက်သောင်း၏ အဆုံးအမကိုခံ၍ မှားသောအယူကို တည်ကြကုန်သည်။ ထိုရဟန်းတို့ အယူကို လူတို့လိုက်နာဆောင်ရွက်ကြသည်။

ထိုအရည်းကြီးတို့မှာ မိမိတို့ဆန္ဒနှင့်ညီစွာ ကျမ်းပြု၍ လူတို့အား လှည့်ပတ်ပြားယောင်းလေ၏။ အရည်းကြီးတို့၏ တရားတား သူ့အသက်ကိုသတ်သောသူတို့သည် ဤပရိတ်ကိုရွတ်သော် ကမ္မပထမှ လွတ်၏။ မိဘတို့ကို သတ်မိသောသူသည် ဤပရိတ်ကိုရွတ်သော် ပဉ္စနန္ဒီရက်မှ လွတ်၏။ ဤသို့အခဋ်သော မဟုတ်၊ မတရားသော အဓမ္မတို့ကို ဟောကြားလေ၏။

ထို့အပြင် မင်းအစရှိသော အပျူ၊ အမတ်၊ ကလန်၊ သံပျင်၊ သူဌေး၊ သူကြွယ်၊ ပြည်သူတို့သားသမီးကို ထိမ်းမြားမိလား ပြုသောအခါ ဆရာတို့အား “ပန်းဦးပေးသည်” ဟူ၍ ညဦးက ထိုသူတို့ထံသို့ ပို့ရလေ၏။ မိုးသောက်၍ လွှတ်လိုက်မှ ထိမ်းမြား ရသောဟူ၏။ ဆရာက ပန်းဦးမဆွတ်ဘဲ ထိမ်းမြားခြင်းကို ပြုခဲ့ သော် အစဉ်အလာကို ဖျက်သည်ဟုဆိုလျက် ကြီးစွာသော မင်းပြစ် ကို ခံရသောဟူ၏။

ဤကဲ့သို့သော မဟုတ်၊ မတရားသောအကြောင်းတို့ကို အနော်ရထာမင်းစော ကြားသိသည်ရှိသော်၊ ရှဉ့်ပြီးသော ပါရမီတော် ရှိသည်ဖြစ်၍ နှစ်သက်တော်မပူ၊ မှားသောအယူသာလျှင် ဖြစ်သည် ဟူ၍လည်းကောင်း၊ နောင်တော်စုက္ကတေးကို လုပ်ကြံမိသောအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ မင်းလောင်းကို ဖျောက်ဖျက်ရန် တိုယ်ဝန်ဆောင်မှ စ၍ နွားကျောင်းသားအရွယ်တို့ကို သတ်မိသောအားဖြင့်လည်းကောင်း ကြီးစွာသော ထိပ်လန်ခြင်းသို့ ရောက်လေသည်။

ထိုစဉ်အချိန်၌ ဘုရားရှင်ဗျာဒိတ်တော် ထားရှိခဲ့သည်နှင့်အညီ သုနာပရန္တ-တိုင်း၊ တပ္ပဒိပတိုင်းတို့၌ သာသနာတော်မရောက်သေးချေ ဟူ၍ ရဟန္တာပြတ်တို့ ကြံပြီးလျှင် သိကြားမင်းထံသို့ သွားလျက် “သာသနာပြုနိုင်မည့်သူအား ကူညီ၍ စောင်းပန်ပါ” ဟု ဆိုလေလျှင်

သိကြားမင်းလည်း တာဝတိံသာနတ်ပြည်တွင်ရှိသော နတ်သား တစ်ပါးအား တောင်းမိန့်၍ ပုဂ္ဂေယျမအိမ်၌ ပဋိသန္ဓေနေစေလေ၏။

ထိုပဋိသန္ဓေပွားဖွား၍ အရွယ်သို့ ရောက်လတ်သော် ရဟန်း ပြုလျက် ပိဋကတ်ကျမ်းဂန်တို့ တတ်မြောက်ကာ ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်လေလျှင် “အရဟံ” ဟူသော အမည်ဖြင့် ဇမ္ဗူဒိပ်မြေပြင် အားလုံးကျော်စောထင်ရှားလေတော့သည်။ ထိုရှင်အရဟံသည် သုနာ ပရန္တတိုင်း၊ တပ္ပဒိပတိုင်းတို့၌ သာသနာတော် မတည်သေးချေ ဟူ၍ သိလေလျှင် ပေါက္ကာရာမအရပ်သို့ ကြွခဲ့လေ၏။

ရောက်တော်မူလျှင် နေပြည်တော်နှင့် မနီးမဝေး တောအုပ် တစ်ခု၌ နေတော်မူလေ၏။ သိကြားမင်းလည်း မုဆိုးတစ်ယောက် အား လှည့်စားလျှက် ရှင်အရဟံကို မြင်စေလေ၏။ မုဆိုးလည်း ... “ဤသူကား လူမဟုတ်၊ နတ်ဘီလူးသာလျှင် ဖြစ်ရာသည်။ လူဖြစ်လျှင်လည်း လူရှိင်းဖြစ်ရာသည်။ ဤသူတို့ပမ်းယူ၍ နေပြည် တော်မင်းကြီးထံ ဆက်သရသော် အကျိုးရှိအံ့”

ဟူ၍ တွေးမိလျက် ရှင်အရဟံအား ဆောင်ယူလေ၏။ ရှင် အရဟံလည်း ပရိက္ခရာရှစ်ပါးကိုယူ၍ လိုက်တော်မူလေသည်။ ရှေ့တော်သို့ ရောက်သောအခါ “တောအုပ်တစ်ခုတွင် လူရှိင်းကို တွေ့၍ ဆောင်ကျဉ်းခဲ့ပါသည်” ဟု လျှောက်လေလျှင် မြတ်သော

ထူနေနှင့် ပြည့်စုံသောအဖြစ်ကို အနှော်ရထားမင်းစောမြင်၍-

“ဤသူကား - လူရှိုင်းမဟုတ်ရာ၊ မြတ်သောသူတည်း။

ဤသူ့ကိုယ်ဝယ် မြတ်သောတရားရှိရာသည်”-

ဟူ၍ နေရောင်ဖြင့် တွေ့ရသော ကြာမုံကဲ့သို့ ရွှင်လန်း

သဖြင့် ကြံစည်ဆင်ခြင်တော်မူလေ၏။ “လျှောက်ပတ်သောနေရာကို

ကြည့်၍နေလော့”ဟု သဘောတို စမ်းလိုသဖြင့် ဆိုသောအခါ

ရှင်အရဟံလည်း ရာဇပလ္လင်ပေါ်သို့တက်၍ နေတော်မူလေသည်။

မင်းကြီးလည်း “ဤသူနေသည်မှာ- ကြီးမြတ်လှသည်၊ မြတ်သောသူ

မှန်ပြီ”ဟု ဆင်ခြင်၍ ဤသို့ မေးတော်မူ၏။

မင်းကြီး။ ။ “ဦးရှင်ကား အဘယ်သူ၏ အမျိုးအနွယ်ဖြစ်တော်

မူသနည်း။ အဘယ်အရပ်မှ ကြွလာတော်မူသနည်း။

အဘယ်သူ၏ အဆုံးအမကို ခံတော်မူသနည်း”

ဟု မေးတော်မူလေသော် ရှင်အရဟံလည်း ဤသို့ မိန့်တော်

မူလေသည်။

ရှင်အရဟံ။ ။ “ငါ၏အမျိုးနွယ်ကား ဂုဏ်တော်ကိုးပါး၊ ဘုန်းတော်

ဖြောက်ပါး၊ အဓိန္ဒေယျလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်

မူသော သပ္ပာသဗ္ဗဒ္ဓဘုရားအနွယ်တည်း။ ငါ၏

ဆရာ ဥပဇ္ဈာယ်အပေါင်းအဖော် သံဃာရှိသော

နေရာအရပ်က လာခဲ့သည်။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဟောကြား
တော်မူသော အာဏာဒေသနာတော်မှလာသော
အဆိုးအမကို ခံယူသတည်း”

ဟု မိန့်တော်မူသော် ...၊ မင်းကြီးလည်း အားရနှစ်သက်၊
ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာရှိ၍ ...

မင်းကြီး။ ။ “သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဘုရား ဟောကြားတော်မူသော
တရားတော်ကို တစ်စိတ်တစ်ဒေသမျှ ကျွန်ုပ်အား
ဟောတော်မူပါ”

ဟု တောင်းပန်သည်တွင် သိရိဓမ္မာသောကမင်းကြီးအား
အရှင်နိဗ္ဗာန်သောမဏေ ဟောတော်မူသော အပ္ပမာဒတရားကို ဟော
တော်မူလေသတည်း။ တရားတော်ပြီးသည့်အဆိုး၌ မင်းကြီးသည်
ဤသို့ လျှောက်ပြန်၏။

မင်းကြီး။ ။ “သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဘုရားကား ... ယခုအဘယ်အရပ်
တွင် ရှိနေပါသနည်း။ တရားတော်တို့ကား
အဘယ်မျှ အရည်အတွက် ရှိလေသနည်း။ ကပည့်
သာတော်များလည်း ငါ့ရှင်မှတစ်ပါး အခြားရှိပါ
သေးသလော။ မရှိပြီလော”

ဟု လျှောက်သော် ... ရှင်အရဟံလည်း သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ

ဘုရားနိဗ္ဗာန် လားတော်မူကြောင်း၊ ဓာတ်တော်မွေတော်သာ ယခု ရှိကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ တံရားတော်သည် ဓမ္မခန္ဓာ (၈၄၀၀၀) အရည်အတွက်ရှိသော အကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ သထုံပြည်ဝယ် ပိဋကတ်သုံးပုံ အစုံ ၃၀ ရှိကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ ငါမှတစ်ပါး ပရမတ္ထသံဃာ၊ သမ္မုတိသံဃာများစွာရှိကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ မိန့်တော်မူသည်။

ထိုစကားကို မင်းကြီးကြားသော် အတိုင်းထက်အလွန် သဒ္ဓါ ပြင်းစွာဖြစ်၍ ဤသို့ လျှောက်ပြန်၏။

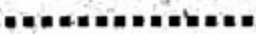
မင်းကြီး။ ။ “အကျွန်ုပ်အား ယခုပျက်မှောက်အရှင်မှတစ်ပါး အခြားကိုးကွယ်ရာ မရှိပြီ။ ယနေ့မှစ၍ ကျွန်ုပ်၏ ကိုယ်ခန္ဓာနှင့် အသက်အား အရှင်သို့ ဆောင်နှင်း တော်သည်။ အရှင်အဆုံးအမကိုလည်း ကျွန်ုပ်ခံယူ ပါအံ့”

တူ၍ လျှောက်ထားပြီးလျှင် အရညကင်ရသော အရပ်၌ သာယာလှစွာသော ကျောင်းတစ်ကျောင်း ဆောက်လုပ်လှူဒါန်း လေ၏။ အရည်းကြီးတို့ အယူကိုလည်း ပယ်တော်မူလေသည်။ ပြည်သူပြည်သားအပေါင်းတို့ကိုလည်း ပယ်စေတော်မူလေ၏။

ထိုသို့လျှင် အရည်းကြီးတို့သည်* လာဘ်ပူဇော်သက္ကာမှ

လျှောက်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ရှင်အရဟံအား ရန်ငြိုးကြီးစွာ ထားကြ
လေသည်။ မင်းကြီးလည်း ထိုအကြောင်းကို ဆင်ခြင်မိ၍ စိုးရိမ်
တော်မူသဖြင့် အရည်းကြီးတို့ကို ခိုင်လောက်အောင် အစောင့်အနေ
ခန့်ထား-စောင့်နေစေလေ၏။ အရည်းကြီး သုံးကျိပ်နှင့်တကွ
တပည့်လက်သား ခြောက်သောင်းတို့ကိုလည်း လူဝတ်လဲစေ၍
အဲဟောင်းကိုင်း၊ လှံကိုင်း၊ ဆင်ချေးကျုံး၊ မြင်းချေးကျုံးနေရာတို့တွင်
တာဝန်ထမ်းဆောင်စေသည်။

ရှင်အရဟံသည် သာသနာတော်၌ ကြည်ညိုသူတို့ကို ရဟန်း၊
ပုဂ္ဂိုလ်၊ ပြုတော်မူ၍ သာသနာတော်မြတ်ကို သန့်ရှင်းထွန်းလင်း
စေသည်။ နော်ရထာမင်းစောသည် ထိုအခါ ... သံဝေဂ၊ နောင်တ
ရတော်မူ၍ “ဤပြည်ကို အစဉ်မင်းပြုတော်မူကုန်သော အဆက်
ဆက်သော ဘေးလောင်းတော်၊ ဘိုးလောင်းတော်တို့သည် အရည်း
ကြီးရဟန်းတို့ အယူကို ယူမှားကြကုန်လေသည်။ ထိုသို့ အယူ
မှားကြလေသည်ကို ယူ၍ရအောင် ပြန်ဘိမူကား ... တစ်ဖန်
ယူပြန်စေချင်၏”တူ၍ သံဝေဂ၊ နောင်တရရှိတော်မူလေသတည်း”
မှတ်ချက်။ [ဤကား-ရာဇဝင်၌ လာရှိသော ရှင်အရဟံ၏
အကြောင်းတည်း။]

ပုဂံရောက် ရှင်အရဟံ၏ မူကွဲများ

ရှင်အရဟံ ပုဂံသို့ ရောက်ရှိခြင်းသမိုင်း၌ မူကွဲများ တွေ့ရသည်။ ထိုမူကွဲများကိုလည်း စာဖတ်ပရိသတ် မှိုင်းဆေး၊ ရှင်ချိန်၌ လက်ခံရန် ပြည့်စုံစွာ လေ့လာတင်ပြပေးလိုက်ပါသည်။ အယူအဆ၊ အမှတ်အထင်၊ အရေးအသွင်း၊ အသုတ်အသင်အရာမှာ မိမိမိတ်တည်ရာသာလျှင်ဖြစ်သည်။ ရှေးကျမ်းလာများကပင် မတူညီသော မူကွဲများ ရှိလေသဖြင့် ယုတ္တိဗေဒ၊ သမိုင်းဖြစ်ရပ်၊ မှန်မမှန်ကို မိမိတို့ဘာသာ ဆုံးဖြတ်နိုင်ခွင့် ရှိပေသည်။

ပရိတ္တနိဒါန်း၌လာသော ရှင်အရဟံအကြောင်းမှာ ...

သိပ္ပံကျွန်းဝယ် ဝိပဿီပြည်၌နေသော အမျိုးသားလူလှင် တစ်ဦးသည် ရဟန်းပဉ္စင်းခံ၍ ဒွါရဝတီပြည်မှာ ပိဋကတ်စာမေ

သင်လာ၏။ နောက်-သတို့ပြည်သို့ သွား၍ ပိဋကတ်စာပေသင်ပြန်
လေသည်။ ထိုရောအခါ သရေခေတ္တရာပြည်၌ “သခွတ်ပင်တွင်
ကျမ်းစာရသည်” ဟူသော စကားကိုကြား၍ သတို့ပြည်က သရေ
ခေတ္တရာသို့ သွားလေသည်။

ခရီးအကြား တောတွင် ထိုအရှင်ကို ဘီလူးမှတ်ထင်၍
မုဆိုးတို့ ပမ်းဆီးပြီးလျှင် နော်ရထားမင်းစောအား ပြလေ၏။ ထိုသို့
ပြကြောင်းကို ဤသို့ စူဠဝင်က ဝါထားဆောင်၏။

“ရာဇတိရာဇနုရုဒ္ဓ၊
ဒေဝေါစက္ကိန္ဒရာဇာဝ၊
သိရိနုဘောဇ္ဇောလုဇ္ဇေနာ၊
ဇိတာဝတထေရသေဋ္ဌံ၊
ပုစ္ဆေဝံရတန္တနာမကံ။”

အနက်ကား ... ရာဇတိရာဇာ ... မင်းတို့ထက် လွန်မြတ်
သော မင်းဖြစ်သော
အနုရုဒ္ဓဒေဝေါ ... နော်ရထားမင်းစောသည်
စက္ကိန္ဒရာဇာ ... စကြာမင်းကဲ့သို့
သိရိနု ... မင်း၏စည်းစိမ် ကျက်
သရေကို

အနုဘောဇ္ဇော ... ခံစားတော်မူလျက်
 အရဟန္တာနာမကံ ... အရဟံအမည်ရှိသော
 လုဒ္ဒေန ... ပုဆိုးသည်
 အာဒါယ ... ယူဆောင်၍
 အာဂတထေရသေဋ္ဌံ ... လာခဲ့သောမထေရ်
 ဗြတ်ကို

ရံ ... ဤသို့
 ပုစ္ဆိ ... မေးလေ၏။

ဤငါထံလာသည့်အတိုင်း မေးသည်မှာ ...

- မင်းကြီး။ ။ ထိုအခါ အနော်ရထာမင်းစောက ရှင်အရဟံကို (သင်ကား အဘယ်သူနည်း)ဟု မေးလေ၏။
- မထေရ်။ ။ (ငါကား-ဂေါတမဘုရား၏ တပည့်သားတည်း။ ပါဏာတိပါတ်ကို ငါတို့ပယ်၏)ဟု ဆိုပေသော်
- မင်းကြီး။ ။ (ဘုရားစသော ရဟန္တာသုံးပါးတို့ ဂုဏ်ကျေးဇူးကား အထူးဘယ်သို့ ရှိလေသနည်း)ဟု မေးမြန်း၏။
- မထေရ်။ ။ (ဘုရားကား မဟောသကဲ့သို့၊ တံရားတော်ကား ဥမင်လိုက်နားကဲ့သို့၊ သံဃာတော်ကား ဝိဒေဟရာဇ်

မင်းကြီးစသော ဗိုလ်ပါကဲ့သို့တည်း။ နိဗ္ဗာန်ကား
... စန္ဒကူးဖြင့် လိမ်းသော်ငြိမ်းအေးသကဲ့သို့တည်း။
ဤသို့ ဥပမာအထူးကို ဆောင်၍ ဆိုလေ၏။

မင်းကြီး။ ။ အရည်းကြီးတို့ကိုရည်၍ ... (ဤသူတို့ကား
ဘုရားဂေါတမ၏ တပည့်များ မဟုတ်ပေလော။)
တု မေးမြန်းလေသည်။

ပထေရ်။ ။ (ဤသူတို့ကား ဘုရားဂေါတမ၏တပည့်မဟုတ်၊
ငါတို့နှင့် သဘောမတူ၊ တက္ကတွန်းရဟန်းချည်း
တည်း။)တုဆိုသော် ...

မင်းကြီးသည် ထိုနေ့မှစ၍ အရည်းကြီးများကို ဖမ်းပယ်
လေသည်။ ရှင်အရတံလည်း မင်းကြီးအား ဒသဝတ္ထု၊ ဝိမာနဝတ္ထု
များကို ဘောကြားပေ၏။ မင်းကြီးလည်း ကြည်ညိုစွာဖြစ်၍ သရေ
ခေတ္တရာမှ အပြန်တွင် ပုဂံပြည်သို့ပင် ဆောင်လေ၏။

အရည်းရဟန်းယောင်တို့တွင် အလှည့်အပြား၊ လိမ္မာစွာသော
အရည်းကြီးတစ်ယောက်သည် မိမိတို့၏အလျောက် ကျမ်းစာ
ပြုပြီးလျှင် သရေခေတ္တရာပြည်တွင် သခွတ်ပင်ကြီးကိုထွင်း၍
သွင်းထားပြီးမှ မြေလိမ်းကျံစေ၍ ပကတိအသားတက်စေလေ၏။
ထိုအခါ “ငါတို့အိပ်မက်တွင် သခွပ်ပင်ထဲ၌ ကျမ်းစာရှိကြောင်းကို

မြင်မက်သည်”တု ထင်ထင်ရှားရှား ပြောဆိုကုန်၏။

ထိုစကားကို အနော်ရထာမင်းစောကြား၍ သရေခေတ္တရာ ရောက်အောင်ချီသွားပြီးလျှင် သခွပ်ပင်ကို ပေါက်ခွဲ၍ ရှာဖွေစေသော် ကျမ်းစာကို ရရှိလေ၏။ စာတွင်ပူကား ၁၁ ပိပိတို့အယူအကျင့် မှန်ကြောင်း၊ ဘုရားဝေါဟာရပြစ်ကြောင်းပါ၏။ မင်းကြီးလည်း ယုံမှား သင်္ကာနှင့်ပင် မလွဲသာ၍ အရည်းကြီးတို့အား တည်မြဲ၊ လှူမြဲ၊ အလှူဝတ်ကိုတည်မြဲ လှူမြဲလေ၏။

ဤသို့ အရည်းကြီးရတန်းတို့မှာ ကျမ်းစာပေါ်ကြောင်းကို ကြားသဖြင့် သရေခေတ္တရာပြည်သို့ ချီ၍ ပုဂံသို့ အပြန်တွင် ရှင်အရဟံကို ပုဂံသို့ ပင့်ဆောင်ခဲ့သတည်း။ ပုဂံသို့ ရောက်လျှင် ခြို့ရှေ့၌ ဇေတဝန်မည်သောကျောင်းကို ဆောက်၍ ဖာလှူလေ၏။ “အရဟံ မဟာထေရ်”တူသော အမည်ကိုလည်း တွင်စေ၏။ မင်းကြီးကား ရေထမ်း၍ မိဖုရားကား ဆွမ်းအုတ်ရွက်၍ နေ့တိုင်း မြတ် လုပ်ကျွေး၏။ အမေးပုစ္ဆာမေးမြန်းဖွယ်ရှိလျှင်လည်း မေးလေ သတည်း။ ။

တစ်ခန့် သာသနာဆက်စာများတွင် လာရှိသော ရှင်အရဟံ ၏ ပူတွဲတစ်ခုမှာ ဤသို့ဖြစ်လေ၏။

သုဝဏ္ဏတုမ္ဗိသထံမြို့တွင် ဈာန်သမာပတ်ရသော “အနောမ

အသိမထေရ်”သည် အရှင်သောဏ၊ အရှင်ဥတ္တရတို့ ပြုစုသော သာသနာ အနွယ်အဆက်ကို သံဃာဝါးရာနှင့် ကောင်းစွာစောင့်ထိန်း လျှက်နေ၏။ ထိုအရှင်၏ တပည့်ရင်းကား . . . ရှင်အရဟံတို့ဖြစ်ပြီး သူ၏တပည့်ရင်းမှာ ရှင်ပြာဏအသိဖြစ်သည်။

ထိုအရှင်၏ တပည့်ရင်းကား ရှင်ကာလ၊ ထိုအရှင်တပည့်ရင်း ရှင်အရဟံတို့ အဆင့်ဆင့်ရှိလေ၏။ ရှင်အရဟံ၏ တပည့်ရင်း ဖြစ်သူမှာလည်း ရှင်အရိယာဝံသ ဖြစ်ပြန်သတည်း။ အတူနေ သိဒ္ဓိ ဝိဟာရိကကို တပည့်ရင်းဟုလည်း ဆိုလေ၏။

ဤသို့ ဆရာစဉ်စာတွင် ဆိုထားသော စကားသည် သထုံ ဖြည့်၌ လောကီဈာန် အဘိညာဉ်ရသော ရှင်ပြာဏအသိနှင့် ထို အရှင်၏ တပည့်ရင်း ရှင်မဟာကာလ၊ ရှင်အရိယာဝံသ၊ ရှင်ဥတ္တရ ဇီဝ အတူတကွ နေထိုင်ကြလေ၏။

ထိုရှင်အရဟံသည် သာမဏေမပြုမီကပင် ဗေဒင်လေးပုံ တတ်မြောက်သည်တူ၏။ သာမဏေပြုပြီးသော်ကား အဋ္ဌကထာနှင့် ထေကွ ဝိဇ္ဇကတ်သုံးပုံကို ဆောင်ရွက်၍ ကျော်စောထင်ရှားသဖြင့် သောက္ကတိမြို့ကပင်၌ ထိုမြို့တွင် ၁၀-နှစ်ကျော်နေပြီးမှ သထုံမြို့ သို့ ပြန်ခဲ့၍ အရညာဇီဝိ-တောဆောက်တည်လေ၏။

အနော်ရထာမင်းစော ပုဂံတွင် မင်းဖြစ်သောအခါ-ပုဂံပြည်၌

ရှင်ယောင်အရည်းကြီးတို့သည် သံဃာတော်ဟု ၃၀-၈ အရအသင်း
 ဖွဲ့လျှက် နေကြတန်သည်မှာ အရ ၁၀၀၀ ရှိသောဟူ၏။ အနော်
 ရထာမင်းစောလည်း ထိုအရည်းကြီးတို့၏ အိပ်ရာတည်ထောင်မှု၊
 မမြတ်သောမေထုန်အကျင့်များကို ကြားတော်မူ၍ ကြည်ဖြူတော်
 မမူ၊ ပြည်သူပြည်သားများနှင့်တကွ မပေးကမ်း။ မလျှူဒါန်းနေလေ
 သော် စဉ်းလဲဆန်းပြားသော အရည်းကြီးတစ်ယောက်သည် မိမိတို့
 အပြုမှုနှင့် လျော်ညီအောင် ကျမ်းစာရေးလုပ်ပြီးလျှင်

“သရေခေတ္တရာ ရသေ့ပြည်တွင်ရှိသော သခွပ်ပင်ကြီးအပေါင်း
 ၌ ထိုကျမ်းစာကို ထည့်သွင်းထားလေ၏။ သစ်ပင်အခွံအသား
 စေ့စပ်လွယ်အောင် စွတ်စိုသော မြေခံထား၍ မသွေ့မမြောက်စေ
 ရအောင် လုံ့လပြု၏။ (၃)နှစ်လည်၍ သစ်ပင်အခွံအသား စေ့စပ်
 သောအခါ ပုဂံပြည်သို့လာ၍ အနော်ရထာမင်းစောအား ဤသို့
 ကြားစေလေ၏။

ကျွန်ုပ်တို့ကား ကျမ်းစာမရှိ၍ တောင့်တကြလေလျှင် သား
 လောင်းတော် ဣန္ဒာဘောင်မင်းကြီး မြို့တော်ရသေ့ပြည်တွင် မြို့လယ်၌
 သခွပ်ပင်ကြီးအတွင်း ကျမ်းစာရှိသည်ကို ဖော်ဖျာသင်ကြား
 ကျင့်ဆောင်ကြရမည်ဟု နတ်တို့အိပ်မက်ပေး ပြဆိုလာသည်ဟူ၍
 မင်းကြီးကြားလတ်သော် - မင်းကြီးလည်း ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ

ရသေ့ပြည်တွင်းသို့ ရောက်အောင် စစ်အင်္ဂါလေးပါးနှင့် ချီလေ၏။
 ရောက်သော် သခွပ်ပင်ကိုရှာစေရာ လုံးပတ် ၃၂ တောင်
 ရှိသော သခွပ်ပင်ကြီးကိုတွေ့၍ ထွင်းဖောက်စေသည်တွင် သစ်ခေါင်း
 အတွင်းမှာ ကျမ်းစာအများရ၍ မင်းအား ဆက်သသည်ကို ကြည့်ရှု
 နာခံတော်မူ၍ သဘောသကန်၊ မဟုတ်မမှန်ကြောင်းကို သိတော်
 မူလေသဖြင့် ထိုအရပ်တွင်ပင် မီးတိုက်ပေ၏။ ထိုသို့ မီးတိုက်ရာ
 အရပ်သည် ယနေ့ထက်တိုင်အောင် - (မီးတိုက်ကုန်း)တု အထင်
 အရှား တွင်လေ၏။

ထိုသို့သော အကြောင်းအရာစကားများကို တစ်ဆင့်စကား
 ဖြင့် ရှင်အရဟံကြား၍ သတုံပြည်က သရေခေတ္တရာသို့ ကြွလာ
 ခဲ့သည်။ တောင်တွင်းမြို့၊ ရှေ့ကုန်းခေါင်တောင်ရှိ၌ လှည့်လည်
 ကျက်စားသော ပုဆိုးတွေ့လျှင် လူရိုင်းအမှတ်ထင်၍ ဖမ်းကာ
 အခေရ်ရထာအား ဆက်ရန် ယူဆောင်လေ၏။

ရှင်ယောင်အရည်းကြီးတို့မှာ ဖန်ရည်စွန်းမဝတ်၊ ပလောင်
 ရဟန်း၊ တရုပ်ရဟန်းများကဲ့သို့ မဲထည်၊ မဲပြာ၊ အနက်မည်း
 ကိုသာ ဝတ်လေ၏။ ဆံပင်လက်လေးသစ်၊ လက်တစ်ဝါးထားသည်
 ဖြစ်၍လည်းကောင်း၊ အရှင်အရဟံမှာ ဆံ ၂ သစ်မှ မလွန်၊
 ပရိက္ခရာရှစ်ပါး၊ ဓမ္မခေတ်များပါသည်ဖြစ်၍လည်းကောင်း၊ အရည်း

ကြီးများနှင့် မတူသောကြောင့် မုဆိုးက လူရိုင်းမှတ်လေသတည်း။

အနော်ရထာမင်းစောလည်း မုဆိုးပြု၍ ငြိမ်တော်မူခိုက်မှာပင်
ဣန္ဒြေ၏ ပြည့်စုံခြင်းကို ထောက်၍ “ဤသူကား - လူရိုင်း
လက္ခဏာမရှိ၊ သူပြတ်လက္ခဏာရှိပေသည်” ဟု ဆင်ခြင်ပြီးလျှင်
နေရာမှထ၍ သင့်တင့်လျှောက်ပတ်ရာနေရာ၌ နေလေဟု ဆိုလေ၏။
ရှင်အရဟံလည်း မင်းကြီး၏ လေညာ၊ မနီးလွန်း၊ မဝေးလွန်းက
ပွေခက်ကိုခင်း၍ ထက်ဝယ်ဖွဲ့နေတော်မူ၏။

မင်းကြီး။ ။ ထိုအခါ မင်းကြီးမြင်လျှင် သဒ္ဓါကြည်ညိုသဖြင့်
လက်ယှက်၍ (အဘယ်အမျိုးအနွယ် ပေနည်း) တု
မေးသည်ကို ...

မထေရ်။ ။ (ငါကား - သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဘုရားအနွယ်) တု အမိန့်
ရှိ၏။

မင်းကြီး။ ။ (သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဘုရား ဟူသည်ကား အဘယ်သို့သော
ဂုဏ်၊ အဘယ်သို့သောအကျင့် ရှိပေသနည်း) တု
မေးပြန်သော်

မထေရ်။ ။ (သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဘုရားကား သစ္စာလေးပါး တရား
အပေါင်းကို ဆရာမရှိဘဲ မဖောက်မပြန် သိတော်
မူ၍ မင်းထက်မင်း၊ နတ်ထက်နတ်၊ ဗြဟ္မာထက်

ပြဟောပြစ်သော လက်ကျောလူးခပ်သိမ်းတို့၏ ဆင်းရဲ
ခြင်းကို ပယ်တတ်သော အကျင့်ရှိတော်မူ၏)ဟု
မိန့်တော်မူလျှင် ...

မင်းကြီးလည်း ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာရှိ၍ ကိုယ်ကိုဆောင်နှမ်း
လျှက် "ပြသခုံးမတော်မူပါ" ဟု လျှောက်၍ ဆရာအမှတ် ကိုးကွယ်
တော်မူ၏။ သံရေခေတ္တရာတပြန်၍ ပုဂံသို့ ဧရာဝတီတော်မူလျှင် ရှင်
အံရဟံကို သွေးလွှဲစွယ်အစောက်၊ ဥဒ္ဓံပုဏ္ဏားပြောက်အယွန်းတွင်
အရည်ထိတော့ကျောင်းဆောက်၍ သီတင်းသုံးနေစေတော်မူသည်။

ထိုသို့ နေတော်မူသောအခါ ရှင်မယောင်အရည်းကြီးတို့ ခြု၍
အန္တရာယ်ပြစ်ပိဋ်သောငှာ အစောင့်အနေလူ ၃၀၀ လျှောက်တော်
မူသည်။ ယင်းကို ပိနည်းမွေတွန်နှင့်အညီ တော်လှန်စေ၍ ရှင်ရဟန်း
ပြုတော်မူပြီးလျှင် ပိနက်တော်ကို တတ်မြောက်အောင် သင်ကြား
စေတော်မူသည်။

[ဤကား-သာသနာဆက်တမ်းတွင် လာရှိသော ရှင်
အရဟံ၏ အကြောင်းတည်း။]

အနော်ရထာမင်းစောနှင့်သူရဲကောင်းဗျတ္တ

ပုဂံပြည်တွင် အနော်ရထာမင်း နန်းတက်စဉ်ကာလ မော်မြိုင်
ဖြစ်သောမုန့်တာမင်းသည် သထုံတွင် စိုးစံလျက်ရှိသည်။ ထိုရော
အင်္ဂါ သထုံပြည်ဝယ် သင်္ဘောပျက်လေသောကြောင့် ကုလားညီ
နောင် ဦးတို့သည် ပျဉ်တစ်ချပ်စီး၍ သထုံပြည်သို့ ရောက်လာ
လေသည်။ ထိုကုလားညီနောင်သည် သထုံပြည်သို့ ရောက်လျှင်
သထုံမင်းဆရာတော်ထံ ဝင်ရောက်၍ ခိုလှုံနေကြသည်။

ထိုတုန်းတော်ကြီးလည်း ကုလားညီနောင်တို့ကို သနားချစ်ခင်
လေသဖြင့် အပါးတွင် မပြတ်စေပါ။ တော်မူလေသည်။ တစ်ခါသော်
ထိုကုလားညီနောင်အား ခေါ်ဆောင်၍ တောတွင်းသို့ ဆေးမြစ်၊
ဆေးညွှားရောက်တူးယူရာပွေရန် သွားကြလေ၏။ တောတွင်းသို့

ရောက်လေလျှင် ပိဋ္ဌာထိုရ်ခေတ်ရှိကောင်တစ်ခုသည် အချက်အရာ နှင့် သေနေသည်ကို တွေ့လေ၏။

သထုံမင်းဆရာတော် ဘုန်းကြီးလည်း ပိဋကတ်၊ ဗေဒင်၊ ဆေးဝါး၊ ဖန္တရားတို့ကို အပြီးတိုင်အောင် တတ်မြောက်တော်မူ လေသည်နှင့် ဇော်ရှိကောင်ကိုမြင်လျှင် ဤသို့ မိန့်တော်မူလေသည်။

“ဤဇော်ရှိကောင်ကို ဖုတ်ကင်း၊ ချက်ပြုတ်၍ စားရသည်ရှိ သော် အနာမျိုးပျောက်၍ အသက်ခန္ဓာ ကြာမြင့်စွာရှည်၏ ၁၀- ရက်သွားရသော ခရီးကို နေ့ချင်းရောက်နိုင်သော အစွမ်းရှိ၏။ အချိန်တစ်ထောင်ရှိသောဝန်ကို ရွက်ဆောင်နိုင်သော အစွမ်းနှင့်ပြည့်စုံ၏ ယင်းသို့ မပြုမူ၍ ဤဇော်ရှိသေကောင်ကို ဆေးဖြင့်စမ်းရသည်ရှိ သော် အသက်ရှင်လတ္တံ့။ ထိုအခါ ဤဇော်ရှိကောင်၏ ကျေးဇူးကို မှီ၍ နှင်တို့၊ ငါတို့အကျိုးများစွာ ခံရလတ္တံ့။ သို့ဖြစ်သောကြောင့် ဇော်ရှိကောင်ကို နှင်တို့၊ ၂ယောက်၊ ထမ်းဆောင်ခဲ့လော့။ ကျောင်း သို့ရောက်ခါမှ ဆေးဝါးရ၍ ငါစီရင်မည်”

ဤသို့ သထုံမင်းဆရာတော် ဘုန်းကြီးဆိုလေလျှင် ကုလား ညီနောင်တို့လည်း ထိုဇော်ရှိသေကောင်ကို ထမ်းယူခဲ့ကြ၏။ ဇော် ရှိကောင်တို့၏ သဘောသည်ကား အသက်မရှိလျှင် ပဏတိလူ (၇)လသားခန့် ပမာဏသာရှိလေသည်။ အတ္တန္တရ သရုတ်သီး

ဓမ္မသပြေသီးတို့ကိုသာ စားသုံးသောကြောင့် ဇော်ဂျီကောင်တို့၏ အနံ့သည်ကား ငှက်ပျောအနံ့ကဲ့သို့ အလွန်မွှေးကြိုင်လေသည်။ ကျောင်းသို့ရောက်သည်နှင့် ကောင်းမွန်စွာ သိမ်းဆည်းထားလေ၏။

တစ်နေ့သောအခါ သထုံမင်းဆရာတော်သည် နန်းတော်သို့ သွားလေရာ ကျောင်းတွင် ကျွန်ရစ်ခဲ့သော ကုလားညီနောင်တို့သည် ထိုဇော်ဂျီသေကောင်ကို ဖုတ်ကင်၍ စားကြလေသည်။ ယင်းသို့ စားပြီးသောအခါ ကုလားညီနောင်တို့လည်း ထိုဆရာတော် ဘုန်းကြီးဆိုသည့်အတိုင်း မှန်မမှန်စမ်းကြည့်ရန်အလို့ငှာ အလျား ၁၀ တောင် အနံ့ ဝတောင်ရှိသော ကျောက်ဖျာကြီးကို ညီနောင် ဦးချိုကြသော် ချိုနိုင်၍ ကျောင်းလှေကားရင်းတွင် ထားလေသည်။

သထုံမင်းဆရာတော်လည်း နန်းတော်မှပြန်လာ၍ ကျောင်းလှေကားရင်းတွင် ကျောက်ဖျာကြီးကိုတွေ့သည်နှင့် ကုလားညီနောင်တို့သည် ဇော်ဂျီကောင်ကို ဖုတ်ကင်စား၍သာ ဤသို့ မနိပ်ရွှေနိုင်ကြောင်းပြန်မည်ဟု အတတ်သိလေ၏။ ဟုတ် မဟုတ် ညီနောင်အား မေးလေရာ ကျွန်ုပ်တို့ညီနောင် မွှေးကြိုင်လွန်းလှသော ရနံ့ကြောင့် စားမိပါသည်ဟု ဝန်ခံလေ၏။ မင်းဆရာတော်လည်း ခတ်မဆိတ်ပင် နေတော်မူလေ၏။

ထိုနေ့မှစ၍ ကုလားညီနောင်တို့သည်လည်း ဆင်ပြောင်ကြီး

အားနှင့်တူသော အားကိုဆောင်ကုန်၏။ ရှည်လတ်သော် သထုံတု
ရင် မနုဟာလည်း စိုးရိမ်ကြောက်ရွံ့တော်မူ၍ ကုလားညီနောင်ကို
ဖမ်းဆီးရလေတော့သည်။ အစ်ကိုဖြစ်သူ ဗျတ်ဒိကိုမူကား မယားအိမ်
တွင် ပျော်နေခဲ့တတ်ခြင်း၍ ဖမ်းမိလေလျှင် ပါးကွက်အာဇာနည်တို့
လက်ဖြင့် သတ်လေ၏။

ညီဖြစ်သူ ဗျတ္တဟံ သထုံပြည်မှ ထွက်ပြေးကာ ပေါက္ကရာမသို့
ရောက်လာ၍ အနော်ရထာမင်းစောထံတွင် စောလေသည်။ အနော်ရ
ထာမင်းစောလည်း ထိုကုလားဗျတ္တ၏ အရည်အသွေးကို မြင်တော်
မူလျှင် သနားတော်မူ၍ အပါးတော်တွင် မပြတ်ဝေပါတော်မူလေ၏။

သထုံဘုရင်လည်း ဗျတ်ဒိကိုသတ်ပြီးသော် မင်းဆရာတော်
အားမေးသည်မှာ “အဘယ်သို့စီရင်ရသော် သင့်မည်နည်း” ဟု
မေးတော်မူလေ၏။ ဆရာတော်လည်း “ဤကုလားအသေကောင်
ကို ဗျတ်ပြီးလျှင် လက်ယာလက်ကို မည်သည့်အရပ်တွင် မြှုပ်
လက်ဝဲလက်ကို မည်သည့်အရပ်တွင် လက်ယာပေါင်ကို
မည်သည့်အရပ်တွင် လက်ဝဲလက်ကို မည်သည့်အရပ်တွင် လက်ဝဲ
ပေါင်ကို မည်သည့်အရပ်တွင် ဦးခေါင်းနှင့် အူအသည်းတို့ကို
မည်သည့်အရပ်တွင် မည်သို့စီရင်၍မြှုပ်လေ။ ဤသို့ အထူးထူး
သော ပယောဂတို့ဖြင့် စီရင်ရသည်ဆိုသော် ခပ်သိမ်းသောရန်သူ

အပေါင်းတို့ လုပ်ကြံငြားသော်လည်း ဤသထုံမြို့ကို မအောင်နိုင်ရာ”

ဟူ၍ သထုံမင်းဆရာဆိုလေလျှင် သထုံမင်းလည်း အထူးထူး အပြားပြားသော စိရင်ခြင်း၊ စိရင်ဖွယ်တို့ဖြင့် စိရင်၍ မြှုပ်ထားလေ၏။ ထိုနေ့မှစ၍ သထုံပြည်ကို ရန်သူအပေါင်းတို့သည် မလှုပ်ခြောက်နိုင်တော့ပေ။

အနော်ရထာမင်းစောလည်း ရောက်လာသော ကုလားလူ့စွမ်းကောင်း ဗျတ္တအား ပုပ္ပါးသို့ စံကားပန်းယူဆောင်ဆက်သရန် တစ်နေ့ သဝဓေါက်မျှစေတော်မူလေ၏။ လူ့စွမ်းကောင်းဗျတ္တလည်း ဇော်ရှိပိုင်ဝင်သားကို စားသုံးထားလေသောအစွမ်းကြောင့် မြေကြောရှုံးသည့် ပထဝီသိဒ္ဓိပြီးပြောက်သည်ဖြစ်ရာ ခိုင်းစေရာကို ပြီးနိုင်စွမ်းရှိလေ၏။

တစ်နေ့သ၌ ထိုပုပ္ပါးအရပ်မှ ဘီလူးမတစ်ယောက်သည် ကုလားဝယ်ဗျတ္တကိုမြင်လေလျှင် ရှေးက မြူခဲ့ဖူးသောကံ စေ့စပ်အကြောင်းစန်လာသည်ဖြစ်၍ တပ်မက်ချစ်ခင်မိတ် ယိုမိတ်မိလေ၏။ ထိုအခါ လူယောင်ပန်ဆင်း၍ 'ထိုကုလားဗျတ္တနှင့် မြင်တွေ့ပါများသောအခါ ချစ်ကြိုက်သွားကြလေသည်။

ထိုသို့ နေ့စဉ် ပန်းတော်ဆက်ရာထူးဖြင့် ပန်းစူးသွားလာ

နေသော ဗုဒ္ဓမှာ ပုပ္ဖိုးတောင်မှ ပန်းစားသီလူးမ မယ်ဝဏ္ဏနှင့် တွေ့ဆုံချစ်ကြိုက်ပြီးသော်၊ ပေါင်းသင်းနေပိလေသဖြင့် တစ်ခါတစ်ရံ ပန်တော်ပန်း ဆက်သချိန်များ နှောင့်နှေးလာသဖြင့် ဗုဒ္ဓအပေါ်၌ မနာလိုစိတ်ရှိသည့် မှူးမတ်များ၏ သံတော်ဦးတင်ချက်ကြောင့် ဗုဒ္ဓအား အနော်ရထာမင်းကြီး စစ်ဆေးလေသော် ...

ပုပ္ဖိုးတောင်မှ မယ်ဝဏ္ဏနှင့် အိပ်ထောင်ကျနေပါသည်ဟု လျှောက်တင်၍ မယ်ဝဏ္ဏ ရှာဖွေခူးဆွတ်ပေးလိုက်သော အဖိုးတန် ရှားပါးသည့် နတ်ပန်းများ ဆက်သနိုင်သဖြင့် အမျက်တော်ရှခြင်း ဘေးမှ ကင်းဝေးတော်မူခဲ့လေသည်။ ဗုဒ္ဓနှင့် မယ်ဝဏ္ဏတို့မှ သားနှစ်ယောက်ဖွားမြင်ရာ အနော်ရထာမင်းမြတ်က ရွှေဖျဉ်းအိုး ၂ လုံး လက်ခွဲတော်မူသဖြင့် သားအကြီးကို ရွှေဖျဉ်းကြီး၊ သား အငယ်ကို ရွှေဖျဉ်းငယ်ဟု အမည်တွင်ခဲ့သည်။

အနော်ရထာနှင့် မန္တဟာပဋိပက္ခ

တစ်နေ့သ၌ ရှင်အရဟံသည် အနော်ရထာမင်းစောအား ဤသို့ မိန့်တော်မူလေ၏။

“ဘုရားရှင်သာသနာတော်သုံးပါးတွင် ပရိယတ္တိသာသနာတော် ရှိမှ ပဋိပတ္တိသာသနာတော် ဖြစ်နိုင်သည်။ ပဋိပတ္တိသာသနာတော် ဖြစ်မှ ပဋိဝေဓောသနာဖြစ်သည်။ ပရိယတ္တိဟူသော ပိဋကတ်သုံးပုံ လည်း မရှိချေသေး။ ဘုရားရှင် သရီရဇာတ်တော်၊ ဓမ္မတော်လည်း မရှိချေသေးဖြစ်သည်။ ဓမ္မတော်-ဓာတ်တော်၊ ပိဋကတ်ကျမ်းဂန် ရှိသော ပြည်ရွာတိုင်းခြားသို့ လက်ဆောင်ပဏ္ဏာနှင့် တောင်းစေ၍ ရသည်ဖြစ်မှ သာသနာတော် အခွန်ရှည်စွာ တည်ရာသည်။”

တို့၍ မိန့်တော်မူလေ၏။ အနော်ရထာမင်းစောလည်း “အဘယ်တိုင်းခြားနိုင်၌ တောင်းသော်ရလတ္တံ့နည်း” ဟူ၍ ရှင်အရဟံ

အား နားတော်လျှောက်လေ၏။ ရှင်အရဟံလည်း “သထုံပြည်၌ ပိဋကတ်သုံးပုံကို တစ်စုံခေါ်၍ အစုံပေါင်း ၃၀ ရှိလေ၏။ ဖွေတော်-
တော်တော်များလည်း များစွာရှိသည်” ဟူ၍ မိန့်တော်မူလျှင် မင်းကြီး
လည်း လက်ဆောင်ပစ္စိန္တာကာရ အများစီရင်တော်မူ၍ လိမ္မာသော
အမတ်တစ်ယောက်ကို သာယာချောင်သောစကားဖြင့် သထုံပြည်
သို့ စေလွှတ်တောင်းခံစေလေ၏။

သထုံမင်းမနုဟာလည်း မကောင်းသော စိတ်နှလုံးထားဖြင့်
မချောင်သောစကား ဆိုလိုက်ချေသည်။ အချို့သော ရာဇဝင်ကျမ်း
တို့၌ မနုဟာမင်းသည် ပိဋကတ်တော်နှင့် တော်တော်ဖွေတော်များ
တောင်းခံလာသည့် သံအဖွဲ့အား “ဤအရာတို့မှာ-အရိုင်းတို့၏
အရာလော” ဆိုသည်တူ ဖော်ပြထားသည်။

အနော်ရထာမင်းစောလည်း ယင်းစကားကို သံတို့ဖြင့်
ပြန်ကြားလျှောက်တင်လေလျှင် “ငါကဲ့သို့သော မင်းကိုစင်လျှက်
ဤသို့သောစကားကို ဆိုရမည်လော” ဟု ပြင်းစွာသော အမျက်တော်
ရှိလေသဖြင့် သတ္တရာဇ် ၃၇၇-ခုနှစ်တွင် သထုံဆို ချီတက်ရန်
စိုင်းပြင်လေ၏။ စိုင်းတော်၌ရှိသော သူရဲ၊ သူဇက်၊ အပေါင်းတို့ကို
စုရုံးတော်မူ၍ ရေကြောင်း-ကြည်းကြောင်း ချီတော်မူလေသည်။
ရေကြောင်းမှာ လှေ ၈ သိန်း၊ သူရဲ ၈ ကုဋေ၊ ကြည်း

ကြောင်းမှာလည်း ကျန်စစ်သား၊ ဝေတ္တု၊ လုံးလက်ဖယ်၊ ညောင်
 ဦးဖီးစသည် စစ်သူကြီး ၄ ယောက်တို့ကို ရှေ့ဗျားမှ ချီစေ၍
 အနှော်ရထားမင်းကြီးကိုယ်တိုင် နောက်တပ်မပြုလျက် ချီတော်မူ
 လေသည်။ ထိုကြည်းတပ်တွင်ပါဝင်သော ဆင်၊ မြင်း၊ ဗိုလ်ပါကား
 ဆင် ၈ သိန်း၊ မြင်း ၈ သန်း၊ သူရဲကုဋေ ၈၀ ပါသည်ဟု
 ဆိုလေ၏။

[ထိုရာစဝင်ပါ စစ်ချီတိန်းဝဏန်းများအား ခေတ်သစ်
 သမိုင်းဆရာတို့နှင့် သမိုင်းသုတေသီတို့က မယုံကြည်ကြပေ။
 ကျမ်းပြုသူ၏ ချဲ့ထွင်ရေးထားမှုတူ သုံးဆပ်ကြသည်။]

ရေကြောင်းချီတက်သော စစ်ဗျားပဲခူးသို့ ရောက်၍ ပေါက္ကာ
 ရာမက လှေတပ်မကုန်သေးကြောင်း၊ ဤဗျားပြားစွာ ချီတက်
 ကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။ ထို့အတူ ကြည်းကြောင်း ချီရာတွင်
 လည်း စစ်ဗျားမှာ သထုံအစပ်သို့ ရောက်၍ ပေါက္ကာရာမက
 နောက်တပ် မတုန်သေးကြောင်း ဖော်ပြသည်။

သထုံမင်း မဇ္ဇတာလည်း အနှော်ရထားမင်းစောသည် “နတ်
 မြင်းသည်” စစ်သူကြီး ၄ ယောက်နှင့်တကွ၊ မရေမတွက်နိုင်သော
 စစ်သည်တို့ ချီလာပြီဟူ၍ ကြားလတ်သော် အလွန်ကြောက်ရွံ့
 မြင်း မြင်းသည်ဖြစ်၍ မြို့တံခါးကို ပိတ်ပြီးသော်မြို့ကို ခိုင်လုံအောင်

ပြုလျှက် ကြံ့ကြံ့ခံလေ၏။ ပုဂံစစ်သည်တော်တို့ ရေကြောင်း၊ ကြည်းကြောင်းရောက်ကြလျှင် စစ်သူကြီး ၄ ယောက် ခေါင်းတည်၍ မြို့ကိုတက်လေသည်။ သို့သော် မတက်နိုင်ချေ။

သထုံဘုရင်မင်းဆရာ၏ ပယောဂီစီရင်ပေးထားမှုကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ လုပ်ကြံသော်လည်း မအောင်မြင်ဘဲ ရှိလေ၏။ ထိုအခါ အနော်ရထာမင်းစောလည်း ဟူးရားဖြူ ဟူးရားညိုတို့အား “အကြောင်းမည်သို့ ရှိလေသနည်း” ဟု မေးတော်မူရာ ... ဟူးရားတို့က “ဤသထုံပြည်ဝယ် အထူးထူးသော ပယောဂပြင် မြို့ရိုးတွင် စီရင်ထားသောကြောင့် ယခုကဲ့သို့ အောင်မြင်သို့ မရနိုင်ခြင်း ဖြစ်သည်”

ဤသို့ စားတော်လျှောက်လေလျှင် အကြောင်းရင်းကို သိထားသော အနော်ရထာမင်းစောသည် လူစွမ်းကောင်း ဗျတ္တအားခေါ်၍ “ဤပြည်၌ သင်နေခဲ့ဖူးသည်ဖြစ်ရာ၊ ဖြစ်ကြောင်းစုံရာကို လျှောက်တင်လော့” ဟု ဆိုလေ၏။ ဗျတ္တလည်း မိမိသခင်ဖြစ်တိသော မင်းကြီးအား မိုးရွံ့စွာဖြင့် လျှောက်ထားသည်မှာ -

“သထုံပြည်ကို အရှင်အလိုတော်မပြည့်၊ မဖောက်မဝင်နိုင် ဖြစ်ရသည်မှာကား ... မနှုတ်မင်းသည် ကျွန်ုပ်အစ်ကို ဗျတ်ဝိအား ဝမ်းဆီး တွပ်မျက်၍ ဦးခေါင်း၊ ဖေါင်၊ လက်၊ ဒူးအသည်း

စသည်တို့ကို အထူးထူးသော ပယောဂတို့ဖြင့် စီရင်လျက် မြို့ရိုး တစ်လျှောက် မြှုပ်ထားခဲ့သည်။ ယင်းတို့အား တူးဖော်ယူငင် ဖျက်ဆီးနိုင်မှသာ အောင်မြင်ခြင်းသို့ တိုင်ပါလိမ့်မည်တုရား” တု နားတော်လျှောက်၏။

အနော်ရထာမင်းစောလည်း “အသို့ဆိုလျှင် မြှုပ်ထားရာ တို့ကို နှင်ယူဆောင်ဖျက်ဆီးလော့” တု မိန့်တော်မူ၏။ လူ့စွမ်းကောင်း ဗျတ္တလည်း ညဉ့်အခါတွင် သတုံမြို့ရိုးအပါးသို့ ချဉ်းကပ်ကျော်နင်း ဝင်ပြီးသော် မရိုးတော်ရှိသည့် အိမ်သို့သွားကာ “အစ်ကိုဗျတ်ဝိ၏ ကိုယ်လက်အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်းတို့ မည်သည့်နေရာတွင် မြှုပ်နှံထား သည်ကို အတပ်သိအောင် မေးရချေ၏။ နေရာဌာနတို့ကို သိရလျှင် ယင်းတို့မြှုပ်ထားရာမှ တိတ်တစ်စိတ် တူးဖော်ယူဆောင်၍ အနော် ရထာမင်းကြီးအား ဆက်သလေသည်။

အနော်ရထာမင်းစောလည်း တူရားပညာရှိတို့အား အဘယ် သို့ ဆက်လက်စီရင်ရသော် သင့်မည်နည်းတု မေးတော်မူပြန်၏။ တူးရားတို့လည်း ဗျတ်ဝိ၏ ကိုယ်လက်အင်္ဂါ အစိတ်အပိုင်းများကို မဟာသမုဒ္ဒရာဖြစ်သောရေတွင် ချမှတ်ပြစ်မည်” တု နားတော်လျှောက် ကြသည်။ မင်းကြီးလည်း ယင်းတို့တင်လျှောက်သည့်အတိုင်း လှော်ကားတွင် တင်ဆောင်ကာ မဟာသမုဒ္ဒရာဖြစ်တွင်းသို့ ချလေ၏။

ထိုစဉ်အခါ၌ ရေအလျှင်သည် လှိုင်းတံခိုးထန်၍ ထကြွလာသည်မှာ ထန်းတစ်ဖျားမျှ ရှိပြန်လေ၏။ ဤသို့ ပယောဂအစီအရင်တို့ကို ဖယ်ရှားပြီးနောက် ပုဂံပြည်ရှင်၏ ရဲမက်အများတို့သည် သူ့ရဲကောင်း ၄ ဦး ဦးဆောင်ထိုးဖောက်မှုကြောင့် သထုံမြို့ရိုး ပေါက်လေတော့သည်။ ထိုအခါ မြို့တွင်းသို့ သဲသဲလှုပ်မျှ ဝင်ရောက်စီးနင်း တိုက်ခိုက်ကြပြီးသော် မနုတာမင်းကြီးနှင့် တကွ မိဖုရား၊ သားတော်၊ သမီးတော်တို့နှင့် အပျားအမတ်တို့အား ဖမ်းဆီးခိုင်းခဲ့ပြီး အနော်ရထာအား ဆက်လေ၏။

အနော်ရထာမင်းစောလည်း သထုံပြည်တွင် မင်းအုဆက်ဆက်တို့ ကိုးကွယ်သော ရတနာပန်းတောင်းဖြင့် ထားသည့် မွေတော်မြတ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ အစုံ ၃၀ မျှရှိသော ပိဋကတ်တော်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ၃၂ စီးရှိသည့် မနုတာ၏ ဆင်ဖြူတွင်တင်၍ ပုဂံသို့ ဆောင်ယူတော်မူခဲ့သည်။

ထို့အပြင် သူ့ရဲ၊ သူ့ခက်နှင့်တကွ ဆင်၊ မြင်း အလုံးအရင်းကိုလည်း အသီးသီး ဆောင်ယူတော်မူလေသည်။ သထုံမှ ပန်းဆယ် မျိုးပညာရှင်များ၊ ဆင်ခြင်းဆေးအာတတ် ကျွမ်းကျင်သူများ၊ အမြှောက်သေနတ် လက်နက်မျိုးစုံ လုပ်တတ်သူများ၊ အချက်အပြုတ် တတ်ကျွမ်းသူများ၊ ဝိးလိမ်ခြယ်လတတ်သူများ၊ အမွှေးနံ့သာ ကျွမ်းကျင်

စွာ ပြုလုပ်တတ်သူများ စသည် ပညာသည်အပေါင်းတို့ကို သူ့ အစုနှင့်သူ မပေါင်း။ မစည်းစေဘဲ ကန့်သတ်ဆောင်ယူတော်မူခဲ့ လေ၏။

ပိဋကတ်ကျမ်းဂန်တတ်သော အရိယာသံဃာတော်တို့ကို လည်း လျှောက်ပတ်စွာ တောင်းပန်၍ ပင့်ဆောင်တော်မူခဲ့သည်။ မနုဟာမင်းနှင့် ပိဗုရာ။ ဟောင်းမပိသံ၊ အခြွေအရံများစွာကိုလည်း တသီးတခြား ဆောင်ယူတော်မူခဲ့သည်။

သုဝဏ္ဏဘုမ္မိ သထုံပြည်တူသည်ကား ဘုရားရှင်သက်တော် ထင်ရှားရှိစဉ်ကပင် အာသောကဓမ္မရာဇာမည်သော မင်းသည် မင်းပြု တော်မူ၏။ ထိုအာသောက ဓမ္မရာဇာမင်းမှစ၍ မနုဟာမင်းတိုင်အောင် ၅၇-ဆက်မြောက်သော မင်းတို့သည် ဘုန်းတန်ခိုးအာဏာနှင့် ပြည့်စုံ၍ ဘုရားရှင်သာသနာတော်ကို အစဉ်ရွက်ဆောင်တော်မူကြသည်။

ပြည်သူအပေါင်းတို့သည်လည်း ဒါန၊ သီလ အစရှိသော ဂုဏ်ကျေးဇူးနှင့် ပြည့်စုံကြသည်ဖြစ်၍ တိုင်းပြည်ကြီးမှာ အလွန် သာယာဝပြော စည်ပင်မှု ရှိလေသည်။ ထိုသို့သော သထုံပြည် ကြီးအား အနော်ရထာမင်းစောသည် ပိဋကတ်တော်နှင့် ဗုဒ္ဓဓမ္မတော် ဓာတ်တော်များကို အကြောင်းပြု၍ စစ်မက်ပြုခဲ့သဖြင့် မနုဟာ စစ်ရှုံးခဲ့ရလေပြီဖြစ်၏။

အခန့်ရထားမင်းစောလည်း စင်အောင်ပြင်ပြီးနောက် ပိဋကတ်
တော်အစုံ ၃၀ နှင့် ဓာတ်တော်၊ ဓမ္မတော်များကို ဆိုင်ဖြူ ၃၂ ပီး
ထက်တင်၍ ပင့်ဆောင်ခဲ့တော့သည်။ သာသနာပြုရဟန်းတော်များ။
သထုံမန္တဟာမင်းနှင့် မိဗုရား၊ မင်းနွယ်စုများ၊ မှူးပတ်အချွေအရံများ။
လက်မှုအတတ်ပညာသည်အားလုံးကို ပုဂံသို့ ခေါ်ဆောင်ခဲ့သည်။

သထုံမင်းနှင့် မိဗုရားအနွယ်တော်တို့ကို အလုပ်အကျွေး
များနှင့်အတူ “မြင်ကပါ” (အနုရာဇ)အရပ်တွင် နေရာချထားပေး
ခဲ့သည်။ ပုဂံရောက်လျှင် သထုံမှ ယူဆောင်လာသော ဓမ္မတော်
ဓာတ်တော်များကို ပတ္တမြားကြုတ်တွင် ဌာပနာ၍ မပြတ်ဆည်းကပ်
ကိုးကွယ်ခဲ့လေသည်။ ပိဋကတ်အစုံ (၃၀)ကို ယာယီပြာသဒ္ဓါ
ဆောက်လုပ်၍ ထားရှိခဲ့သည်။ နောက်တွင်မှ နန်းဦးတွင် ပိဋကတ်
တိုက်တော် ဆောက်လုပ်ပြီး ပိဋကတ်အစုံ (၃၀)အား ပြောင်းရွှေ့
ပူဇော်ထားရှိသည်။

သထုံမှ ဖါလာသော ရဟန်းတော်များကိုလည်း သာသနာ
ကိစ္စ ဆောင်ရွက်ကြစေရန် သံဃာတော် ၁၅၀၀ ကို ငှက်ပစ်
တောင်တစ်ဝိုက်၊ သံဃာတော် ၅၀၀ ကို မြင်းကပါကြီးတစ်ဝိုက်၊
သံဃာတော် ၅၀၀ ကို တာမနီကြီးတစ်ဝိုက်၊ သံဃာတော် ၅၀၀
ကို တုရင်တောပိကြီးတစ်ဝိုက်၊ ကျောင်းတိုက်ကြီး ၄ တိုက်

တည်ထောင်နေရာချပေးခဲ့သည်။ မင်းမှုထမ်း ၁၂၀ တို့ကိုလည်း သာသနာ အစေအပါအဖြစ် တာဝန်ချပေးခဲ့သည်။

ထို့ကျောင်းတိုက်ကြီး ၄ တိုက်၏ သံဃာတော်များ၏ အကြီး အမှူးသာသနာ ဦးစီးဦးကိုင်အဖြစ် ရှင်အရဟံမထေရ်ကို လွှဲအပ်၍ ငှက်ပစ်တောင်တိုက်ကြီးတွင် ပစ္စည်းလေးပါးနှင့် ကျောင်းကွန်းကြီး ၅ စင်း ၅ ထပ်ကို ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းခဲ့သည်။

သထုံမှ ခေါ်ဆောင်လာခဲ့သော အတတ်ပညာ အသီးသီး တို့လည်း အစုခွဲခြားပြီး နေရာသတ်မှတ်ပေးခဲ့သည်။ ပန်းချီ၊ ပန်းပု၊ ပန်းတော့၊ ပန်းတမော့၊ ပန်းတိမ်၊ ပန်းပဲ၊ ပန်းတဦး၊ ပန်းပွတ်၊ ပန်းသေ၊ ပန်းတယား စသည် ပန်းအတတ်ပညာရှင် များကို ပုဂံနှင့် မြင်းတပါကြား (ပန်းပွတ်ရပ်စေတီခေါ် မင်္ဂလာ စေတီတူရား) တစ်ဝိုက်တွင် အနီးကပ်နေရာ ချထားပေးခဲ့သည်။

စဉ့်ကူး၊ စဉ့်ချက်သမားများကို မြင်းတပါတောင်ဘက် (အပယ် ရတနာ) တစ်ဝိုက်တွင်လည်းကောင်း၊ ဆင်ဆေးသမား၊ မြင်းဆေး သမား၊ ဆင်တယ်သူ၊ မြင်းတတ်သူများကို ပုဂံတောင်ဘက် (ဆင်ပြု ပြု)တစ်ဝိုက်တွင်လည်းကောင်း အနီးကပ် နေရာချပေးခဲ့သည်။ သေနတ်မီးပေါက်၊ ယမ်းချက်တတ်သူများကို ယမ်းချက်အရပ် (ယန်းဆန်း)ရွာ၊ ဆင်ကကြိုးတန်ဆာ ပြုလုပ်တတ်သူများကို

ဆင်ကရွာ၊ မြင်းကကြီး၊ မြူလုပ်တတ်သူများကို (ကနီ၊ ကပြုရွာ)
စသည်တို့တွင် အသီးသီး နေရာချထားပေးခဲ့သည်။

ဒိုင်း၊ လွှား၊ လေး၊ မြား လုပ်တတ်သူတို့ကို “သရပိုလ်”
အရပ် (မင်းနန်သူရွာ) ပြောက်ဘက်တွင် နေရာချထားပေးခဲ့သည်။
ပုဂံတွင် လူနေအရပ်ဒေသများ ကျယ်ပြန့်ထူထပ်လာလေတော့
သည်။ ရှိရင်းပြန်ဟတို့လည်း သထုံမှ ပါလာသည့် မွန်တို့နှင့်
ရောနှောပေါင်းစုံမိလေတော့သည်။

မုဒ္ဒန္တယ်တော်နှင့်အနော်ရထာမင်းစော

အနော်ရထာမင်းစောသည် သာသနာတော်၌ အလွန်သန္တတော်မူသည်ဖြစ်၍ ဤသို့အကြံပြစ်လေသည်။ “ဂန္ဓာလရာဇ်တိုင်းဖြစ်သော ထရပ်ပြည်၌ ဣယံတော်မြတ်တစ်ဆူရှိသည်။ ထိုဣယံတော်မြတ်အား တရပ်ဥတည်တွားထံမှ တောင်းလျှ၍ ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါအပေါင်းတို့အား ကိုးကွယ်ရာဖြစ်စေရသော် သာသနာတော်လည်း အတိုင်းထက်အလွန် ထွန်းပေလတ္တံ့။ သတ္တဝါအပေါင်းတို့သည်လည်း သာသနာတော် ၅၀၀၀ တိုင်အောင် များစွာအကျိုးခံရရာ၏”

တု ကြံတော်မူမိ၏။

ဤမှာ အနော်ရထာ၏ အတွေးအကြံလွယ်ပူပင်ဖြစ်သည်။

ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်၏ စွယ်တော်ကိန်းဝပ်ရာ တရုပ်ပြည့်ရှင် ဦးတည်ဘွား
သည်လည်း မိမိတို့ကိုးကွယ်ရာဖြစ်သည့် စွယ်တော်မြတ်အား
လွယ်လွယ်နှင့် ပေးနိုင်လိမ့်မည် မဟုတ်ပေ။ စွယ်တော်မြတ်ဟူသည်
မှာလည်း ဗုဒ္ဓ၏ ဗျာဒိတ်ထားရာတွင်သာ ကိန်းဝပ်သည်ဖြစ်၍
နက်နဲစွာ ခဲယဉ်း၍ ရယူဖို့ ရန် မလွယ်ကူပေ။

ဗုဒ္ဓ၏စွယ်တော်သမိုင်းကို အကျဉ်းမျှလည်း သိရန်လိုအပ်သဖြင့်
သမိုင်းအဆက်စပ်ရှိလေသောကြောင့် ဖော်ပြပေးလိုက်ပါသည်။

ဂေါတမရှင်တော်မြတ်ဘုရားသည် ကျွတ်ထိုက်သော သတ္တဝါ
တို့ကို တရားရေအေး၊ အမြိုက်ဆေး တိုက်ကျွေးဆုံးမ၍ ခေမာ
သောင်ကမ်း နိဗ္ဗာန်သို့ ပို့ဆောင်ခဲ့ရာ ... သက်တော် (၈၀)၊
ဝါတော် (၄၅)ဝါ၌ မလ္လာမင်းတို့၏ ကုသိနာရုံ၊ အင်ကြင်းစုံ ဥယျာဉ်
ဝယ် မဟာသတ္တရာဇ် ၁၄၈-ခု၊ ကဆုန်လပြည့်၊ အင်္ဂါနေ့တွင်
ပရိနိဗ္ဗာန် စံဝင်တော်မူလေသည်။

ကြွင်းကျန်ရစ်သော ရုပ်ကလာပ်တော်ကို မလ္လာမင်းတို့က
ကြီးစွာသော ပူဇော်ခြင်းနှင့် ပူဇော်ကြပြီး မင်းခမ်းမင်းနား ကျင်းပ
ကာ ရွှေမြို့တော်၏ အရှေ့ဘက်သို့ သယ်ဆောင်ကြသည်။ သင်္ကန်း
တော်အသစ်များနှင့် ခါသာဝါတွင်းနုပိတ်များနှင့် အထပ်ထပ်ရစ်ပတ်
ပူဇော်ထားသော ရုပ်ကလာပ်တော်ကို ရတနာအပေါင်းနှင့် စိခြယ်

ထားသော အခေါင်းတွင် ထည့်သွင်းပြီးနောက် အခေါင်းတစ်ခုတွင် ထပ်မံထည့်သွင်းပါသည်။

မဟာကဿပရဟန်းကြီးနှင့်တကွ ၅၀၀ သော ဘိက္ခုတို့ ရှိပြီးပူဇော်ငါးရာပြုပြီးသောအခါ နံ့သာ၊ ကရမုတ်သား ထင်းပုံပေါ်သို့ တင်ကာ တောဇော်ဓာတ်လောင်စေသည်။ တောဇော်ဓာတ်လောင်ပြီးသော အခါ အခေါင်းတော်ကို ရွှေမြို့တော်သို့ အခမ်းအနားဖြင့် ပင့်ဆောင် ယူကြသည်။

ဖွင့်လိုက်သောအခါ အသွေးတော်၊ အသားတော် အစရှိသည် တို့သည် သရိုရဓာတ်တော်မွေတော်များ ဖြစ်သွားကြသည်။ ကြီးမား သော ဓာတ်တော်တို့သည် ပဲနောက်စေ့ ပမာဏရှိပြီး ရွှေအဆင်းကို ဆောင်သည်။ အလယ်အလတ်ဖြစ်သော ဓာတ်တော်တို့သည် ဆန်ကျိုးပမာဏရှိပြီး ပုလဲအဆင်းကိုဆောင်သည်။ ငယ်သော ဓာတ်တော်တို့သည် မုန်ညှင်းစေ့ပမာဏရှိပြီး ဖြတ်လေးငုံအဆင်းကို ဆောင်သည်။ မီးမခတ် မူလပဓာတ်အတိုင်း ကျန်ရစ်သော ရုပ်ကြွင်း ခုနစ်ပါးကို အောက်ပါအတိုင်း အံ့ဩစွာ တွေ့ရသည်မှာ

- ၁။ နဖူးသင်းကျပ်တော်
- ၂။ ယာညှပ်ရိုးတော်
- ၃။ ဝိညှပ်ရိုးတော်

၄။ အထက်လက်ယာစွယ်တော်

၅။ အောက်လက်ယာစွယ်တော်

၆။ အထက်လက်ဝဲစွယ်တော်

၇။ အောက်လက်ဝဲစွယ်တော်

တို့ဖြစ်ကြသည်။

မလ္လာမင်းတို့သည် သရီရဓာတ်တော် ဖွဲ့တော်တို့ကို ရတနာစိခြယ်ထားသော ရွှေကြုတ်ကြီးတွင်ထည့်ပြီး ရတနာကကြိုးတန်ဆာဆင်ထားသော ဆင်ဖြူတော်၌တင်ကာ ထီးဖြူတော်အုပ်စိုး၍ သယ်ဆောင်ကြသည်။

ဆင်း မြင်းရထား။ ခြေကျင်တပ်သားဟူသော စစ်အင်္ဂါလေးပါး ပါဝင်သော စစ်ဝင်းခင်းလျှောက် ခြံရံလိုက်ပါစေသည်။ အထူးဆောက်လုပ် ပြင်ဆင်ထားသော ရတနာပြာသစ်ကျောင်းဆောင်ဝယ် သရီရဓာတ်တော်ဖွဲ့တော် ကြုတ်ကြီးကို တင်ထားပြီး စစ်သည်တော်များအား နေ့ညမပြတ် စောင့်ကြပ်စေကာ (၇)ရက်ကြာ ပူဇော်ခံစေသည်။ ရုပ်နီရုပ်ဝေးမှ ရတနန်းရှင်လူ ပရိသတ်တို့ သောင်းသောင်းဖြဖြ လာရောက်ကြပြီး အသိအဆို၊ အထုခန်း၊ ဝိတများနှင့်လည်းကောင်း၊ ပန်း၊ ဆီမိ၊ အမွှေးနံ့သာများနှင့်လည်းကောင်း၊ သရီရဓာတ်တော်၊ ဖွဲ့တော်တို့ကို ပူဇော်ကြသည်။

ထိုကမ္ဘာ့ပြတ်စွာဘုရားရှင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံဝင်တော်မူပြီဟူသော သတင်းကို ကြားသိကြသောကြောင့် ဗိမ္ဗိသာရမင်း၏ သားတော် အဇာတသတ်မင်းနှင့်တကွ ရှစ်ပြည်ထောင်မှမင်းတို့သည် သရီရဓာတ်တော်မွေတော်များကို ရယူပူဇော်ရန် ရောက်လာကြသည်။ သူ့ထက်ငါ အလှအယက် ဖြစ်လာရာ အချင်းချင်း စစ်မီးပွားမည့် အခြေသို့ ရောက်လာသောကြောင့် မင်းဆရာပုဂ္ဂိုလ်တော်ကြီး “ဒေါက်”က ဝင်ရောက်ပြန်ပြောသည်။

ဗုဒ္ဓပြတ်စွာဘုရားသည် အရာခပ်သိမ်း၌ သည်းခံခြင်းတရားနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးတရားကိုသာ ဟောကြားတော်မူခဲ့သည်ကို နှလုံးသွင်း၍ မင်းအပေါင်းတို့ ခိုက်ရန်မပွား၊ စစ်မဖြစ်ဘဲ သရီရဓာတ်တော် မွေတော်တို့ကို ညီတူညီမျှ ရှစ်စုခွဲ၍ ယူကြရန် အကြံပြုရာ၊ မင်း အပေါင်းတို့က သဘောတူကြလေသည်။

ဒေါက်ပုဂ္ဂိုလ်တော်ကြီးသည် သရီရဓာတ်တော်မွေတော်တို့ကို မင်းအပေါင်းတို့အား ခွဲဝေနေစဉ်မှာပင် ကြည်ညိုသဒ္ဓါပွားများလှ ရာကား - အထက်လက်ယာ စွယ်တော်ဇိတ်ကို သူ၏ဦးခေါင်း ထက်ဝယ် ဝှက်ထားလိုက်သည်။ ထိုအခြင်းအရာကို သိကြားမင်း မြင်တွေ့သဖြင့် ယင်းစွယ်တော်ဓာတ်ကို တာဝတိံသာနတ်ပြည်သို့ သယ်ဆောင်ယူသွားပြီး ဝုဇ္ဇာမဏိစေတီတော်၌ ဌာပနာလိုက်သည်။

အလားတူပင် အောက်လက်ယာစွယ်တော်ကိုလည်း မိမိ၏ ခြေပကြားတွင် ဝှက်ထားပြန်လေရာ “ယေယုသေဗု” အမည်ရှိ နဂါးမင်း မြင်တွေ့သောကြောင့် နဂါးပြည်သို့ ယူဆောင်သွားပြီး ရတနာပေတီ တည်၍ ဌာပနာလိုက်သည်။ အထက်လက်ဝဲ စွယ်တော်ဇိတ်ကို ဝန္တာရတိုင်းမှ ရတနာတော်တစ်ပါးက ရယူပင့်ဆောင်သွားပြီး ပြောက်ပိုင်း ဥဇနာနိုင်ငံတွင် ကိန်းစပ်စံပယ်စေသည်။

ထိုမှတစ်ဖန် အာရှအလယ်ပိုင်း ခိုတန်ပြည်နယ်သို့ ပင့်ဆောင် ပူဇော်ကြပြန်သည်။ တရုတ်ပြည် ချိုမင်းဆက်လက်ထက် (အေဒီ- ၄၇၉-၅၀၂) တွင် တရုတ်ဘုန်းတော်ကြီး ဗာတိယန်သည် ဗုဒ္ဓိမ ဒေသသို့ ဘုရားပူးထွက်ခဲ့ရာမှ အပြန်တွင် ခိုတန်ပြည်မှ စွယ်တော် မြတ်ကို တရုတ်ပြည်သို့ ပင့်ဆောင်သွားပြန်သည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ ယနေ့တိုင်အောင် အထက်လက်ဝဲစွယ်တော်သည် တရုတ်နိုင်ငံတွင် ကိန်းအောင်းစံပယ်လျက် ရှိခဲ့သည်။

အောက်လက်ဝဲစွယ်တော်ဇာတ်ကို ဓမ္မသေနာပတိ ရှင်သာရိ ပုတ္တရာ၏တပည့် ခေမာအမည်ရှိသော ရတနာအရှင်မြတ်က ပင့်ဆောင်သွားပြီး ကလက်ရာဇ်ပြည်၊ ဗြဟ္မဒတ်မင်းအား ကိုးကွယ် စေခဲ့သည်။ မင်းအဆက်ဆက် ကိုးကွယ်ခဲ့ရာ (ဂုတာသီဝမင်း) လက်ထက်၌ စစ်ပြစ်လာသောကြောင့် သမီးတော် ဟေမာလာနှင့်

သားမက်တော် ဒန္တကုမာရမင်းသားတို့အား ပြတ်စွယ်တော်ငါတ်နှင့် အတူ လက်ံဒိပကျွန်းသို့ တိမ်းရှောင်ထွက်စေသည်။

သူတို့နှစ်ဦးသည် စွယ်တော်ပြတ်ကို လက်ံဒိပ (သီတိုဠ်ကျွန်း၊ ယနေ့အခေါ် သီရိလင်္ကာ)ဘုရင် ကိတ္တိသီရိပေသမင်းသို့ ပေးအပ်ရာ ထိုမင်းမှစ၍ သီတိုဠ်မင်းအဆက်ဆက်တို့ ကိုးကွယ်ခဲ့ရာ အောက်လက်ဝဲစွယ်တော်ငါတ်သည် ယနေ့တိုင် သီရိလင်္ကာနိုင်ငံ ကန္နိယျတွင် ကိန်းဝပ်လျက် ရှိလေ၏။ ရှစ်ပြည်ထောင်မင်းတို့ ရရှိသော (၈)စုသော သရီရဓာတ်တော်များကို မိမိတို့ တိုင်းနိုင်ငံများ၌ အသီးသီးစေတီတည် ဌာပနာ၍ ကိုးကွယ်ကြသည်မှာ - အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်၏။

- ၁။ - မာဂတိုင်း၊ ရာဇဂရိဟ၌ အဇာတသတ်မင်း တည်ထားကိုးကွယ်သောစေတီ။
- ၂။ - ဝေသာလီပြည်၌ လိစ္ဆဝိမင်းတို့ တည်ထားကိုးကွယ်ထားသောစေတီ။
- ၃။ - ကပိလဝတ်ပြည်၌ သကျသာတီဝင်မင်းတို့ တည်ထားကိုးကွယ်သောစေတီ။
- ၄။ - အလတ္တပ္ပပြည်၌ ဘာလရမင်းတို့ တည်ထားကိုးကွယ်ထားသောစေတီ။

- ၅။ - ရင်ဂရာမပြည်၌ ကောသဠမင်းတို့ တည်ထား
ကိုးကွယ်သောစေတီ။
- ၆။ - ဝေသာဒိပပြည်၌ ဗြဟ္မဏမင်းတို့ တည်ထား
ကိုးကွယ်ထားသောစေတီ။
- ၇။ - ပါဝါပြည်၌ မလ္လာမင်းတို့ တည်ထားကိုးကွယ်သော
စေတီ။
- ၈။ - ကုသိနာရုံ၌ မလ္လာမင်းတို့ တည်ထားကိုးကွယ်
သောစေတီ။

တူ၍ဖြစ်သည်။

အနော်ရထာမင်းစောကား ... တရုတ်ပြည်မှ စွယ်တော်
မြတ်အား တောင်းယူပူဇော်နိုင်ရန် ကြံရွယ်ထားခြင်း ဖြစ်လေ၏။

အနော်ရထာမင်း၏ တရုတ်ပြည်သို့ စွယ်စောက်ပင့်ရန် ချီတက်တော်မူခြင်း

ဗုဒ္ဓဝင်္ဃာတိုင်းမှတ်တမ်း အထောက်အထားများအရဆိုသော် ဗုဒ္ဓပြတ်စွာဘုရားသည် ပရိနိဗ္ဗာန် ခံလွန်တော်မူပြီးနောက် ရုပ်ကြွင်းသည် တေဇာဓာတ်လောင်ရာ လူ့ပြည်အတွက် မြတ်စွယ်တော်နှစ်ဆူကို ထားရစ်တော်မူသည်။ တစ်ဆူကို သိရိလင်္ကာသို့ ဆောင်ယူကိုးကွယ်ကြသည်။

အခြားတစ်ဆူကို ရှေးတောင်းမင်း နိုင်တော်ဖြစ်သော (ဥတည်ရာန)သို့ ဆောင်ယူသည်။ (ဥတည်ရာန)သည် ယနေ့ ပါကစ္စတန်နိုင်ငံအတွင်း၌ တည်ရှိသည်။ ဥတည်ရာနမှ ခိုတန်သို့ ပင့်ဆောင်လာခဲ့ပြန်သည်။ (ခိုတန်)သည် ယနေ့ တရုတ်နိုင်ငံ၊ ဇင်ဂျန်းပြည်နယ်တွင်ရှိသော တီဟီယန်ပင်ဖြစ်သည်။

၅-ရာစုတွင် တောင်ပိုင်း ကိမ်းဆက်လက်ထက် စာပီယန် အမည်ရှိ တရုတ်ဘုန်းတော်ကြီး (၄၂၄-၄၉၀) တစ်ပါးသည် ခိုတန်သို့ ဘုရားပူး ထွက်ခဲ့သည်။ ခိုထန်မှ မြတ်စွယ်တော်ကို နန်ကျင်းသို့ ပင့်ဆောင်လာခဲ့သည်။ ထိုစဉ်က နန်ကျင်းသည် တောင်ပိုင်းကိဝိ မင်းဆက်တို့၏ ရွှေမြို့တော်ဖြစ်သည်။ ဆွီမင်းဆက်လက်ထက်၌ တရုတ်ပြည်ကြီး ပြန်လည်စည်းရုံးလာခဲ့ပြန်ရာ မြတ်စွယ်တော်ကို ရွှေမြို့တော်အသစ် ချန်အန်းသို့ ပင့်ဆောင်ကိုးကွယ်ကြသည်။

မင်းဆက် ၅ ဆက်လက်ထက်၊ တရုတ်ပြည်အလယ်ပိုင်း သည် မတည်မငြိမ် ဖြစ်လာရာ စွယ်တော်မြတ်ကို တစ်နေရာမှ တစ်နေရာသို့ ပြောင်းရွှေ့သယ်ဆောင်ခဲ့ရာ ခြောက်ပိုင်းလီယိုမင်းဆက် တို့၏ ရွှေမြို့တော်ဖြစ်သော ယန်ကျင်း (ယနေ့ပဲ့ကျင်း) မြို့တော်သို့ ရောက်ရှိလာသည်။ ဧကရာဇ် (အဒိုဂွန်) ၏ နန်းစဉ် ရာဇဝင်ဖြစ်သော လီယိုမင်းဆက်သမိုင်းအတွဲ ၂၂-တွင် (ဇောင်ယီယန်စေတီတွင် ဗုဒ္ဓမြတ်စွယ်တော်ကို ဌာပနာထားကြောင်း) မှတ်တမ်းပါရှိသည်။

ဒေရီယန်မင်း၏ နန်းသက်(၇)နှစ်နှင့် (၁)လမြောက် (၁၀၇၃) ခုနှစ်တွင် ဌာပနာကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။ ဇော်ဆီယန်စေတီ တည်ရှိရာတွင် လင်ဂွမ်ဘုန်းကြီးကျောင်းကား (၁)ရာစုက တည်ဆောက်ခဲ့သော ကျောင်းကြီးဖြစ်သည်။ ကျောင်းဝင်းအရှေ့တောင်

ထောင့်နေရာ၌ အုတ်နှင့်တည်ဆောက်သော အရွက်ရှစ်မြင့်ပုံစံ အထပ် ၁၀ ထပ်ပါသော စေတီဖြစ်သည်။ စေတီအုပ်ပုံချပ်များတွင် ဗုဒ္ဓပုံတော်နှင့် စေတီပုံတော်များ ပါရှိသောကြောင့် “ဗုဒ္ဓဘုရားပုံတော် တစ်ထောင်စေတီ” ဟု တွင်လာ၏။ ပဲကျင်းရွှေမြို့တော်သို့ ရောက် လာသော ကမ္ဘာ့အဝှမ်းမှ ဧည့်သည်တို့အဖို့ လင်တွမ်ကျောင်းတော် ကြီးကား ဘုရားပွား လေ့လာစရာ နာမည်ကျော် ဌာနဖြစ်လာသည် မှာ နှစ်ပေါင်းရာနှင့် ချီခဲ့ပြီဖြစ်သည်။

နယ်ချဲ့တပ်များ ပူးပေါင်း၍ ပဲကျင်းရွှေမြို့တော်သို့ ကျူး ကျော်ဝင်ရောက်လာကြသောအခါ ပစ္စည်းများ လုယူဖျက်ဆီးခြင်း၊ မီးရှို့ခြင်း ပြုလုပ်ကြသောကြောင့် အမြောက်အများ ပျက်စီးဆုံးရှုံး ခဲ့ရသည်။ ဆင်ခြေပိုးအရပ်များတွင် တည်ရှိသော လင်တွမ်ကျောင်း နှင့် ဇောင်ဆီယန်စေတီတို့သည်ပင် ကျူးကျော်သူတို့၏ လက်နက် ဒဏ်ကြောင့် ပျက်စီးတုန်ရသည်။ ဘေးဆိုးကြီး လွန်မြောက်သွား ပြီးနောက် ကျောင်းနေရတန်းတော်တို့ ကျောင်းဝင်းကို ဝင်ရောက် ရှင်းလင်းကြရာ စေတီ၏ အောက်ခြေ၌ ကျောက်ဌာပနာကြုတ်ကို တွေ့ရာ အတွင်း၌ စွယ်တော်ပြတ်ကို ဌာပနာထားသည်ကို ဖူးတွေ့ ရလေသည်။

ကြတ်အတွင်း၌ သစ်ပွေးနှင့်ပြုလုပ်ထားသော သေတ္တာအပေါ်

ဝယ် အောက်ပါကမ္ပည်းစာတမ်းကို တွေ့ရသည်။

“သတျုပုနိဗ္ဗုဒ္ဓိဗြဟ္မာဏံ ဗြဟ္မာစွယ်တော်ဓာတ်
တိယန်တူရိပင်းခန်သတ် (၇)နှစ်၊ (၄)လ၊ (၂၃)ရက်
နေ့တွင် ရှန်တူရိတ ဤကမ္ပည်းကိုရေးသည်။”

တံကောင်းထောက်စွာဖြင့် နှင်းရည်သောက် ကျောက်ဖလား
ခွက်ကြီးသည် ခေတိမ်ထိပ်၌ မူလတင်ထားသည့်အတိုင်း မပျက်
မစီး၊ ပကတိတည်နေသည်။ ဤကျောက်ဖလားခွက်ကြီးတွင် ထိုး
ထားသော ဓမ္မတိတည် ခုနှစ်သည် လိယိုပင်းဆက်ရာလင်ပါ-ခုနှစ်
နှင့် ကိုက်ညီကြောင်း တွေ့ရလေ၏။

ဗြဟ္မာစွာဘုရား၏ ဗြဟ္မာစွယ်တော်ကား အကောင်းပကတိဝင်
ကိန်းဝပ်လျက် တွေ့မြင်ရသဖြင့် တရုတ်တို့ ဝမ်းသာမဆုံး ရှိလေ၏။

အနော်ရထာမင်းစောလည်း ထိုစွယ်တော်ဗြဟ္မာအား တောင်း
ယူပင့်ဆောင်နိုင်ရန်အတွက် နိဗ္ဗိတော်အားလုံး၌ရှိသော ဆင်၊ မြင်း
ဗိုလ်ပါတို့ကို ရုံးစုတော်ပူ၍ ရေကြောင်း ၃ ကုဋေ ၆ သန်း၊
ကြည်းကြောင်း ၃ ကုဋေ ၆ သန်းနှင့်တကွ နတ်မြင်း ၄ စီး၊
ရွှေချင်းညီနောင်တို့ကို ခေါ်တော်မူပြီးလျှင် တရုတ်ပြည်သို့ ချီတော်
မူလေ၏။

ရောက်တော်မူလျှင် တရုတ်ဥတည်ဘွားလည်း ပြိုတံ့၏ကို

ပိတ်၍ အတင်းအကျပ်ခံ၍ နေလေ၏။ အနော်ရထာမင်းစောလည်း ဥတည်ဘွား အတင်းအကျပ်ခံ၍နေကြောင်းကို သိတော်မူလျှင် အကြောင်းကို စုံစမ်းလိုသောငှာ ကျန်စစ်သား၊ ငထွေးရူ၊ ငလုံး လက်ဖယ်၊ ညောင်ဦးဖီးနှင့် ရွှေဗျဉ်းညီနောင်တို့ကို ခေါ်တော်မူ၍ နတ်မြတ်စီး၍ ဥတည်ဘွား၏ ဆရာရသေ့ကျောင်းသို့ သွားတော်မူ၏။ ဆရာရသေ့လည်း စစ်မက်ဗိုလ်ပါများနှင့်တကွ သူရဲ၊ ဒုခက်များစွာမြီရံလျှက် ကျောင်းတွင် နေတော်မူ၏။

ဆရာရသေ့သည် အနော်ရထာမင်းကြီးမှတစ်ဆင့် နတ်မြတ်စစ်သည် ၄ ဦးနှင့် ရွှေဗျဉ်းညီနောင် အပါအဝင်တို့သည် အဖိုးအတိုင်းပင် သော တန်ဆာတို့ကို ဝတ်ဆင်ထားသည်ဖြစ်၍ မင်းစောရင်သည် မည်သူမည်ဝါမှန်း မသိပေ။ ထိုအခက်ကို ဖြေရှင်းရန် ဥပါယ် တဖျဉ်းဖြင့် ကောင်းမွန်သပ်ရပ်သော နေရာထိုင်ခင်းတို့ကို ပြင်ဆင်ခင်းကျင်းပေးထားလေ၏။

အနော်ရထာမင်းစောလည်း ထိုနေရာ ၂ ခုတို့ကို အရိန္ဒယာ ကြိမ်လုံးဖြင့် ခတ်စေသော် - တစ်ခုတည်းသောနေရာ ဖြစ်သွားရာ ထိုနေရာထက်၌ စံတော်မူလေပြီ။ ကျန်စစ်သားအများရှိသော စစ်သူကြီး ၄ ယောက်နှင့် ရွှေဗျဉ်းညီနောင်တို့က ကျီးနွဲ့စွာ ခစားကြတုန်လေ၏။ ထိုအခါ ဆရာရသေ့သည် “ဤသူကား ... မင်း

ကေရပ်ဖြစ်ကြောင်း” သိလေသည်။

အခေရ်ရထာမင်းစော၏ အပြုအမူကို ဆရာရသေ့မြင်သည်နှင့် “ဘုန်းကြီးသောမင်း ဖြစ်ပေသည်” ဟု မှတ်သိလေ၏။ ထိုအခါမှ ရသေ့လည်း “အဘယ်အရပ်မှ ... အဘယ်အကြောင်းကြောင့် ငါတို့နိုင်သို့ လာရောက်တော်မူလေသနည်း” ဟု မေးလေ၏။ ထိုလို ရသေ့မေးသောစကားကို ကြားတော်မူလျှင် -

“ငါကား ... အနိမ္မန္တာတွင်သော ပေါက္ကာရာမပြည်ကြီးကို အစိုးရသည့် အခေရ်ရထာမင်းပင်တည်း။ ငါလာတော်မူသောအကြောင်း ကား သဗ္ဗညုဘုရားသခင် စွယ်တော်မြတ်ကို ကိုးကွယ်ချင်သော ကြောင့် တောင်းမည်လာသည်။” ဟူ၍မိန့်၏။

ရသေ့လည်း အခေရ်ရထာမင်းစော စကားကိုကြားသော် ဥတည်ဘွားလည်း အယုတ်၊ အမြတ်ကိုမသိ၊ မလေးမစား နေလေ ၏။ ထိုအခါ အခေရ်ရထာမင်းစောသည် ရသေ့အား ဤသို့ မေးလေသည်။

“ဤပြည်ကြီးကို အစိုးရသော ဥတည်ဘွားသည် သံသရာ၊ ပစ္စုပ္ပန်အလိုငှာ အဘယ်ကို ကိုးကွယ်သနည်း” ဟု မေးတော် မူသည်။ ရသေ့လည်း “တရားမင်းကြီး၊ ဥတည်ဘွားသည် သံသရာ အလိုငှာကား ဘုရားရှင်စွယ်တော်မြတ်ကို ကိုးကွယ်သတည်း။

ပစ္စယုန်အလိုတကား စန္ဒီနတ်ကို ဥတည်ဘွား ရွှေနန်းရှေ့၌ တန်ဆောင်းပြာသန်နှင့် ထား၍ ကိုတွယ်ပါသည်” ဟု ဆိုလေ၏။

ဥတည်ဘွားကလည်း အနော်ရထာမင်းစော ချီလာသည်။ စစ်သည်သူရဲရန်ကုသေ့ နှစ်သန်းဖျားဖြစ်သည်။ ဗိုလ်ပါနည်းလှသည် ဟူ၍ မလေးမစား ပြုလေ၏။ အနော်ရထာမင်းစောလည်း ဥတည်ဘွား၏ စစ်အင်အားကို စုံစမ်းကြည့်လေဘိသကဲ့သို့ ဖိစိတ် ခုနစ်ကုသေ့ နှစ်သန်းရှိသော စစ်သည်တော်တို့အား ဝိုင်းပတ်ထားမည်ဆိုပါလျှင် ၃-ထပ်မျှ ဝိုင်းထားနိုင်သည့် အင်အားရှိသည်ဟု သိလေ၏။ သို့တိုင် ဥတည်ဘွား၏ စစ်အင်အားကို အနော်ရထာသည် မပြုပေ။

အနော်ရထာမင်းစောသည် “ငါ့ကဲ့သို့သော မင်းလာရောက်သည်ကို ဥတည်ဘွားသည် မဝေး မမြင်၊ မကြိုမထောက်နေသည်။ နေရာလော” ဟူ၍ ကြိမ်းဝါးပြီးသော် - ရွှေရှင်ညီနောင်အား ခေါ်တော်မူပြီးလျှင် - “ညအခါ ဥတည်ဘွားနန်းတော်သို့ ဝင်၍ သူ၏ကိုယ်ကို ထုံဖြင့် သုံးတန်သားချေ။ ထိုသို့သောမင်း လာရောက်သည်ကို မဝေးမမြင်၊ မကြိုမထောက်နေရာသလော။ ယင်းကဲ့သို့ နေလျှင် ဤထုံသားရောက် ဝိုင်းဖြတ်၍ ပစ်မည်ဟု နံရံတွင် စာရေးထားခဲ့လော့” ဟု ဖုတ်တော်မူ၏။

ရွှေရှင်ညီနောင်တို့လည်း အမိန့်တော်အတိုင်း ညှဉ်အခါတွင်

ဥတည်တွားနန်းဆောင်သို့ဝင်၍ ဥတည်တွားအား ထုံသုံးတန်သား
လေ၏။ နံရံတွင်လည်း စာရေးလျှက် ထားခဲ့လေ၏။ မိုးသောက်
သောအခါ အနော်ရထာမင်းစောလည်း ကျန်စစ်သားကို ဖော်တော်
မူ၍ -

“ငါ့ကဲ့သို့သောမင်း လာရောက်သည်ကို ဥတည်တွားသည်
မလေးမစားနေသည် - သူတိုးကွယ်သော ကြေးစန္ဒီနတ်ကို ကြီးပြင်
ချည်ပြီးလျှင် အဂိန္ဒမာကြိမ်လုံးပြင် ရိုက်ချေ” ဟူ၍ စေခိုင်းတော်
မူပြန်၏။ ကျန်စစ်သားလည်း အမိန့်တော်အတိုင်း မကြောက်မရွံ့
ဥတည်တွားမှစ၍ တစ်ပြည်လုံး ကိုးကွယ်သော လူ ၄ ဗက်
အတိုင်း အရှည်ရှိ၊ ကြေးပြင် သွန်းလုပ်ထားသည့် စန္ဒီနတ်ရုပ်ကို
ကြီးပြင်ချည်၍ အဂိန္ဒမာကြိမ်လုံးပြင် ရိုက်လေ၏။

ထိုအခါ စန္ဒီနတ်ရုပ်လည်း “အဂိမဒ္ဒနာမည်သော ပေါက္ကာ
ရာမပြည်ကြီးကို အစိုးရသော အနော်ရထာမင်းကြီးသည် စွယ်တော်
မြတ်အား ဖူးလိုသောဌာ လာရောက်တော်မူသည်ကို ဥတည်တွားနှင့်
မှူးမတ်ပြည်သူအပေါင်းတို့သည် မဖူးမမြင်၊ မကြုံမထောက်၊ အရေး
တယူမနေသည်ဟူ၍ ငါ့ကို အပြစ်ပေးတော်မူလျှက် ရိုက်နှက်လေ
ပေပြီ။ ငါ့ကား အနာအကျင့် ရှိလှသည်”

ဟူ၍ အော်ဟစ်လေ၏။

မြတ်ဘုရားရွယ်တော်နှင့်မင်းနှစ်မင်း

ကြေးရုပ်တု ခန္တီကြီး၏ အော်တစ်လိုက်သည်အသံသည် တစ်မြို့လုံး လှိုက်ဆူတုန်ဟီး သွားလေ၏။ ဥတည်ဘွားမှအစ တိုင်းသူပြည်သားအားလုံး၏ နားစည်ဝတွင်ကပ်၍ အော်လိုက်ဘိ သကဲ့သို့ သောသောညံသွားလေသည်။ တုန်လှုပ်ခြောက်ခြား တုန်သော လူအများတို့သည်လည်း လက်ဆောင်ပဏ္ဏာတို့နှင့်တကွ လာရောက်ကြကုန်၏။ မှူးမတ်အပေါင်း မြန်လျက်ရှိသော ဥတည်ဘွား သည်လည်း ထိုနည်းနှင့် နော်ရုဏာရှေ့မှောက် ဝင်ရောက်ပူးတွေ လေတော့သည်။

“ငါ့အဆွေတော်ဖြစ်သော အနော်ရထာမင်းစော၊ ငါတို့တိုင်း နိုင်ငံသို့ လာရောက်ကြောင်းကို ငါမသိပါ။ ယခုမှ ကြားစန့်နတ် အော်သောကြောင့်သာ သိရလေသည်။” ဟု ဆိုလေ၏။ အနော်ရထာ မင်းစောလည်း လာရင်းအကြောင်းကို ဆိုလေ၏။

“အဆွေတော်၏ တိုင်းနိုင်ငံသို့ လာရောက်ကြောင်းကား လောကစည်းစိမ်ကို အလုံရှိ၍ ငါတို့လာရောက်ကြကုန်သည်မဟုတ်။ လောကုတ္တရာချမ်းသာသို့ ရောက်မည့်အကြောင်း၊ စွယ်တော်မြတ်ကို ကိုးကွယ်ရှင်အစောကြောင့် တောင်းမည်ဟု ငါတို့လာကြသည်”

ထိုအခါ ဥတည်ဘွားလည်း စွယ်တော်မြတ်ထံ ခေါ်ဆောင် သွား၍ “အရှင်ထံ၌ ကိန်းဝပ်တော်မူလိုသော် ပင့်တော်မူလော့” ဟု ခွင့်ပြုလေ၏။ ယင်းသို့ ၂ ပြည်ထောင်မင်းနှစ်ပါးလည်း တစ်နေရာတည်းတွင် ဝံတော်မူလျက် ချစ်ခင်ကြည်သာစွာ စကား အခြေအင် ပြောကြလေကုန်၏။ ထိုနေ့မှစ၍ ဥတည်ဘွားလည်း နေ့စဉ်ရက်ဆက် ရွှေပေါင်းချောင်း၊ ငွေပေါင်းချောင်း၊ ရွှေထမင်းအိုး၊ ငွေထမင်းအိုး၊ ရွှေဟင်းအိုး၊ ငွေဟင်းအိုးတို့နှင့် ချိုင့်ရုံသာ၊ စားဆွယ် စုံစွာတို့ကို ချက်ပြုတ်ပြင်ဆင်ကာ ပေးဆက်လေ၏။

အနော်ရထာမင်းစောလည်း များစွာသော ပူဇော်သက္ကာရ တို့ဖြင့် ပူဇော်၍ စွယ်တော်မြတ်ထားရာ၌ ရိုက်နှိုးစွာနေကာ ပင့်ဆောင်

မိုင်းပို့ တောင်းပန်လျှောက်ထားတော်မူလေ၏။ စွယ်တော်မြတ်လည်း
ယောက်ျားမြတ်တို့၏ လက္ခဏာတော်ကြီး ၃၂ ပါ။ လက္ခဏာတော်
၈၀၊ ရောင်ခြည်တော် ၆ သွယ်တို့ဖြင့် အလွန်တင့်တယ်စွာ တန်ဆာ
ဆင်တော်မူလျက် ကောင်းကင်သို့ တက်တော်မူကာ ဝကြံကြွနေ
တော်မူလေသည်။

ထိုအခါ အခမ္မာရထာမင်းစောလည်း အဖန်ဖန် တလဲလဲ
ခယရှိတို။ လတ်စုံမိုး၍ ရတနာပန်းတောင်းကို ဦးခေါင်းပေါ်
ရွက်ကာ ကိန်းဝပ်ရန် တောင်းပန်လျှောက်ထားတော်မူလေ၏။
သို့သော် စွယ်တော်မြတ်မှာ ကောင်းကင်ထက်မှ ဆင်းသက်တော်
မူဘဲ နေတော်မူလေ၏။ အခမ္မာရထာလည်း ဤအချင်းအရာကို
မြင်သဖြင့် စိတ်ပချမ်းမသာဖြစ်လျက် နှလုံးတော် ကြေကွဲဘိ ရှိ၏။
ထပ်မံဆင်းသက်၍ မိမိ၏ ရတနာပန်းတောင်းထံသို့ ပင့်ဆောင်
ပါသော်လည်း အချည်းနှီးသာ ရှိလေသဖြင့် စိတ်နှလုံး မသာမယာ
ရှိလေသည်။

အနော်ရထာမင်းစောပင့်ဆောင်သော်လည်း မကိုးဆင်တော်မူသည့်
တရုတ်ပြည်မှစွယ်တော်မြတ်

ထိုအပြစ်ကို သိကြားမင်းသိတော်မူလေလျှင် ဤမင်းသည် သာသနာတော်ကို အမှန်ရွက်ဆောင် သယ်ပိုးလိုသူဖြစ်၏။ မင်းကြောင့် ပြုပြင်ပြီးသော ရုပ်တုတော်တစ်ဆူကို ယူတော်မူခဲ့ကာ၊ စွယ်တော်မြတ်နှင့်အတူ ခြံကြံစေပြီးသော် ကောင်းကင်မှဆင်း၍ မင်းကြီး၏ ဦးခေါင်းထက်မှ ရတနာပန်းတောင်းတွင် တည်စေ၏။

သိကြားမင်းလည်း ကိုယ်ထင်ပြု၍ ဤသို့ဆိုလေသည်။

“ဤစွယ်တော်မြတ်ကို မင်းကြီးအား ကိုးကွယ်စေဟူ၍ ဘုရားရှင် ဗျာဒိတ်တော် မရှိချေ။ ဝန္ဒလရပ်တိုင်းတွင် သာသနာတော် ငါးထောင် တည်ရစ်စေ”ဟူ၍ ဗျာဒိတ်တော်ရှိသည်။ မင်းကြီးကို မူကား ... နပူသင်းကျစ်တော် ဓာတ်ကို ကိုးကွယ်ရလတ္တံ့ဟု ဗျာဒိတ်တော်ရှိသည်။ ထိုနပူသင်းကျစ်တော် ဓာတ်သည်ကား သရေခေတ္တရာပြည်ကြီးကို အစိုးရသော ဒုက္ခဘောင်မင်းကြီးသည် ကမ်းယံပြည်မှပင့်ဆောင်၍ သရေခေတ္တရာပြည်မှာ စေတီကြီးစွာ တည်ထား ကိုးကွယ်လျက်ရှိသည်။

ထိုနပူသင်းကျစ်တော်ဓာတ်ကို မင်းကြီးဆောင်ယူ၍ ကိုးကွယ်ပါလေ”

ဟူ၍ ဆိုလေ၏။ အဖန်ရထားမင်းစောလည်း ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ရှိတော်မူ၍ ဥတည်ဘွားကို ကျေကျေလည်လည်ပင်း

ရွှေပေါင်းရောင်း၊ ငွေပေါင်းရောင်း၊ ရွှေထမင်းအိုး၊ ငွေထမင်းအိုး၊
 ရွှေတင်းအိုး၊ ငွေတင်းအိုး စသည်တို့ကို ပေးဆက်၍ နေ့စဉ်
 နေ့တိုင်း ဆွမ်းခွဲဖွယ်တို့ ရှက်ပြီးသော် ခွယ်တော်ပြတ်အား ကပ်လျှ
 ပါလေ” ဟုဆိုလျက် ရသေ့အား အပ်တော်မူခဲ့သည်။

မင်း ၂ ပါးတို့လည်း ကြည်သာရွှင်ပျစွာ ပြောတောကြ
 ပြီးနောက် သိကြားမင်းဆောင်ယူအပ်သော ပြဆင်းတုတော်ကို
 အနော်ရထာမင်းစောအား ဆက်သလေ၏။ အနော်ရထာလည်း
 ထိုပြဆင်းတုကို ပင့်ဆောင်တော်မူခဲ့ပြီးလျှင် - သရေခေတ္တရာမှ
 နုပူသင်းကျပ်စာတ်တော်ကို ယူရစေအံ့သောငှာ အဆောအလျှင်ပင်
 ရေအား၊ ကြည်းအားဖြင့် ပြန်ခဲ့တော်မူလေ၏။

အနော်ရထာစောနှင့်မိုင်းမော်မင်းသမီး

အနော်ရထာမင်းစောသည် မြဆင်းတုတော်နှင့် အခြားသော လက်ဆောင်ပစ္စည်းပစ္စည်းတို့ကို ဆောင်ယူလျက် ကြည်းအား၊ ရေအားဖြင့် လာခဲ့သည့် အစဉ်အတိုင်း ပုဂံနေပြည်သို့ ပြန်တော်မူခဲ့သည်။ တရုတ်ပြည်နယ်စပ်ကို ကျော်လွန်ဖြတ်သန်းပြီးလျှင် မော်ရှမ်းတို့၏ ကိုးပြည်ထောင်အတွင်းသို့ ချင်းနင်းဝင်မိလေသည်။

မော်ရှမ်းတို့၏ ပြည်သို့ ရောက်တော်မူလေလျှင် မော်ကိုးပြည်ထောင်ကို အစိုးရသော ဧတ်ဘွားကြီး စပ်ဆေတံ့ဖသည် ရိုသေစွာ ခရီးဦးကြိုပြုလျက် ရွှေသင်ပြေ၊ ၅-ချပ်ကို ခင်းကျင်း၍ နေရာပေးလေသည်။ အနော်ရထာမင်းစောလည်း ခင်းကျင်းပြင်ဆင်ထားပေးသည်။ ရွှေသင်ပြေ၊ ၅-ချပ်အား လက်တွင်းမှ အရိက္ခာ

ကြိမ်လုံးဖြင့် ရိုက်ခတ်လေ့ရှိ ရွှေသင်ပြား ၅ ချပ်သည် ဘုန်းကြီး
သောမင်း အာဏာကြောင့် တစ်ချပ်တည်းထပ်လျက် ရှိချေ၏။

ထိုအပေါ်တွင်မှ အနော်ရထာမင်းကြီးသည် ရွှေသင်ပြားပေါ်
တွင် စံနေတော်မူလေသည်။ ထိုအချင်းအရာတို့ကို စော်ဘွားကြီး
စင်ဆေဟုံဖ မြင်လေလျှင် “ဤမင်းကား - ဘုန်းသမ္ဘာကြီးသူ
သာတည်း” တု အံ့ဩချီးမွမ်းလျက် ရိုသေစွာ ဧည့်ဝတ်ပြုလေ၏။
အနော်ရထာမင်းစောနှင့် စော်ဘွားကြီးစင်ဆေဟုံဖတို့သည် အပြန်
အလှန် လေးစားမှုဖြင့် အသိအမှတ်ပြုကြပြီးလေလျှင် စကားချင်း
ဖလှယ် ဆွေးနွေးကြလေ၏။

ဦးဖောင်တော်နန်းဆောင်သို့ စော်ဘွားကြီး ပြန်ရောက်သော
အခါ တိုင်းနိုင်ငံတို့၏ နောင်အရှည်အနာဂတ်ကို မျှော်တွေးလျက်
စဉ်းစားသုံးသပ်မိလေသည်။ အနော်ရထာမင်းစော၏ ခန့်ညားသော
ဥပဓိရုပ်သွင်နှင့် ဘုန်းသမ္ဘာကြီးမားမှု၊ စစ်သည်အခြေအရံ တောင့်
တင်းမှုနှင့် ဂုဏ်သတင်းကြီးမားလှသည့် ပေါက်ပြည်ကြီးအကြောင်း
တို့ကို တွေးဆဆင်ခြင်မိသည်။

ဤကဲ့သို့သော ဘုရင်တစ်ပါးနှင့် သိက္ခမ်းမိတ်သင်္ဂဟခြစ်ရ
ပြီးနောက်၊ ကြည်ညိုအားကိုးစရာ မြစ်ရလေသော် ကောင်းပေအံ့ဟု
အတွေးဝင်မိလေ၏။ မိမိအတွေးကို မဟာဒေဝီ အပါအဝင် ယုံကြည်

အားထားရသည့် အပါးတော်မြဲ မှူး၊ မတ်၊ ပညာရှိတို့နှင့် တိုင်ပင် နှီးနှောလျက် သဘောတူညီမှု ရယူခဲ့သည်။

မိမိအတွေးကား အခြားမဟုတ်။ မိုင်းမောင်ဒေသနှင့် ပေါက္ကာ ရာမ ပုဂံပြည်တို့ နှစ်ပြည်ထောင်ချစ်ကြည် ရင်းနှီးမှုလည်းဖြစ်၊ မိုင်းမြတ်တန်သော အဆွေခင်ပွန်းအဖြစ် အစဉ်မြဲစေရန် ရည်သန် လျက် ရွှေလင်း၊ ငွေလင်းဖောက်သည့်နှယ် မိမိသမီးတော် စောမွန်လှ အား မင်းမြတ်အနော်ရထာသို့ လက်ဆက်ဆောင်နှင်းပေးရန်ဖြစ် သည်။ ယင်းအမိအမံကို မိဖုရားကြီး မဟာဒေဝီသည်လည်းကောင်း၊ အရေးပါသော ဆွေတော်မျိုးတော်တို့နှင့် မှူးမတ်တို့သည် လည်းကောင်း တူညီစွာ ဆန္ဒရှိကြလေ၏။

သမီးတော်စောမွန်လှမှာလည်း အရွယ်သို့ရောက်ပြီးဖြစ်၍ အလှသွေးကြွယ် တင့်တယ်နေချိန်လည်းဖြစ်သည်။ ရှေးမဆွက တူတော်မောင် စောပိုင်နှင့် ထိမ်းမြားပေးရန် စီစဉ်သည်ကိုလည်း ငြင်းဆိုခဲ့ဖူးသည်။ ယခု ဧကရာဇ်ဘုရင်တစ်ပါး၏ မိဖုရားအဖြစ် တင့်တယ် ဖြင့်မြတ်စွာ စံစားရမည်ဆိုပါလျှင် ငြင်းငွယ်ရှိလိမ့်မည် မဟုတ်ဘဲ ဖော်သွားကြီးရော မဟာဒေဝီပါ မှတ်ဆင်ခဲ့သည်။

စောမွန်လှကို အသိပေးလေလျှင် ဗြိုဠာဌာန မရှိသော်လည်း အမိအဖတို့က သင့်လျော်ကောင်းမွန်အံ့ ယူမှတ်၍ ဆန္ဒတော်

အတိုင်း စီမံမှုကို လေးမြတ်စွာ နာခံခဲ့လေသည်။ သို့ကြောင့် အနော်ရထာမင်းစောလက်သို့ သမီးတော်စောမွန်လှအား လက်ဆက် ဆောင်နှင်းခဲ့လေ၏။ စောမွန်လှသည် အဘိအဖ၊ ဆွေမျိုးသားချင်း တို့နှင့် ချစ်သောမောမြေကို ခွဲခွာလျှက် အနော်ရထာမင်းကြီးနောက် သို့ လိုက်ပါခဲ့လေသည်။

အနော်ရထာမင်းစော၏ တပ်တော်များ ရေအား၊ ကြည်းအား ဖြင့် နေပြည်တော်သို့ ပြန်လည်ရောက်ပို့ရာ၊ မိဖုရားသစ် စောမွန်လှ ကို အခြွေအရံ၊ မောင်းမပေါင်းများစွာ ခြံရံစေလျှက် လမ်းတစ် လျှောက်လုံး ဝဲရံတစိုက် ဆောင်ယူတော်မူလေ၏။ ထိုသို့ ပြန်ရာ လမ်းတွင် “ကျော်စဉ်” အရပ်သို့ ဆိုက်ရောက်ကြလေ၏။ ကျော်စဉ် တစ်လွှား ဆိုသည်မှာ တောင်သို့လားသော် - ဒွေဝတီမြစ်၊ ပြောက် သို့လားသော် - မတ္တရာမြစ်၊ အနောက်သို့လားသော် ဧရာဝတီမြစ်၊ အရှေ့သို့လားသော် တောင်ရိုးတောင်ခြေအစပ်ဖြစ်သည်။

ထိုနယ် ၄-ရပ်ကို သတ်မှတ်ထားသော လယ်ကွက်ကြီးမှာ တောင်ပြောက် မိုင်လေးဆယ်မျှ ပမာဏရှိသည်။ အနော်ရထာမင်း စောလည်း ထိုကျော်စဉ်အရပ်သို့ ရောက်သည်နှင့် တပ်တစ်ထောက် နားကာ ယာယီခခန်းချတော်မူလေသည်။

ခိုင်းမောင်မင်းသမီး စောစွန်လှ အနော်ရထာမင်းစောလက်သို့
မိဖုရားအဖြစ် ဆက်သခံရပြီး လိုက်ပါရသောအခါ - သူ၏အသက်
မှာ အလှဆွေးကြွယ်သည့် ၂၃-နှစ်အရွယ်၌ဖြစ်သည်။

ဆုတောင်းပြည့်စေတီနှင့်ရွှေပျဉ်းညီနောင်

အနော်ရထာမင်းစောသည် တရုတ်ပြည်မှ ဗိုင်းမော၊ ဗိုင်းမောမှ တစ်ဆင့် ပေါက္ကာရာမသို့ ပြန်ခဲ့ရာတွင် ကျော်စဉ်အရပ်တွင် တပ် တစ်ထောက်ချ နားလျှက်ရှိသည်။ ထိုအရပ်မှာ တောတောင်ရေမြေ သဘောအားဖြင့် မိမ်းလန်းပိုပြေ၍ သာယာတင့်တယ်စွာ ရှိသဖြင့် မင်းကြီးစိတ်၌ ဤသို့ဖြစ်လေ၏။ ဤနေရာကလေး၌ ဆုတောင်း ပြည့်တုရားတစ်ဆူ တည်ရသော် ကောင်းပေအံ့ဟု ညွတ်နူးမိသည်။

တရုတ်ဥတည်ဘွားထံမှ စွယ်တော်မြတ်ကို မရသော်လည်း ပြဆင်းတုကို ရယူနိုင်ခဲ့ပြီး၊ သရေခေတ္တရာမှ နဖူးသင်းကျပ်တော် ၏ ဓာတ်တော်ပွေတော် တစ်ဆူရရန် ညွှန်ပြလာခြင်းသည် မိမိ

ဆုတောင်းပြည့်ဝလေခြင်းတူ စိတ်အယူရှိလေ၏။ ထို့အပြင် ရှမ်းကိုး
ပြည်ထောင်အစိုးရသော ဝိုင်းမောင်သို့ ဝင်ရောက်တစ်ထောက်နား
ရာ၌လည်း ကြန်အင်လက္ခဏာ ကြော့ရှင်းလှသည့် ရှမ်းမင်းသမီး
တစ်ပါးကို အဆက်အသရလေပြန်သည်။

မိမိစိတ်ဆန္ဒများ အလိုပြည့်သည်တူ ယူမှတ်လေ၏။ ယခု
ဝခန်းချရာ ဘုရားတည်ရန် နေရာရွေးရာတွင်လည်း မန္တလေး
တောင်တော်၏ မြောက်ဘက်စူးစူး၊ ရှစ်ပိုင်ခန့်အကွာ ... မတ္တရာ
မြို့နယ်အတွင်း၌ရှိသည်။ အနော်ရထာမင်းစောနှင့် နောက်ပါအဖွဲ့များ
ဝိုင်းမောင်မှအပြန် ဤဒေသဘက်သို့ လမ်းကြောင်းလှည့်ဆင်း
သွားကြခြင်းဖြစ်သည်။

မြဆင်းတုတော်ကို တင်ဆောင်လာသော ဆင်ဝပ်ရာနေရာကို
ဘုရားစေတီတစ်ဆူတည်ရန် ကြိုးပမ်းအားထုတ်ကြလေ၏။ အနော်
ရထာသည် မှူးမတ်၊ မင်း၊ ဗိဇုရားမှ အစပြုပြီး အမှုထမ်း၊
အရာထမ်းစင်သည်တို့လှည့်လည်အားလုံး တစ်ဦးလျှင် အုပ်တစ်ချုပ်(တစ်လုံး)
ကျစီ ပါဝင်ကုသိုလ်ပါဝင်ရမည်တူ အမိန့်ထုတ်ဆင့်ခဲ့သည်။

ထို့ကြောင့် - ထိုစေတီတည်ရာတွင် အသီးသီးသော လူမျိုး
အတန်းစားမရွေး အုပ်တစ်ချုပ်စီ သယ်ပိုး-ကုသိုလ်ပါဝင်ကြလေရာ
ဝိုင်းမောင်မင်းသမီးလေး ဖော်မွန်လှလည်းအပါဖြစ်သည်။ အနော်

ရထားမင်းစော၏ ဤအမိန့်မှာ “ငါနှင့်အတူ ပါရမီပြည့်ဘက်များ
ပြစ်ခြင်း” တူသော အသိပိတ်၊ ကုသိုလ်အတူတကွ ရကြစေရန်
ရည်သန်ခြင်းဖြစ်သည်။

သို့သော်ကား ... ရွှေဗျဉ်းညီနောင်တို့မှာ အစောင့်ရထားမင်း
တရားကြီး မြောက်စားထားလွန်းသည်ကတစ်ကြောင်း၊ လူငယ်တို့
ဘာဝ အပျော်အပါး ခုံမင်သဖြင့်လည်းကောင်း၊ မိမိတာဝန်ကျရာ
ဘုရားအုတ်သယ်ခြင်းအလုပ်တွင် ဇာဝန်လစ်တင်းပေါ့လျှော့လျှက်
သောက်စားပျော်ပါးမှုတွင် အချိန်ကုန်လွန်းခဲ့လေသည်။

ဤသည်မှာလည်း ဘိုးတော်၏ အဆုံးအပ မရှိခဲ့ခြင်းကြောင့်
တူ နောင်တွင် အပြစ်ဆိုသည်။ ရွှေဗျဉ်းညီနောင်၏ အဆုတ်အထိန်းမှာ
မန္တလေးဘိုးတော်ဟုတွင်သော အမတ်ဖြစ်သည်။ ထိုအမတ်သည်
ရွှေဗျဉ်းညီနောင်တို့ ငယ်စဉ်ကပင် အပ်နှံထား၍ ကျွေးမွေးပြုစုသူ
ဖြစ်သည်။ အသောက်အစား၊ အပျော်အပါးတွင် ဝိသနာထူသဖြင့်
ရွှေဗျဉ်းညီနောင်တို့ကိုလည်း ဆုံးမသွန်သင်ရမည့်အစား အသောက်
အစား၊ အပျော်အပါးဘက်၌ ယဉ်ပါးတတ်ကျွမ်းစေသည်။

ထို့ကြောင့် မင်းတရားကြီး ဘုရားတည်သည့်အမှိုက် လူတိုင်း
လူစေ့ အုတ်တစ်ချပ်စီ သယ်ယူ ကုသိုလ်ပါဝင်ရန် အမိန့်တော်
ရရှိတံ့ခဲ့သော်လည်း သောက်စားပျော်ပါးနေခဲ့သဖြင့် ဘုရား၌ အုတ်

၂ ချပ် လစ်လပ်နေခဲ့တော့သည်။ ဘုရားတည်မှု ပြီးစီး၍ ထီးတင်ကာ ရေစက်သွန်းချ အမျှဝေရန်အတွက် အခန့်ရထားမင်းစောစေတီသို့ လာရောက်သည့်အခိုက် အထွဋ်မှန်ဦး၌ အုတ် ၂ ချပ် လစ်လပ်နေသည်ကို မြင်တော့၏။

ထိုအခါ အခန့်ရထားမင်းကြီး မေးလေလျှင် -

“ရွှေပျဉ်းညီနောင် မင်း ၂ ပါးတို့ အုတ်မသယ်မပို့၊ တာဝန်မလမ်းဆောင်ပါကြောင်း” သံတော်ဦးတင်ရာ၊ အလွန်ရှိသေလေးစားရမည့် ရတနာသုံးပါးကိစ္စတွင် - “ငါ ချစ်မြတ်နိုးလှသော မြေးတော်လှစွမ်းကောင်းတို့သည် အလွန်ပေါ့လျော့လွန်းလှတကား” ဟု စိတ်တော်မျက်ကာ -

“မှတ်လောက်အောင် ဆုံးမလိုက်ကြ -”

ဟု မိန့်ကာ မျက်နှာလွဲလေ၏။

အကွက်ကောင်းကို ချောင်းမြောင်းစောင့်စားနေသော၊ ရွှေပျဉ်းညီနောင် ၂ ဦးအား မနာလို မရှုမိမ့်သူ မှူးမတ်အချို့တို့သည် ညီနောင် ၂ ပါးအား ဝမ်းဆီးချုပ်နှောင်၍ တောင်ပြူးအရပ်တွင် သတ်ဖြတ်ပစ်လိုက်သည်။ အမှန်တွင်ကား ... အခန့်ရထားမင်းစောသည် ရွှေပျဉ်းညီနောင်တို့အား မှတ်သားလောက်အောင်သာ ရိုက်နှက်ဆုံးမနိုင်စေသော်လည်း၊ ပါးကွက်အာဏာသားတို့က လက်လွန်စွာ

သတ်ဖြတ်မိကြောင်း နှောင်းမှ သိရလေ၏။

စေတီတည်၍ ထီးတင်ခြင်း၊ ရေစက်ချခြင်းပြီးသော် “ဆုတောင်းပြည့်” စေတီဟု သမုတ်ပြီးနောက် တပ်ရပ်သိမ်းကာ ပုဂံသို့ပြန်ရန် စဉ်းကြလေ၏။ ရွှေဗျဉ်းညီနောင်တို့ကို “ငါးရင်းတုတ်” အရပ်တွင် ကွပ်မျက်သည်ဟု ဆိုကြပြီး ကွပ်မျက်တော်မူရာအရပ်ကို ယခုတိုင် (ကွပ်ရာညောင်ပင်)ဟုတွင်ဆဲဖြစ်လေ၏။

အစော်ရထာမင်းစောလည်း မိဂုဏ်းစောမွန်လှနှင့် မောင်းမ မိသံ ခြွေရုံအသင်းပင်း၊ ပျှံပတ်တို့နှင့်တကွ ရေကြောင်းမှ ချီရန် ရတနာဖောင်တော်ထက်သို့ ကြွချီတော်မူလေ၏။ ရတနာဖောင်တော် ထွက်မည်ဟု ကြိုးစားလှော်ခတ်သော်လည်း ဖောင်တော်မှာ ရေမှ မရွေ့ချေ။ ရေရန်ကို လှော်ခတ်သည့်တိုင် မရွေ့လေသဖြင့် အကြောင်းကို စူးစမ်းလေသောအခါ ကွပ်မျက်ခံလိုက်ရသော ရွှေဗျဉ်းညီနောင် တို့သည် ဖောင်တော်မရန်နိုင်အောင် တက်မကို ဆွဲထားကြောင်း ကိုယ်ထင်ပြလေ၏။

ရွှေဗျဉ်းညီနောင်တို့လည်း မင်းကြီးအား ဤသို့ လျှောက်တင် လေ၏။

“ကျွန်တော်မျိုး ငျဉ်းညီနောင်တို့သည် ယခုနတ်စိမ်းဖြစ်၍ နေပါသည်။ လူဖြစ်စဉ်က တရုပ်ပြည်ခရီး၌ ဥတည်တွားထံ စေခိုင်း

ရာ လုပ်ဆောင်ခဲ့ပါသည်။ အရှင်အမှုတော်ကို ကျေပွန်အောင် ထမ်းဆောင်လည်း ကျေးဇူးမခံစားရသောကြောင့် ဖောင်တော်တက်မ ကို ဆွဲကိုင်ထားရပါသည်။”

ဟု ဇော်ဇော်တင်လေသော် ... အနော်ရထာမင်းစောလည်း ရွှေဖျဉ်းညီနောင်တို့သေခြင်းကိုလည်း သိလေ၏။ သို့အတွက် တောင်ပြုန်းရွာရှိ ဆုတောင်းပြည့်ဘုရားအနီး ကွန်းနန်းဆောက်၍ “ကျော်စည်တစ်တန်းနေသူတို့ ပူဇော်ရာဖြစ်စေ၊ ထိုပြင် ထီးပေါင်း နယ်ကား -

- အရှေ့ကိုလားသော် ကျောက်ဆီမီးလက်၊ နွားလား တောင်ရိုးမ။
- တောင်သို့လားသော် ရွှေကြက်ယက်ဘုရား။
- အနောက်သို့လားသော် ရောဝတီ။

၃ ၎င်းအတွင်း (၂၄)ရွာကို ရွှေဖျဉ်းညီနောင်အား အပိုင်စား ပေးသနားတော်မူလိုက်သည်။”

ဟူ၍ မိန့်တော်မူလိုက်လျှင် အမတ်တို့လည်း အမိန့်တော် အတိုင်း ကွန်းနန်းများ ဆောက်လုပ်၍ နတ်ရှင်များ ထုလုပ်ထား၍ လေသည်။

အံ့နော်ရထားမင်းကြီးသည် ရောဝတီမြစ်အတိုင်း ဝှန်တော်မူ၍
ပေါက္ကာရပ်မနေပြည်တော်သို့ ရောက်တော်မူလျှင် မြဆင်းတုတော်ကို
ရွှေစုန်းတော်၌ထား၍ ကိုးကွယ်လေသတည်း။

ပေါ်ဏ္ဏာရာမရောက်စောမွန်လှ

အနော်ရထာမင်းစောသည် တောင်ပြူးအရပ်၌ ဆုတောင်းပြည်
စေတီ (ဗုဒ္ဓဘုရားတူ အချို့က ရေးသားကြသည်။) တည်ပြီးနောက်
ရတနာရွှေစာပေဖြင့် ရောဝတီမြစ်စဉ်အတိုင်း စုန်ခဲ့သည်။ လမ်းခရီး၌
တစ်ထောက်နားပြီး ဘုရားများ တည်သေးကြောင်း တွေ့ရသည်။
မန္တလေးတောင်ထိပ်တွင် ဘုရားတစ်ဆူနှင့် ရွှေကြက်ယက်၊ ရွှေ
ကြက်ကျဘုရားတို့ တည်ခဲ့သည်။

ယင်းသို့ ဘုရားတည်ရာတွင် ကာလမည်မျှကြာမြင့်ကြောင်း
မှတ်တမ်းများတွင် မဖော်ပြလေသဖြင့် မသိနိုင်သော်လည်း လနှင့်
ချိန်ကြာရန် မြစ်ပေမည်။ ထိုစဉ်အတွင်း မိဂုရားစောမွန်လှသည်
အနော်ရထာမင်းကြီး၏အပါးတွင် ဝိုက်ပါစားပြီး လက်ပွန်းတတီး
အလုပ်အကျွေးပြုရလေသည့် မိဂုရားဖြစ်သည်။ မင်းကြီး၏အလို

သိတတ်ခြင်း၊ ကုသိုလ်ပြုရာတွင် စိတ်တူကိုယ်တူရှိခြင်း၊ ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့သော အမှုရာရှိခြင်းတို့ကြောင့် မင်းကြီးအပြတ်တန်း ရှိလေ၏။

ထို့အပြင် ငယ်ရွယ်သော မိဖုရားလည်းဖြစ်၊ အသက်စက်စက် မိဖုရားလည်းဖြစ်သဖြင့် စွဲစွဲမက်မက် မင်းကြီးတပ်မက်လေ၏။ ပုဂံနေပြည်တော် နန်းတွင်းရောက်သောအခါ မိုင်းမောင်မင်းသမီး စောမွန်လှအား ချစ်မြတ်နိုး၊ တန်ဖိုးထားသဖြင့် မိဖုရားတို့ အဆောင်အယောင် ပြည့်စုံစွာ ချီးမြှောက်တော်မူလေ၏။

ကိုယ်ကျင့်သီလ၊ အဆင်းရူပကာ၊ မျိုးနွယ်၊ သုံးသွယ်သော ကောင်းမြတ်ခြင်းတို့နှင့် ပြည့်စုံသော စောမွန်လှအား အနော်ရထာမင်းစောသည် သူတကာထက် ချစ်ခင်နှစ်သက်တော်မူသဖြင့် မင်းကြီးအပါးတွင် အမြဲစားစေသည်။ စောမွန်လှသည်လည်း သဘောထားပြည့်ဝ၍ ပါရမီထူးခြားသော မိန်းမမြတ်ဖြစ်သည့်အားလျော်စွာ ပြုဖွယ်သော ကျင့်ဝတ်အပြာပြာကို ချွတ်ယွင်းခြင်းမရှိအောင် ဆောင်ရွက်လေ၏။ အနော်ရထာမင်းကြီး၏ အတွင်းအရွံ့တို့ကို သိနေသည့်သတ္တဝါ အရာစပ်သိမ်းပြီး ပြည့်စုံအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်လေသည်။

ကောင်းခြင်းငါးဖြာနှင့် ပြည့်စုံသော စောမွန်လှကိုလည်း မှူးမတ်တို့နှင့် ဆွေတော်မျိုးတော်အပေါင်း၊ နန်းတွင်းသူနန်းတွင်းသား

မကျန်၊ မောင်းမသိသံအထိ ချစ်စင်အလေးထားကြသည်။ ဟော်နန်းတွင်း၌ ကြီးပြင်းခဲ့ရသူဖြစ်သဖြင့် နန်းဝလေ၊ နန်းပူနန်းရာကို ခဏခြင်းနှင့် သင်ယူတတ်မြောက်လေ၏။

မိမိဟော်နန်းတွင် လောကုတ္တရာရေးရာဖြစ်သော ဘာသာ၊ သာသနာနှင့် ကုသိုလ်ရေးကို နေ့စဉ်ဝတ်ယျက် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် ရှမ်းမင်းသမီးကလေး စောမွန်လှသည် ပုဂံရွှေနန်းတွင်းသို့ ရောက်ခဲ့ပြီး မိဖုရားတို့ စံစားခြင်းဖြင့် ရရှိခဲ့သော်လည်း စိတ်အစဉ်သည် မပြောင်းလဲ။ သထုံမှ ဆောင်ယူခဲ့သော ပိဋကတ်တော်တို့၏ ကျေးဇူးကြောင့် မွန်ရဟန်းတော်များနှင့် မြန်မာရဟန်းတော်တို့၏ ဓမ္မတရားတို့ ရွတ်ဆိုသံ လျှံဝေနေသည်ဖြစ်၍ ကြည်နူးမှုနှင့် 'သဒ္ဓါစိတ်တိုးပွားစေသည်။

အထူးသဖြင့် ရှင်အရဟံ၏ အဆုံးအမ၌ အနော်ရထာမင်းကြီးနှင့်အတူ သြဝါဒံယူလျက် မိမိကိုယ်ကို ဆုံးမနေလေ့ရှိသည်။ ထိုစဉ်က ရှင်အရဟံမှာ သံဃာဦးကိုင် (သာသနာပိုင်ဆရာတော်) တစ်ပါးလည်းဖြစ်၊ မင်းကိုးကွယ်သော မင်းဆရာလည်းဖြစ်ပြီး အရှိန်အင်ကြီးသည့် ရဟန်းဖြစ်ခဲ့သည်။ ပုဂံသို့ ထေရဝါဒ၊ ဗုဒ္ဓသာသနာတော် ပွင့်လင်းရန် ရှင်အရဟံ၏ ကျေးဇူးကြီးမားကြောင်းကို မိဖုရားစောမွန်လှ သိလေသဖြင့် ပစ္စည်းလေးပါး ဒါယိကာမအဖြစ်ပင်

ခံယူသည်ကပ်ခဲ့သည်။

ထို့အတူ - ငှက်ပစ်တောင်ရိုက်ဆရာတော်၊ မြင်းကပါကြီး
ရိုက်ဆရာတော်၊ ကိုတာမရှိကြီးရိုက်ဆရာတော်၊ တုရင်တောင်ကြီး
ရိုက်ဆရာတော် စသည့်ကျောင်းတိုက်ကြီး ၄ တိုက်မှ ရိုက်ဆရာ
အသီးသီးတို့ထံသို့လည်း မပြတ်အပူဇော် သွားလေ့ရှိသည်။

နန်းဦးတွင် ကိုးကွယ်ထားရှိသော မြဆင်းတုတော်ကိုလည်း
ပန်း၊ ရေ၊ ဆီမီး၊ ဆွမ်းသောဇဉ်၊ အစဉ်မပြတ်မလပ်စေရန် ဝရပြု၍
ဗုဒ္ဓဝတ်ပြုတော်မူလေ၏။ နန်းတွင်းသို့ ရှင်အရဟံကြွရောက်တိုင်း
လည်း မင်းကြီးနှင့်အတူတကွ ဩဝါဒခံယူ ဝူးမြော်၍ ဆွမ်းအလုပ်
အကျွေးပြုလေ၏။ အရှင်အရဟံ၏ အဆုံးအမဖြစ်သော သံသရာ
ဝင်ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်ကြောင်းတရားတို့ကို အမြဲဆင်ခြင် ကျင့်ကြံ
အားထုတ်တော်မူလေ၏။

မိဖုရားစောမွန်လှကား ... နန္ဒယ်ဝယ်ရွယ်သောသူ ဖြစ်နေ
သော်လည်း နှလုံးစိတ်ဝမ်း၌ ရင့်ကျက်တည်ငြိမ်မှုတို့ ကိန်းတည်
လျက် ရှိချေ၏။ ပုဂံနန်းသို့ မရောက်မီ၊ မိမိဝယ်စဉ်ဘဝ မောင်
မြေတွင်- ရှိစဉ်ပင် ဘာသာရေးကိုးကွယ်၍ သက်ဝင်ယုံကြည်မှုနှင့်
အမိအဖတို့၏ လမ်းညွှန်ပေးမှုတို့ကြောင့် ကောင်းသောစိတ်
ကောင်းသောအကျင့်ကို ဆုပ်ကိုင်နိုင်ခဲ့ပြီဖြစ်သည်။

အနော်ရထာမင်းစောလည်း ဆည်ပြောင်း၊ ကန်ချောင်း၊
တာတမံပို့ခြင်းကိစ္စ၊ ကျောင်းကန်ဘုရား တည်ဆောက်ခြင်းကိစ္စ
တို့နှင့် ပြုစွယ်သော မင်းအမှုကိစ္စများ ဆောင်ရွက်ရန် ထွက်တော်
မူလေတိုင်း မိဂုရားစောစွန်လှအား နောက်တော်ပါးမှ ဖမ်းထပ်ချုပ်
လိုက်ပါစေလေ၏။

အနော်ရထာမင်းစောနှင့်မိဖုရားများ

အနော်ရထာမင်းစောသည် အစ်ကိုတော်သည် ဝုတ္တတေးမှ တစ်နေ့သောအခါတွင် “ညီသား ... နောင်မယ်” ဟုခေါ်သည့် စကားအပေါ် ခံပြင်းနာကျည်းခဲ့သည်။ ညီအစ်ကိုဝမ်းကွဲတော်စပ် သော်လည်း - ဤစကားအရာမှာ မိမိ မိခင်ကို ဖော်ကာရော ရောက်ကြောင်း နားလည်ဖို့သည်။

ထိုသို့ စုကတ္တေးခေါ်သောအကြောင်းကို ခမည်းတော် ကြောင် ဂြူမင်းအား လျှောက်ပေး၏။ ခမည်းတော်လည်း “အဟောင်းအမိကို ယူလို၍ ဆိုသောစကားဖြစ်၏” ဟု မိန့်ဆိုလေသည်။ အနော်ရထာ မင်းစောလည်း ကြီးစွာသော အမျက်ထွက်လျှက် “ခမည်းတော်တွင် သိကြားမင်းဆက်သသော မြင်းနှင့်လက်နက်ကိရိယာတို့ ရှိသည် သိ၏။ ယင်းတို့ကို ပေးလော့” ဟု တောင်းလေ၏။

မည်တော် ကြောင့်ပြုမင်းလည်း အဂ္ဂိန္ဒာလှ၊ သီလဝံသတား၊ ပတ္တမြားလက်စွပ်၊ ပတ္တမြားဥသျှောင်ကျင်တို့ကို သားတော်အား ပေးလျှက် ဤသို့ဆိုသည်။

“ငါ၏မြင်းပူကား ... ငါနန်းကျကတည်းကပင် လွတ်၍ ရှိလေ၏။ ငါဝတ်တော်မူသော လက်စွပ်ကိုပြုလျှင် သူ့အဖမ်းခံပါ လိမ့်မည်။ ရလျှင် ဤမြင်းကိုယူ၍ ပုပ္ဖါးအရပ်၌ အလုံးအရင်း များအောင် လူသူစုဆောင်းလေ။ အင်းအားနှင့် ပြည့်စုံမှ အမောင် နောင်တော် စုက္ကတေးအား လုပ်ကြံလေ”

ဟူ၍ မိန့်တော်မူ၏။

အနော်ရထာလည်း ပြောသည့်အတိုင်း ဆောင်ရွက်ပြီးသော် များမကြာမီ၌ လူသူအလုံးအရင်း ပြည့်စုံသဖြင့် ပုဂံသို့ ချီလာပြီးသော် စုက္ကတေးအား “နန်းကိုပေးမည်လော၊ စစ်ကိုပြုမည်လော” ဟူ၍ စေလွှတ် အရေးဆိုစေလေ၏။ နောင်တော်စုက္ကတေးလည်း ညီတော်မှ စေလာသော လူထံမှစကားကို ကြားတော်မူလျှင် မြင်းစွာအမျက် ထွက်သဖြင့်-

“ခံတွင်း၌ပင် နို့နံ့မစင်သေးသော သူငယ်နှစ်စား အကောင် ငယ်က ငါ့ကို တိုက်မည်ဆိုသော် ရယ်ဖွယ်ဖြစ်၏။ မျှမတ်ခိုလ်ပါတို့ ကြည့်၍သာ နေကြစေ။ ငါနှင့်သူ မြင်းတစ်စီးချင်း စီးချင်းထိုးအံ့”

ဟူ၍ မှာတော်မူလိုက်လေ၏။

အနော်ရထာမင်းစောလည်း နောင်တော်စုက္ကတေး မှာတော်မူ
သည်စကားကို ကြားတော်မူသည်နှင့် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ်လျက်
ချိန်းဆိုလာနေ့ရက်သို့ ရောက်လျှင် နတ်မြင်းကို စီးကာ ခမည်း
တော်ပေးသော အဂိန္ဒမာလုံနှင့် သီလဝံသဓားကို လွယ်ပြီးသော်
သမထီးချောင်းသို့ သွားတော်မူလေသည်။

နောင်တော်စုက္ကတေးလည်း ညီတော်အနော်ရထာကို မြင်းနှင့်
လာသည်မြင်တော်မူလျှင် ဆီး၍ကြိုနှင့်၏။ အနော်ရထာကပင် ...

“နောင်တော်ကား ဝံ့ထက်ကြီးသူဖြစ်သည်၊ အလျှင်ထိုးလော့”

ဟု မိန့်တော်မူပြီး စီးချင်းထိုးရန် တန်ပြင်လေသည်။
စုက္ကတေးလည်း မထိခဲမြင်ပြုလာသော ညီတော်အနော်ရထာအား
စကားဆုံးသည်နှင့် စတင် လှံပျံနှင့် ထိုးလေ၏။ အနော်ရထာသည်
ခမည်းတော်ထံမှ သိကြားပေးသော အဂိန္ဒမာလုံဖြင့် ဆီးခတ်
လေရာ၊ ကိုယ်ဆီသို့ မရောက်ဘဲ မြင်းကုန်းနှီးကို ထိုးမိချေသည်။
စုက္ကတေးလည်း မိမိထိုးသော လှံချက်သည် ညီတော်သို့ မရောက်
ဘဲ မြင်းကုန်းနှီးတွင် ထိုးဝိုက်နေသည်ကို မြင်လျှင် အလွန်ကြောက်ရွံ့
ခြင်း ခြင်းစွာ ဖြစ်သွားလေသည်။

လှံပျံတို့ ဆွဲနှုတ်၍ မရခင်မှာပင် အနော်ရထာမင်းစောထံမှ

အရိန္ဒမာသည် အရှိန်ပြင်းစွာ ရင်ဝမှ ထိုးဝင်ပြီး နောက်ကျောမှ ထွက်လေတော့၏။ စုတ္တတေးလည်း နာကျင်စူးရှစွာဖြင့် ပြင်းနှင့် တကွ မြစ်နားသို့ ဝါလေကာ မကြာမီပင် အနိစ္စရောက်လေသည်။ ထိုအရပ်ကို "မြင်းတပါ"အရပ်ဟု ယခုတိုင် ခေါ်ဆုလေ၏။

အနော်ရထာစောလည်း စုတ္တတေးကို လုပ်ကြံပြီးသော် ခုမည်းတော် သင်္ကန်းဝတ်လျှက်ရှိသော ကျောင်းတော်သို့ သွား၍ "မင်းပြုတော်မူပါ"ဟု တောင်းပန်ခေါ်ဆိုလေ၏။ ခုမည်းတော် ကြောင်ဖြူမင်း (နန်းကျဘုရင်)လည်း -

"ဝါ-အသက်အရွယ်ကြီးပြီ သားတော်သာ မင်းပြုလေတော့"

ဟု မိန့်တော်မူ၍ အနော်ရထာလည်း မိမိတာဝန်ကျေပြီဟု ယူမှတ်ကာ ပုဂံထီးနန်းကို သိမ်းပိုက်စိုးစံတော်မူလေ၏။ ထိုအခါ ထီးနန်းထုံးစံအတိုင်း အဂ္ဂမဟေသီ မိဗုရားတစ်ပါး တင်မြှောက်၍ ရာဇဘိသေတ ခံယူတော် မူလေ၏။ ထိုအဂ္ဂမဟေသီ မိဗုရားကြီးမှ နောင်သောအခါ စောလူးမင်းကို မွေးဖွားခဲ့သည်။ (မိဗုရားကြီး၏ အမည်ကိုကား ရာဇဝင်အစောင်စောင်တွင် ဖော်ပြမထားပေ။) မြှောက်ပြင်သည် ဘုရားကျောက်စာတွင် "မြှောက်ပြင်သည်"ဟု တွေ့၏။

ယင်းစောလူးမင်း၏ မယ်တော်ကား ... အနော်ရထာမင်းကြီး

၏ - နန်းတက်စ အဦးအဖျား မိဗုရားခေါင်ကြီး (အဂ္ဂမဟေသိ) ပြင်တော်မူလေ၏။ ထိုမိဗုရားကြီးအား ခမ်းနားသော အဆောင် အယောင် အရွှေအရံများစွာဖြင့် မင်းကြီးထားတော်မူလေ၏။ ဤသို့ ထားတော်မူကြောင်းကို (ဦးကုလားမဟာရာဇဝင်ကြီး၊ မှန်နန်း ရာဇဝင်နှင့် သုသောဓိတရာဇဝင်တို့က ဤသို့ ဖော်ပြထားသည်မှာ ပြင်နိုင်ရာ၏လောဟု သံသယရှိလေ၏။ အလွန်အကျွံ ဖွဲ့ဆိုရေးသား အပ်သည်တု ခေတ်သမိုင်း သုတေသီတို့က ယူဆကြကုန်လေ၏။

• အဂ္ဂမဟေသိ မိဗုရားကြီးကိုရုံသော အရွှေအရံကား ...

(၁) ပတ္တမြားတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်ထားသည့် အမတ်သမီး ၅၀၀ က ဦးခေါင်းတွင် စုလည်းထုံး-ဆံပင်နှင့် ခစား ရသည်။

(၂) မြင့်တန်ဆာဆင်အပ်သော အမတ်သမီး ၅၀၀ တို့က “ယကင်ဦးရစ်ထုံး” ဆံပင်ပုံစံဖြင့် ခစားကြရသည်။

(၃) ဝရမ်းဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော (မိုးကြိုး)အမတ်သမီး ၅၀၀ တို့က “ယကင်ဦးချာထုံး-ပုံစံဖြင့် ခစားကြ ရသည်။

(၄) ပုလဲဖြင့်တန်ဆာဆင်အပ်သော သူဌေးသမီး ၄ ယောက်။

(၅) မိန်းမကုန်း (အုပ်ချုပ်ရသူ) ၅၀ ယောက်

(၆) အဝတ်တန်ဆာ ဆင်ပြုန်းပေးရသူ ၅၀ ယောက်

ထိုမှတစ်ပါး - စောင်းတီးခတ်သော မိန်းမ၊ ညှင်း၊ ပတ်စည်၊ သံလွင်တို့ကို တီးခတ်ရသော မိန်းမတို့ရှိလာ ပိုင်းလည်ပါရှိ စားရသည်။

အနော်ရထာပင်းစော၏ ဒုတိယမြောက် မိဖုရားမှာ ဝေသာလီပင်းနှင့် ရှစ်ယပညာဝတီမှ မွေးသော (ပဉ္စကလျာဏီ)ပင်းသမီးဖြစ်သည်။ ထိုပင်းသမီးမှာ မချိုမတိုင်း၊ ဝေသာလီသို့ အမတ်ရာဇတမန်ကို ကြံယူတော် မိဖုရားအရှင်ရိုင်း၍ ဝေသာလီပင်းဆက်သည့် မိဖုရားဖြစ်သည်။ ထိုမိဖုရားနှင့် အနော်ရထာတို့မှ ကျန်စစ်သားကို မွေးဖွားသည်တုံဆို၏။

သို့သော် ထိုပဉ္စကလျာဏီပင်းသမီးကို အနော်ရထာပင်းမယုံကြည်၍ စိတ်သင်္ကာမကင်းဖြစ်သောကြောင့် နန်းတွင်း၌ မထားတု အဆိုရှိသည်။ ယင်းသို့ အနော်ရထာ မယုံကြည်သည်မှာလည်း ဝေသာလီမှ ခေါ်ဆောင်လာစဉ် အမတ်ရာဇတမန်နှင့် ငြိစွန်းသော်ကြောင့်ဟူ၍ သမိုင်းရှိသော်လည်း ခေတ်သစ်သမိုင်းဆရာတို့က ထိုအယူအဆကို လက်မခံချေ။ ဝေသာလီပင်းကြီးသည် မိမိသမီးရင်းမဟုတ်၊ အခြားသော တစ်ဦးတစ်ယောက်၏သမီးကို ဘုရင့်သမီးတော်အမှတ်ဖြင့် လိမ္မာသည့် အနော်ရထာအား ဆက်သကြောင်း

ရာဇတမန်စကားကို ယုံကြည်သဖြင့် စိတ်ကွက်တော်ပူခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ဆို၏။

မည်သို့ပင်ဆိုစေ - ပဉ္စကလျာဏီမင်းသမီးမှာ အနော်ရထာ မင်းစော၏ ဒုတိယမြောက် မိဖုရားပင်ဖြစ်သည်။ [ထိုအကြောင်းကို ရှေ့အခန်းများတွင် ဖော်ပြပြီးဖြစ်သည်။] ထူးခြားသည်ကား 'ထို မင်းသမီးကို အနော်ရထာသည် ပရိမ္မအရပ်တွင်ရှိသော တောင်သူကြီး ထံတွင် အပို့နှံထားစေခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ တနည်းအားဖြင့် နန်းတွင်း တွင် မိဖုရားအဆောင်အယောင်နှင့် မထားသည့်အပြင် နယ်နှင့် ထားခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုပရိမ္မအရပ်တွင်မှ ကျန်စစ်သားကို ဖွားမြင် ခြင်းဖြစ်သည်။

ကျန်စစ်သားကိုလည်း ရဟန်းဝတ်နိုင်သည့်အရွယ်၌ ရဟန်း ဝတ်နှင့် ဆွမ်းပင်ကျွေးခြင်းဖြင့် သိမြင်ကြောင်း ရာဇဝင်၌ ဆိုသဖြင့် အနှစ် ၂၀ အရွယ်ရောက်မှ ကျန်စစ်သားကို အနော်ရထာတွေ့မြင် ခွင့်ရခဲ့သည်။

ထိုအခါ ကျန်စစ်သားအား ရဟန်းဘဝမှ လူဝတ်လဲ၍ နန်းတွင်းအပါးတော်တွင် ခစားစေသည်ဟုဆို၏။ ကျန်စစ်သား နန်းတွင်းရောက်သောအခါ မိခင်ဖြစ်သူ ပဉ္စကလျာဏီ လိုက်ပါ မပါ ဖော်ပြမထား၍ သခိုင်းတွင်း ဆက်ပြတ်ခဲ့သည်။ အနော်ရထာ

နှင့် ကျန်စစ်သား အကြောင်းများ၌ ပဉ္စကလျာဏီအကြောင်း အမှောင်ချင်တံ့ကြောင်း တွေ့နိုင်သည်။

ပဉ္စကလျာဏီသည် အနော်ရထာမင်းစော၏ မိဖုရားတစ်ပါး ဖြစ်သော်လည်း အရေးပါအရာရောက်စွာ သမိုင်းစာမျက်နှာများ ပေါ်၌ ပေါ်လွင်စွာ မတွေ့ရသည်မှာ ဝမ်းနည်းဖွယ်ဖြစ်သည်။ ကျန်စစ်သား၏ မယ်တော်အဖြစ်နှင့်သာ သမိုင်းထင်ပေါ်ခဲ့သည်။ မိဖုရားအဆောင်အယောင် မရသည့်အပြင် ပရိမ္မအရပ်တွင် မည်ကဲ့သို့ ဆက်လက်နေထိုင်သွား၍ မည်သည့်အချိန် တာဝန်ပိုင်ခြင်းသွားကြောင်း သမိုင်းစာမျက်နှာများတွင် မတွေ့ရပေ။

အနော်ရထာမင်းစော၏ တတိယမိဖုရားသည်ကား ... ဝိုင်းမောင်မင်းသမီးလေး စောမွန်လှပင်ဖြစ်သည်။ စောမွန်လှသမိုင်း၌ ရာဇဝင်ရေး ဆရာတို့သည် ပြည့်စုံလုံလောက်စွာ မရေး၊ မထားရှိခဲ့သဖြင့် သမိုင်းကွက်လပ်များစွာ တွေ့နိုင်ပေသည်။ စောမွန်လှမည်သည့်အရွယ်၊ ခုနှစ်တွင် အနော်ရထာသို့ ဆက်သခြင်းခံရပြီး၊ ပုဂံနန်းတွင်း မည်မျှကြာစွာ စံသွားရကြောင်း မဖော်ပြကြပေ။ ထို့အတူ - မင်းကြီးသည် စောမွန်လှအား စွဲလမ်းချစ်ခင်တပ်မက်၍ များစွာမြှောက်စားပြီး မိဖုရားတို့ အဆောင်အယောင်ဖြင့်ထားကြောင်း ဖော်ပြသော်လည်း ... သီးသီးခြားခြား ဖော်ပြထားသည်များ

မတွေ့ရပေ။

အဆိုးဆုံးကား - စောမွန်လှပုံဝံနန်းတွင်းသို့ ရောက်ပြီး မည်သည့်ကာလ၊ မည်သည့်အချိန်တွင် နန်းတွင်းကို စွန့်ခွာခဲ့၍ ပြည်တော်ပြန်ခဲ့ကြောင်း မရေမရာ နိုင်လွန်းလှသည်။ သမိုင်းကွင်း ဆက်အားဖြင့် စောမွန်လှတည်သည်ဆိုသော ရွှေစာရံဘုရားသမိုင်း ခုနှစ်နှင့် တိုက်ဆိုင်မှတ်ယူရသော အခြေထိပြစ်ခဲ့သည်။

အနော်ရထာမင်းစော၏ သမိုင်းစာမျက်နှာများ၌ စောမွန်လှ အကြောင်းကို လေးလေးနက်နက် ကမ္ပည်းတင်ထားခြင်း မတွေ့ရပေ။ ထိုမိဖုရားအကြောင်း လေ့လာရာတွင် ဒဏ္ဍာရီဆန်ဆန်၊ လွမ်းမောစရာဆန်ဆန်နှင့် သာနိဝုံးချုပ်ထားကြောင်း တွေ့ရသည်။

အနော်ရထာမင်းစော၏ စတုတ္ထမြောက် မိဖုရားမှာ ဥဿာ ပဲခူးမင်းမှ ဆက်လိုက်သော မဏိစန္ဒာမင်းသမီးဖြစ်သည်။ ထိုမိဖုရား ကိုမူ အဆောင်အယောင်ဖြင့် အဂ္ဂမဟေသီမိဖုရားကြီးနည်းအတိုင်း ထားကြောင်း တွေ့ရသည်။ မဏိစန္ဒာမင်းသမီးကို (သီရိစန္ဒာဒေဝီ) တူသော ဘွဲ့ပေး၍ ချီးမြှောက်တော်မူကြောင်း တွေ့ရသည်။ ရတနာပြာဿဒ်နှင့် ရံရွှေတော်မောင်းမိသံ အများအပြားဖြင့် ထားရှိ ခဲ့သည်။ သီရိစန္ဒာဒေဝီ မိဖုရားကို ရံသောကိုယ်လုပ်တော်တို့မှာ-

၁။ ဗတ္တမြားဖြင့် ဆင်ယင်တန်ဆာမြန်းထား၍ “ဆုလည်း

- ထုံး” ဆံပင်ပုံစံဖြင့် အမတ်သမီး ၃၀၀။
- ၂။ မြင့် ဆင်ယင်တန်ဆာမြန်းထား၍ “ယင်ဦးရစ်ထုံး” ဆံပင်ပုံစံဖြင့် အမတ်သမီး ၃၀၀။
- ၃။ ဝရဇိန် (ပိုးကြိုး)ဖြင့် ဆင်ယင်တန်ဆာမြန်းထား၍ “ယင်ဥချာထုံး” ဆံပင်ပုံစံဖြင့် အမတ်သမီး ၃၀၀။
- ၄။ ရွှေဖြင့် တန်ဆာပြီးသော တန်ဆာဆင်မြန်းထားသည့် မိန်းမကုံး ၃၀။ မိန်းမကွ - ၃၀။
- ၅။ ထိုမှတစ်ပါးလည်း မိန်းမစည်း၊ မိန်းမပတ်၊ မိန်းမစောင်း၊ မိန်းမညှင်း စသည့် ဂီတပညာရှင် မိန်းမသားများက နေ့စဉ်တီးမှုတ် ဖျော်ဖြေရသည်။

အနောက်ရထားမင်းစော၏ မိဖုရား (၄)ပါးအနက် ကံဆိုးသော မိဖုရား ၂ ပါးမှာ ပရိပွအရပ်တွင် နေရသော ကျန်စစ်သား၏ မယ်တော် ပဉ္စကလျာဏီမင်းသမီးနှင့် စော်ဘွားကြီး စင်ဆေတုံဖနှင့် မဟာဒေဝီတို့၏ သမီး မိုင်းမောင်မင်းသမီးစောမွန်လှတို့ ၂-ဦး သာဖြစ်သည်။

စောမွန်လှမိဖုရားမှာ တတိယမြောက် မိဖုရားဖြစ်ခဲ့ပြီး မင်းကြီး၏ အချစ်ဆုံးဖြစ်ခဲ့သော်လည်း မနာလိုသူများ၊ ဝန်တိုသူများ၏ ပိုင်းပိုင်းစေ့ဆော်မှုကြောင့် မင်းကြီးနှင့် လမ်းခွဲခဲ့ရသည်။

စောမွန်လှအဖို့ ပုဂံမင်း၏ မိဖုရားဖြစ်ခွင့် ကြံ့သော်လည်း
 ကြာမြင့်စွာ စံစားရဟန် မရှိပေ။ ထို့အပြင် အပြစ်မြင်သော
 မင်းကြီးနှင့် စေးရာသို့ ပြေးထွက်ခဲ့ပြီး ပုဂံရွှေနန်းကို ကျောခိုင်း
 ခဲ့သူလည်း ဖြစ်သည်။

ကံတရားကား ဆန်းကြယ်လှပါဘိတောင်း။

အနော်ရထာမင်းစောနှင့် နတ်(၉)ပါး

အနော်ရထာမင်းစောလက်ထက် ပုဂံပြည်ကြီးတွင် ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓသာသနာ ထွန်းလင်းတောက်ပစပြုလာပြီဖြစ်သော်လည်း ယခင် သေဉ်လည်ကြောင်မင်းလက်ထက်မှ ပေါ်ပေါက်ကိုးကွယ်လာသော နတ်အယူအဆ၊ ကိုးကွယ်ယုံကြည်မှုများမှာ ကွယ်ပမဝ္ဗားသေးပေ။ အရည်တို့ကိုသာ နှိပ်ကွပ်တော်မူ၍ အချို့လူဝတ်လဲစေကာ ဆင် ချေးကျုံး၊ မြင်းချေးကျုံးနေရာတို့တွင် တာဝန်အပ်နှင်းခဲ့ခြင်းတွေ နိုင်သည်။

ပုဂံပြည်တစ်ဝှမ်းလုံး၌ အစအဦးနတ်ဖြစ်သော မင်းမဟာဂိရိ နတ်ကိုးကွယ်မှုနှင့် အခြားနတ်ကိုးကွယ်မှုများ ထင်ထင်ပေါ်ပေါ် ကိုးကွယ်နေဆဲသာဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် အနော်ရထာမင်းကြီးကိုယ် တိုင် နတ်အယူအဆနှင့် ကိုးကွယ်ပသမှုကို မပယ်ပယ်ခဲ့သေးကြောင်း

သိရ၏။ မင်းကြီးလက်ထက်တွင် နတ်သမိုင်းအတွက် ၃၇-မင်း၌ စာရင်းဝင်မည့် နတ် ၉ ပါးပေါ်ပေါက်ခဲ့ကြောင်း တွေ့နိုင်သည်။

ယင်းနတ် ၉-ပါးကို အနော်ရထာအုပ်စုဝင်နတ်များဟုပင် နတ်သမိုင်းတွင် ခွဲခြားဖော်ပြလျက်ရှိသည်။ အနော်ရထာလက်ထက် နတ်ဖြစ်ခဲ့သူများမှာ ...

- ၁။ ညောင်ချင်းအိုနတ်
- ၂။ မန္တလေးဘိုးတော်နတ်
- ၃။ ရွှေဖျဉ်းနောင်တော်နတ်
- ၄။ ရွှေဖျဉ်းညီတော်နတ်
- ၅။ မင်းသားဒန်းမောင်ရှင်နတ်
- ၆။ ထီးဖြူဆောင်းနတ်
- ၇။ ထီးဖြူဆောင်းမယ်တော်နတ်
- ၈။ ပရိမ္မရှင်မင်းခေါင်နတ်
- ၉။ ရှင်ကွနတ်

တို့ဖြစ်ကြသည်။ ပုဂံကိုကြောင်းဖြူမင်းက စိုးစံသောအခါ ယင်း၌ သား ၃ယောက်ရှိခဲ့၏။ မိဖုရားတစ်ပါး၌ ကြီးမိုးနှင့်စုတ္တ တေးကို ဖွားမြင်ပြီး အခြားတစ်ပါး၌ အနော်ရထာကို ဖွားမြင်ခဲ့သည်။ ကြောင်းဖြူမင်းနတ်ရွာစံလျှင် ထီးနန်းအားကျည်းစိုးမင်းက

ဆက်ခံပြီး နောက်စုက္ကတေးက ဆက်ခံပြန်သည်။ စုက္ကတေးနှင့် အနော်ရထာတို့ အချင်းများကြသောကြောင့် အနော်ရထာက စုက္ကတေးကို စီးချင်းထိုးပြီး အောင်မြင်ခဲ့သည်။ အနော်ရထာမင်းထံ ရွှေဖျဉ်းကြီး၊ ရွှေဖျဉ်းလေး ညီအစ်ကိုတို့ အခစားထမ်းရွက်ကြသည်။ တရုတ်ပြည်သို့ ချီတက်၍ မြတ်စွာဘုရား၏စွယ်တော်နှင့် ဓာတ်တော်၊ ဖွေတော်ကို တောင်းယူရာ၌ ဤညီနောင်ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

တရုတ်ပြည်မှအပြန် ခရီးတွင် ဆုတောင်းပြည့်တုရားတည်ရာတွင် အနော်ရထာမင်းကြီး၏ အမိန့်ကို မနာခံဘဲ အုတ် ၂ချပ် လစ်လစ်ခဲမှုဖြင့် ကွပ်မျက်ခြင်းခံရ၍ နတ်ဖြစ်သွားကြသည်။ ထိုရွှေဖျဉ်းညီနောင်ကို ကျွေးမွေးပြုစုစောင့်ရှောက်ရသော ပုဏ္ဏားတစ်ယောက်ရှိရာ မန္တလေးဘိုးတော်တု တွင်သည်။ ဤပုဏ္ဏားနှင့် နှမတစ်ယောက်မှာလည်း ရွှေဖျဉ်းညီနောင်တို့ ကွပ်မျက်ခံရရာတွင် ရော၍အသတ်ခံခဲ့ရပြီး နတ်ဖြစ်ကြသည်။

ပုဏ္ဏားမှာ မန္တလေးဘိုးတော်နတ်ဖြစ်ခဲ့ပြီး ညီဖြစ်သူမှာ ရှင်ကုနတ်ဟူ၍ဖြစ်ခဲ့သည်။ ပုဂံတွင် မင်းရှင်စောလက်ထက်၊ သားတော်မောင်ရှင်သည် အနီးစီးရင်း ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်း၌ပင် လိဋ်ကျသေဆုံးကာ နတ်ဖြစ်ကာ “အနီးမောင်ရှင်နတ်” ဟူ၍ တွင်ပြန်

သည်။

မနုဿိယမင်း၏လက်ထက် ကြောင်းပြုမင်း၏ သားတော်စုက္ကတေးတို့၏ မယ်တော်သည်လည်း “ထီးဖြူဆောင်းမယ်တော်နတ်” ဟူ၍ဖြစ်ခဲ့သည်။

ယင်းကြောင့် အနော်ရထာလက်ထက်တွင် ဥရု-မင်းစာရင်း ဝင်နတ်များအနက် နတ် ၉-ပါးပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။ ရွှေဗျဉ်းညီနောင်တို့ကို တောင်ပြု။ ငါးရင်းတုတ်ရွာတွင် နတ်ကွန်းနတ်နန်းထားရှိ၍ နယ်ပယ်အပိုင်စားပေးပြီးသော် နှစ်စဉ်ပူဇော်ပသရန် အမိန့်ထုတ်ဆင့်ခဲ့ကြောင်း နတ်သမိုင်း၌ တွေ့ရသည်။

အနော်ရထာမင်းလက်ထက်၌ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာတော်မှာ ရှင်အရဟံကို အကြောင်းပြု၍ ထွန်းကားကူးလူးလာနေသော်လည်း မူလနတ်ကိုးကွယ်မှုမှာ လုံးလုံးပပျောက်မသွားပေ။ ဟန်တားခြင်း ပိတ်ပင်ခြင်းလည်းမလျှော့မရှိပေ။ အထောက်အထားများအရ သူ၏ကုသိုလ်တော်ဖြစ်သော ရွှေစည်းခုံစေတီရင်ပြင်၌ပင် စေတီတော်၏ အစောင့်အရှောက်အလိုငှာ နတ်ကွန်းနတ်နန်းများထားရှိခဲ့ကြောင်း စေတီယကထာပါဠိနိဿယ၌ ဆိုထားသည်။

ထို့ကြောင့် အနော်ရထာမင်းသည် နတ်ဆန်ကျင်သူ မဟုတ်ကြောင်းထင်ရှားသည်။ မည်သည့်ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ထားသည်ဖြစ်စေ။

စေတီတော်ရင်ပြင်မှ နတ်ရုတ်တုများတည်ရှိနေမှုကို ထောက်ဆင့်
ယနေ့တိုင် နတ်ယုံကြည်သူတို့ ပသကိုးကွယ်ဆဲဖြစ်သော သူ့အပိုင်
စားပေးသနားခဲ့မှုကြောင့် တောင်ပြုန်းမင်းနှစ်ပါးနှင့် အခြားနတ်
များဖြစ်ထွန်းလာမှုကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားလျက်လည်းကောင်း၊ အနော်
ရထာသည် နတ်လိုလားသူလော၊ နတ်ဆန်ကျင်သူဆိုသည်ကို
စဉ်းစားတွေးဆပွယ်ဖြစ်သည်။

မှတ်ချက်။ ။ ဘုရင့်နောင်မင်းတရားကြီးလက်ထက်တော်တွင်
မှတော်လှန်ရေးတစ်ရပ် မင်းအံ့ဏာဖြင့် နှိပ်
တွပ်ခဲ့သည်။

ပြည်သူပြည်သားအပေါင်းတို့မှာ နတ်၊ နင်း၊ စုန်းနှင့် ထေရ
ဝါဒအယူကိုးကွယ်မှုများ ရောထွေးလျက်ပင်ရှိပေသေးသည်။
ထို့အတူ နန်းတွင်းမှ မိဖုရား၊ မောင်းမမိသံအပေါင်းတို့သည်လည်း
စုန်း၊ နတ်၊ နင်း၊ အယူစွဲလျက်ပင် ရှိနေသေးပြီး ပိဋကတ်တော်မှ
ဆင့်ပွားသင်ယူဆဲဖြစ်သော ထေရဝါဒတရားတော်များမှာ အားနည်း
လျက်ရှိချိန်ဖြစ်သည်။

ထိုအချက်ကြောင့်ပင် အနော်ရထာမင်းကြီးနှင့် ချစ်လှ
စွာသော မိုင်းမော်မင်းသမီးလေး စောမွန်လှတို့ ခွဲခွာခွဲကြ
ရခြင်းဖြစ်သည်။

မင်း မိဖုရားနှင့် ရွှေစည်းခုံစေတီတော်

အနော်ရထာမင်းစောသည် တရုတ်ပြည်မှ ပြန်လာပြီးနောက် သိကြားမင်းပြောကြားသည့် သရေခေတ္တရာ ဒွတ္တဘောင်မင်းကြီး တည်ထားခဲ့အပ်သော စေတီဟောင်းမှ နုပူသင်းကျစ်တော်ကို ရယူကိုးကွယ်လိုစိတ် ပြင်းပြလေသည်။ ထို့ကြောင့် နေပြည်တော်သို့ ပြန်ရောက်ပြီး များမကြာသောကာလ၌ပင် ဆင်လုံး၊ မြင်းရင်းအများ နှင့် ကြည်းအား၊ ရေအားချီတော်မူလျက် သရေခေတ္တရာသို့ ကြွချီ တော်မူလေသည်။

ရောက်တော်မူလျှင် ဒွတ္တဘောင်မင်းကြီးတည်တော်မူခဲ့သော စေတီတော်ဟောင်းကို ဖျက်၍ နုပူသင်းကျစ်တော်ကိုယူပြီးသော် ရတနာအတိပြီးသော ပြာသာဒ်နှင့် ဆင်ဖြူတော်ထက်တင်၍ ပင့်ဆောင်

တော်ပူခဲ့သည်။ သရေခေတ္တရာမြို့ကိုလည်း နောက်နောင် သူပုန်၊ သူဉာန်တို့ နေလွှာ့ပည်ကို စိုးရိမ်တော်မူ၍ ဖျက်ဆီးခဲ့သည်။ ဒုတ္တကောင်မင်းကြီးစိုးတော်မူသော နဝရတ်လှေတော်ကို သားတော်ဒုတ္တရန် မြှုပ်ထားခဲ့လေသည်ကိုလည်း တူးဖော်ကြည့်တော်မူပြီး မြှုပ်ထားခြင်း မြှုပ်ထားတော်မူလေ၏။

ယင်းမှပြန်တော်မူ၍ နေပြည်တော်ပေါ်တော့ရာမသို့ ရောက်တော်မူလေလျှင် ရှင်အရဟံနှင့် တိုင်ပင်တော်မူပြီး ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါအပေါင်းတို့၏ ကိုးကွယ်ရာအလိုမှာ သာသနာဦးထောင်ပတ်လုံး တည်စေလို၍ နုပူသင်းကျွန်းတော်အား ရတနာဆင်ဖြူထက်တင်လျှက် “ဗွေတော်မြတ်ကိန်း ဝပ်တော်မူသောအရပ်၌ ဆင်ဖြူတော်ဝပ်စေသော် ...” ဟု အမိဋ္ဌာန်ပြုစေ လွှတ်လေ၏။

ဆင်ဖြူတော်လည်း ရှေ့စဉ်းစုံတုရားတည်ရာ သဲခုံဝပ်လေ၏။ မင်းကြီးလည်း သဲစည်းခုံတွင် ဆင်ဖြူတော်ဝပ်သည်ကို မြင်တော်မူလျှင် စိတ်မသက်မသာရှိတော်မူ၍ “သာသနာဦးထောင်တည်ရစ်စေဟု ငါအကြံတော်ရှိသည်။ ယခု ဆင်ဖြူတော်ဝပ်သည့်နေရာကား ခိုဟသော မြေဟတွင်ပင်၊ မြေဟမဖြစ်သော သဲခုံပေါ်တွင် ဝပ်လေသည်တကား”

ဟု စိတ်နှလုံးမသာမယာရှိလေသည်။ ထိုအဖြစ်ကို သိကြား

မင်းသိသောအခါ ညဉ့်အိပ်မက်လာပေးသည်မှာ ...

“မင်းကြီး၊ ... ဤဆင်ဖြူတော်ဝင်သောနေရာသည် ကား သာသနာတော် ငါးထောင်ပတ်လုံး တည်လတ္တံ့သည်နေရာတည်း။ မင်းကြီးမစိုးရိမ်လင့်”

တူ၍ အိပ်မက်ပေးလေ၏။

မင်းကြီးလည်း ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာရှိသည်ဖြစ်၍ ဘုရားတည်ရန် အစီအမံပြုလေတော့သည်။ သိကြားမင်းလည်း နှစ်သိန်းလေးသောင်းအထူးသောမြေကို တန်ဖိုးဖြင့် ကျောက်အထိပြည့်စေ၍ သံပြားဖြင့် ကွပ်လေ၏။ ထိုအခါမှ မြေသာ၊ မြေကျစ်ကို ကြည့်တော်မူပြီး “သာသနာငါးထောင်တိုင် ထာဝရဖြစ်စေလတ္တံ့မည်” ဟု စွဲမှတ်လေတော့သည်။

ထိုအခါတွင်မှ ရှေ့စည်းဆုံးတောင်ဘက်အရပ်တွင် ပြာသာဒ်ငါးဆောင်နှင့် နေတော်မူ၍ ဘုရားတည်သည့် ဝေယျာဝစ္စတို့ကို ပြုတော်မူလေသည်။ မင်းကြီးနှင့်အတူ မိဖုရား၊ မောင်းမမိသင်္ဘောတို့ ပါဝင်ကုသိုလ်ယူကြရသည်။ မိဖုရား စောမွန်လှသည်ကား မင်းကြီးနှင့်အတူ ပြာသာဒ်တော်တွင် လိုက်ပါလျက် ပါရမီပြည့်စွမ်းရလေသည်။ အနော်ရထာမင်းစောသည် အခြားသော မိဖုရားတို့ထက် မောင်မင်းသမီးစောမွန်လှအား သွားလေရာ ခေါ်တော်မူ၍ ဆောင်ရွက်ဖွယ်

ရှိသည်တို့ကို အတုံတကွ ပြုလေ၏။

မိဖုရားငယ်အပေါ် များစွာအရေးပေးလွန်းသဖြင့် မိဖုရားခေါင်ကြီးနှင့် သူ၏ မောင်းမ၊ ရံရွှေတော်များက များစွာ မနှစ်မြိုက်မနာလိုဖြစ်ကြသည်။ မိဖုရားခေါင်ကြီးသို့လည်း နန်းချောစကားနှင့် ပိယဝါစာစကားတို့ကို အလျှင်သင့်တိုင်း ပြောလေ့ရှိသည်။ စောမွန်လှအပေါ် ကျေနပ်မှုမရှိပုံနန်းသိကြသော ယင်း၏မောင်းမပိယဝါ၊ ရံရွှေတော်များနှင့် ဝင်ရောက်စားသူများက မိဖုရားကြီးအကျိုးကို မြှော်ကိုးသယောင်နှင့် သူ့ထက်မီ စောမွန်လှအကြောင်း မကောင်းလျှောက်တစ်ကြသည်။

မိမိတို့ အနေသာရေး၊ မျက်နှာပန်းလှအောင်လည်း ဖလိုတမာစကားတို့ကို ပိုသာစွာ ကုန်းတိုက်ချောပစ်ကြသည်။ နောက်ဆုံး၌ မိဖုရားခေါင်ကြီးနှုတ်မှပင် “ရှမ်းမင်းသမီး စောမွန်လှကို နန်းတွင်းမှ ဖယ်ရှားနိုင်အောင်ပြုမှ တော်လိမ့်မည်” တု မိန့်ကြားခဲ့သည်။

ထို့ကြောင့် မိဖုရားစောမွန်လှ၏ အပြစ်၊ အချက်ကို စောင့်စားရှာဖွေကြကုန်လေ၏။ စောမွန်လှကား နံနက်ပိုးသောက်သည်နှင့် ကိုယ်လက်သန် စင်ပိုးသော် မိမိဘုရားဝတ်ပြုရာအဆောင်၌ ဗုဒ္ဓဝေယျာဝစ္စတို့ကို ဆောင်ရွက်ပြီးတိုင်း၊ ဘုရားရှိခိုးခြင်း၊ မေတ္တာပို့သခြင်းတို့ ပြတ် လုပ်ခြင်းတိုင်း လုပ်လေ၏။ မိမိအပေါ် မကောင်းစိတ်

ထားသူများကိုလည်း မေတ္တာစိတ်ဖြင့် အေးချမ်းအောင် တုန့်ပြန်နိုင်ခဲ့သည်။ ဗုဒ္ဓ၏အဆုံးအမ အရှင်အရဟံ၏ ညွှန်ပြမှုဖြင့် မကောင်းသော အကုသိုလ်အညစ်အကြေးတို့တို့ ဖယ်ရှားပစ်နိုင်ရန် အပြစ်ပင်စိတ်ငိုသုံးမနေလေ့ရှိသည်။

ရွှေစည်းစုံဌာပနာတိုက်ထားတော်မူသောအခါ ဘုရားရှင်၏ နဖူးသင်းကျစ်ဆတ်တော်သည် လက္ခဏာတော်ကြီး၊ လက္ခဏာတော်ငယ်၊ ရောင်ခြည်တော်ခြောက်ပါးတို့ဖြင့် အလွန်တင့်တယ်စွာ တန်ဆာဆင်တော်မူလျက် မှိုင်းယှဉ်အပ်သောအသရေအပေါင်းကို ဆောင်တော်မူ၍ ပရိတ္တရာရှစ်ပါးလွယ်လျက် ကောင်းကင်သို့ တက်တော်မူပြီးသော် ...

“ဤမင်းကြီးသည် ရှေး၌လည်း (ပလလည်း) ဆင်ခြစ်၍ ငါ့ထွင်းသုံးလပတ်လုံး ငါ့တိုလုပ်ကျွေးဝူးလေပြီ။ ယခုလည်း ငါ၏သာသနာကို ချိုးမြောက်ပေသည်။ နောင်လာလတ္တံ့သောအခါ ငါ့ဘွဲ့ဆို ဘုရားဖြစ်လတ္တံ့။”

“တူ၍ ဗျာဒိတ်တော်မိန့်ကြားလေ၏။ အနော်ရထာမင်းကြီးလည်း အဖန်တစ်ရာဖတ်သော ငါ့ထွင်းကို အကြိမ်တစ်ရာ စစ်သော ဆီဝယ်ချက်သကဲ့သို့ ဝိတိသောမနဿဖြစ်သည်ဖြစ်၍ မိန်းမောလျက် သရီရဓာတ်တော်ထားသော ရတနာပန်းတောင်းကို ဖက်ခါတရှိက်”

မက်မက်နေတော်မူလေ၏။

အရှင်အရဟံလည်း မင်းကြီးအား ဤသို့ မိန့်တော်မူသည်။

“ဘုရားရှင် သာသနာတော်ကို ရွက်ဆောင်ရမည်ကိုလည်း များသေး၏။ ရတနာပန်းတောင်းကို ဖက်၍နေဟန်ကို ရွှေစင်သွန်းလျက် ဌာပနာလေ”

ဟု မိန့်တော်မူ၏။ မင်းကြီးလည်း ရှင်အရဟံမိန့်တော်မူလှည့်အတိုင်း ရွှေကိုသွန်းလုပ်၍ ဌာပနာလေ၏။ ယင်းကောင်းမှုအစုစုတို့ ဆောင်ရွက်စဉ် ပါရမီဖြည့်တက်ခြင်းသော မိဖုရားတော်မွန်လှလည်း အံ့တုယှဉ်တွဲ၍ ပါဝင်ခဲ့လေသတည်း။

စောမွန်လှတံကြမ္မာနှင့် ပြည်တော်ပြန်ခရီး

မိဖုရားစောမွန်လှသည် ကိုယ်ကျင့်သီလကောင်းမွန်စွာ စောင့်ထိန်း၍ နေ့စဉ်ဝတ်ပြစ်သော ဗုဒ္ဓဝတ်နှင့် ဓမ္မဝတ်ကို မပြတ်ဆောက်တည်ခဲ့ဘူးဖြစ်သည်။ အနော်ရထာမင်းကြီးအား သိကြားမင်းဆက်သဘော ပြဆင်းတုတော်နှင့် ဗုဒ္ဓ၏နဖူးသင်းကျပ်တော် မွေတော်တို့အား နေ့ညမပြတ် ရည်မှန်း၍ ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်တော်မူလေသည်။ ယင်း၏အကျိုးကြောင့် မိဖုရားစောမွန်လှ၏ ပတ္တမြားနားရောင်း၌ ဘုရားရှင်၏ မွေတော်မြတ်သည် ကိန်းဝပ်တော်မူလေ၏။

စောမွန်လှ နံနက်အာရုဏ်တက်တိုင်း ဘုရားဝတ်ပြုချိန်၊ ညအခါတိုင်း ဘုရားဝတ်ပြုချိန်တို့၌ ပန်ဆင်ထားသော ပတ္တမြားနား

ဇောင်းမှ အရောင်အဝါ၊ အလင်းတန်းများ ကွန်မြူးလေ၏။ ထိုအပြစ်ကို ဘုရားကို မျက်စိမှိတ်အာရုံပြုနေသည့် စောမွန်လှကိုယ်တိုင် ယင်းအပြစ်ကို မသိပေ။ လင်းထိန်တောက်ပနေသော မိဖုရားစောမွန်လှ၏ အဆောင်ခန်းထဲမှ ထိုအမျှင်အရာကို အခြားသော မောင်းပမိသံတို့ ဖြင့်တွေ့ကြလေ၏။ ထိုအခါ အုတ်အော်သောင်းနင်းဖြစ်ကာ အခန်းတွင်းသို့ ချဉ်းနင်းဝင်ရောက်ပြီး စောမွန်လှကို ချောင်းမြောင်းကြည့်ကြကုန်၏။

ဘုရားကို အာရုံပြု၍ ဗုဒ္ဓ၏ဓမ္မတွင် သရဏ္ဍာယ်နေသည့် မိဖုရားစောမွန်လှ ပတ္တမြားနားဇောင်းမှ အရောင်အဝါများ လင်းထိန်တောက်ပကွန်မြူးနေသည်ကို အံ့ဩစွာ တွေ့ကြရသည်။ ထိုအခါ နန်းတွင်းသူအများတို့သည် ဓာတ်ဖောက်ကွန်မြူးခြင်းကို တွေ့မြင်ဘူးခြင်းမရှိလေ၍ အထင်အမှတ်များကာ “မိဖုရားစောမွန်လှ စုန်းတောက်စားနေသည်” ဟုယူဆကြလေ၏။

စုန်း၊ နတ်၊ နဂါးတို့ကို ပသသောအယူအစွဲမူလ်ကမင် ရှိနေပေသေးရာ ယခုမြင်ကွင်းကိုကြည့်၍ မိမိတို့ အထင်နှင့် မိမိတို့ ပြောဆိုကြကုန်ကြလေသည်။ “စောမွန်လှကား သာမန်လူပုဂ္ဂိုလ်၊ စုန်းမသာလျှင်ဖြစ်ကြောင်းနှင့် ထို့ထက်သာလွန်သော (ဇော်ဝန်ပ) ဖြစ်ရမည်” ဟု အမျိုးမျိုးထင်ကြေးပေးကြသည်။

ထိုအကြောင်းကိုလည်း အပြစ်ရှာနေသည့် အဂ္ဂမတေသီ မိဖုရား
ခေါင်ကြီးအား သွားရောက်သံတော်ဦးတင်ကြလေ၏။

မိဖုရားခေါင်ကြီးလည်း ပြောရုံနှင့် မယုံကြည်သေး၍
နောက်တစ်နေ့၌ ယင်းကဲ့သို့ပင် မိဖုရားစောမွန်လှ အဆောင်တော်
အတွင်းမှ လင်းထိန်တောက်ပသည့် အရောင်များ လျှံထွက်လာသဖြင့်
ကိုယ်တိုင်ပင် ချောင်းမြောင်းကြည့်ရှုလေရာ ပတ္တမြားနားရောင်းမှ
အလင်းရောင်များ ပြန့်ကျက်နေကြောင်း မျက်ငါးထိင်ထင်မြင်ရာ
ယုံကြည်တော်မူလေ၏။

ထိုအကြောင်းကို နန်းတွင်း၌ အရေးတယူ ပြောဆိုကြပြီး
လျှင် မိဖုရားစောမွန်လှအား ဇော်ဂနီစုန်းမျိုးဟု ဝှပ်စွဲကာ ဇရာင်
ရှားကြကုန်လေ၏။ မိဖုရားခေါင်ကြီးသည် ထိုအကြောင်းကို အနော်
ရထာမင်းကြီးအား ကြိမ်ဖန်များစွာလျှောက်စာင်လေသည်။ မိဖုရား
ကြီးသာမဟုတ် ကိုယ်လုပ်တော်များ မောင်းမမိသံများနှင့် မြင်တွေ့
သူတိုင်း စိုးရုံ ထိတ်လန့်စွာ လျှောက်ထားကြသဖြင့် မင်းကြီးစဉ်း
စားရလေတော့သည်။

တစ်နံနက်၌ မိဖုရားစောမွန်လှသည် နံနက်အမှောင် မလင်းမီ
စောလျှင်စွာထလျှက် ဘုရားအား သောက်တော်ရေ၊ ဆီမီး၊ ပန်း
စသည်တို့ ဆက်ကပ်လှူဒါန်းပြီးသော် ပြုပြင်ပြစ်သော ဘုရား

ရှိကြောင်းတော်၊ ဓမ္မဝတ်ကိုပြုလျက် အာရုံပြုစုတ်ဆိုနေလေရာ၊ ပတ္တမြားနား၊ ငောင်းမှ ရောင်စဉ်များ၊ ကွန်မြူးရှ် တစ်ခန်းလုံး ထိန်ထိန်ညှိနေလေ၏။ ထိုအဖြစ်ကို မင်းကြီးသည် အလင်းရောင်များ တောက်ပနေသည့် မိဗုရားစောမွန်လှ အံဆောင်တော်ကို မျက်ဝါးထင်ထင်မြင်၍ ယုံလေ၏။

နန်းတွင်းသူအများအပြား၊ ကိုယ်လုပ်မောင်းမများနှင့် မိဗုရားခေါင်ကြီးပြောစကားသည် “တုတ်မှန်ပေသည်၊ မောမင်းသမီးစောမွန်လှကား သာမန်လူမတုတ်” တုမိန့်လေ၏။

အနော်ရထာမင်းကြီးကား မိမိနှစ်သက်လှသောမိဗုရားတစ်ပါး ဤကဲ့သို့ စုန်းဖောက်စားနေသည်ကို ကြားမြင်ရသဖြင့် များစွာစိတ်မသက်မသာဖြစ်မိသည်။ မိုင်းမောစော်ဘွားကြီးသည် မိမိအား ခန့်ညားရိုသေသဖြင့် သူ၏သမီးတော်အား ဆက်နှင်းပေးအပ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သော်လည်း ယခု မျက်မြင်အခြေအနေ၌ နန်းတွင်းနှင့် မအပ်စပ်တော့ကြောင်း ဆုံးဖြတ်ရလေသည်။

သို့ကြောင့် အနော်ရထာမင်းစောသည် ဤအခြင်းရာအား မျှူးမတ်၊ ပရိသတ်အလုံးစုံနှင့် ပြည်သူ့ပြည်သားများမသိစိမ့်သောစွာ မိဗုရားခေါင်ကြီးနှင့် တူညီသော သဘောယူ၍ “မိဗုရားစောမွန်လှ

အား မိမိရပ်ထံသို့ပြန်စေ" ဟု တစ်ချက်လွတ်အမိန့် ချခဲ့လေသည်။

ထိုအမိန့်ကိုကြားလျှင်ကြားခြင်း မိဖုရားစောမွန်လှ အံ့သြခြင်းများစွာဖြစ်ပြီးသော် မိမိ၌ အဘယ်သို့သောအပြစ်များရှိ၍လည်းကောင်း၊ ပြုမူလုပ်ဆောင်မိ၍လည်းကောင်း နန်းတွင်းမှာမထားဘဲ မိမိနေရပ်ပြန်စေခြင်းကို နားမလည်နိုင်အောင်ဖြစ်လေ၏။ သို့သော်လည်း မင်းမိန့်အာဏာဖြစ်သဖြင့် ရွှေပြည်နန်းမှ ဆွလှမ်းရန်ပြင်ဆင်ရလေတော့သည်။

မိမိစိတ်ထဲတွင်ကား ... မိဖုရားခေါင်ကြီး၏ မလိုမုန်းထားခြင်း၊ ဖောင်းမမိသံတို့၏ မနာလိုဝန်တို့ကြောင့်ဖြစ်ရာသည်ဟု တွေးဆမိသည်။ သို့သော်လည်း မည်သူ့ကိုမျှ အပြစ်မတင်သည့်ပြင် အပြစ်လည်း မမြင်မိဘဲ မိမိကြံ့မာအကြောင်းစာရာသာလျှင် တရားခံဟု ပြောသိမ့်မိလေသည်။

မိဖုရားစောမွန်လှသည် ရွှေပြည်နန်းမှမခွာမီ ရှင်အရဟံရှိရာ ကျောင်းတော်သို့ အရောက်သွားလျက် ဦးဆိုင်ရှိခိုး နှုတ်ဆက်သည်။ မထေရ်ဗြတ်က မိဖုရားစောမွန်လှအား တရားဓမ္မဖြင့် ဆုံးမရာသည်။ ပုထုဇဉ်သတ္တဝါတို့၏ ဆုံးမပရိသောသံသရာမှာ ခရီးသည်များသာ ဖြစ်ကြောင်း၊ တွေ့ကြုံဆုံကွဲ၊ ဖြစ်မြဲဓမ္မတာတို့အပေါ် နားလည်စိတ်

မွေးမြူရန်နှင့် သံသရာ၏ အကျိုးအပြစ်၊ ခွဲခြားသိရန် အရေးကြီးကြောင်း၊ အပျက်ဒေါသသိရှိခြင်း၊ ရန်ပြူးဖွဲ့ခြင်းကို ရှောင်ရှား၍ မေတ္တာစိတ်ထားရန် ဩဇာပေးတော်မူလေသည်။

မထေရ်မြတ်လည်း မင်းနှင့်မိဖုရား လောကီအရေးကြောင့် ခွဲစွဲကြသည်ဖြစ်ရာ မိမိနှင့်မအပ်စပ်သည်ဖြစ်၍ ဘာကိုမျှမမေးပေ။ အကယ်စင်စစ် အနော်ရထာမင်းကြီးသည် မိဖုရားစောမွန်လှ၏ ပတ္တမြားနားရောင်းမှ အလင်းရောင်များ ကွန်မြူးခြင်းအကြောင်းကို အသိပေး။ စူးစမ်းပေးပြန်မိမည်ဆိုပါလျှင် ဤကဲ့သို့ စောမွန်လှအား စွန့်နှင်လိမ့်မည်မဟုတ်။ ဓာတ်တော်ကိန်းဝပ်တော်မူ၍ ကွန်မြူးခြင်းအမှန်ကိုသိသော် ပိုမို၍မြတ်နိုးလေးစားလေမည်မှာ အမှန်ဖြစ်သည်။

ယခုသော်ကား စောမွန်လှ၏ ကံကြမ္မာသည် ပြည်တော်ပြန်ရန် အကြောင်းဖန်ခွဲလေပြီတည်း။

မိဖုရားစောမွန်လှသည် နန်းတွင်းသို့ ပြန်ရောက်သည်နှင့် ယောဇ်သို့ အပြန်ခရီးကို လိုက်ပါပို့ဆောင်ကြမည့်သူများ စုန်းလျက် ရှိနေကြပြီဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် မိမိအား ချစ်မြတ်နိုးတော်မူထသော အနော်ရထာမင်းကြီးကို ရိုက္ခိုးစွာ ရှိခိုးနှုတ်ဆက်လေ၏။

အဂ္ဂမဟေသီ မိဖုရားကြီးကိုလည်း နှုတ်ဆက်ကန်တော့ရာ

သည်။ ထို့နောက် ဂျာမန်၊ ဗိုလ်ပါတိုနှင့် နန်းတွင်းသူ၊ နန်းတွင်းသား
 အားလုံးကို သိဝေ့သောမျက်လုံးအစုံဖြင့်ကြည့်၍ အပြုံးဖြင့်အားယူ
 နှုတ်ဆက်ရှာသည်။ ရွှေပြည်နန်းမှ မထွက်ခွာမီ တည်ဆောက်၍
 မပြီးဆုံးသေးသော ရွှေစည်ခုံစေတီတော်မြတ်ကြီးထိ ရှိရှိစိုးမိုက်
 ၏။ ထို့နောက် နန်းစောင့်နတ်၊ ပြည်စောင့်နတ်၊ နယ်ပယ်စောင့်
 နတ်အသီးသီးအား ရှိရှိတောင်းပန်ပြီးသော် ရွှေပြည်နန်းမှခွာရန်
 လှမ်းတော်မူလေ၏။

လင်းခရီးတွင် ညောင်တိုင်ရွာ၊ ညဉ့်ရွာ၊ ပလင်းရွာ၊ လက်ထုပ်ရွာ၊
 ကောင်းစည်ရွာ၊ တူရွင်းတောင်၊ ဝံပတော့၊ မြို့သစ်၊ စခန်းမ၊ ကျွန်း
 ဘားရွာ စသည်တို့ကို ကျော်ဖြတ်၍ တစ်နေ့ဝင် တစ်နေ့ထွက်
 ခရီးဆတ်ခဲ့လေသည်။

ပြည်တော်ပြန်ခရီး၌ စောမွန်လှ၏ နှလုံးသားတို့သည် တည်ငြိမ်
 ရင့်ကျက်မှုများနှင့် ရိုက်ခတ်နေသဖြင့် တည်ငြိမ်အေးချမ်းနေလေ၏။
 ဝမ်းနည်းမှု၊ အရိပ်အငွေ့၊ ပူပန်သောက ပုံသဏ္ဍာန်မပေါက်ပေ။

၁၀ဟူသည်ကား နိမ့်တံမြင့်တံရှိ၍ သယုဒ္ဓရာထက်မှ ရေမွက်
 ပဓာမပြုလေကြောင်း မဆွကပင် သိထားနှင့်သော စောမွန်လှသည်
 ကံကြမ္မာလှိုင်းဒဏ်၊ လောကဓံတရားကို ပြေသိမ့်နိုင်စွမ်းရှိ၏တည်း။

မှတ်ချက်

အချို့ စောမွန်လှအတ္ထုပ္ပတ္တိတို့တွင် သန်ပြန်စွာ ဆင်ကို
 စီး၍ ပုဂံနန်းမှ ထွက်ခွာခဲ့သည်ဟု ဖော်ပြကြသည်။
 အချို့ အတ္ထုပ္ပတ္တိများ၌ စောမွန်လှသည် အနော်ရထာ
 မင်းကြီးအား “မိမိနန်းတွင်း၌ မရှိလျှင် ရန်မီးငြိမ်းမည်
 ဖြစ်သဖြင့် ဖောင်ပြည်သို့ ပြန်ခွင့်ပြုပါရန်” လျှောက်
 ထားသည်ဟု ဆိုကြသည်။

နားဇောင်းကျချောင်းနှင့်ရွှေစာရုံစေတီ

မိဖုရားစောမွန်လှ၏ ပြည်တော်ပြန်ခရီးမှာ လိုက်ပါပို့ဆောင်သူများ၊ အခြွေအရံများ၊ အစောင့်အနေများဖြင့် သိုက်သိုက်ဝန်းဝန်းပင်ဖြစ်သည်။ ရှမ်းတို့ပြည်၊ မိုင်းမောသို့ သွားရာလမ်းခရီးတွင် မြို့များ၊ ရွာများ၊ မြစ်ချောင်းများကို ဖြတ်ကျော်သွားရသည်။

ကျွန်းဘားရွာတို့ လွန်မြောက်ပြီးသောအခါ ရှေ့၌ချောင်းရိုးတစ်ခုတစ်ဆီးခံနေကြောင်းတွေ့ရသဖြင့် တစ်ဘက်ကမ်းသို့ ကူးရပြန်လေသည်။ ချောင်းရေမှာ နက်လှသည်တော့မဟုတ်၊ သီးအထက်၌ လောက်သာနက်ရှိသဖြင့် တပြိုင်တည်းဆင်းနေသော ချောင်းရေအလျှင်ကို ဂရုတစိုက်ဖြတ်ကူးကြရသည်။ ရေမှာကြည်လင်အေးမြလျှက်ရှိပြီး ရေအောက်မှ ကျောက်စရစ်ခဲလုံးကလေးများ၊ သဲမှုဲကလေးများ။

ရှေ့ပွားကောင်ကလေးများကိုပင် အပေါ်မှ ထိုးဖောက်ပြင်တွေ့နေရသည်။

လိုက်ပါပို့ဆောင်သူတို့အသီးသီး တစ်ဖက်ကမ်းသို့ရောက်ကုန်၍ စောမွန်လှလည်း ချောင်းရေအလျှင်သို့ ဖြတ်ကျွန်းရန် ဆင်းခဲ့တော့သည်။ ဖေးမကူညီတွဲခေါ်သည့် အပျိုရုံ ၂ ဦးက ဆားမှတစ်ဘက်တစ်ချက်ကိုင်ကာ ယိုင်လဲပသွားစေရန် ကူညီဖြတ်ကျွန်းကြသည်။ ရေလယ်အရောက်၌ မိဖုရားစောမွန်လှ၏ လက်ဝဲနားနှောင်းတစ်ဘက်သည် ရေသို့ကျွတ်ကျသွားတော့၏။

သီလိုက်သည်နှင့် တစ်ခဏရေအလျှင်တွင် ရပ်တန့်ပြီး ကြည်လင် ထိုးဖောက်ပြင်တွေ့နေရသည့် မိမိနားနှောင်းအား ငှပ်စမ်းရှာဖွေ ယူစေလေ၏။ ရေတွင် အရောင်ထင်တပ်၍ နေသော်လည်း ငှပ်ဆယ်ယူရာတွင် မတွေ့ရဘဲဖြစ်နေလေ၏။ ထပ်မံကြိုးစား၍ ငှပ်ယူသော်လည်း အချည်းနှီးပင်ဖြစ်ပြန်၏။ သို့သော် အံ့ဩဘွယ်ကောင်းလှသည်ကား နားနှောင်းကျသွားသော နေရာအထက် ဖောင်းတင်ယံတွင် စာသုဇယ်များသည် သောသောညံ့လျက် နေကြသည်ကို တွေ့ရပြီး ရေသို့ ကျသွားသည့် နားနှောင်းမှာ ဓာတ်ဖော်ဖွေတော် ကိန်းဝပ်နေသည့်အတွက် ကောင်းကင်၌ တည်လျက် တန်ခိုးပြာဋိဟာပြုလျက် ပြင်တွေ့လိုက်ရသည်။

ထိုအခြင်းရာကို မြင်လိုက်ရသော စောမွန်လှသည် ဗုဒ္ဓဂုဏ်
 တော်ကို ရည်မှန်း၍ ရှိခိုးပူဇော်ကာ အဓိဋ္ဌာန်ပြုလိုက်မှ နားနှောင်း
 မွေတော်မြတ် သက်ဆင်းလာ၍ မိမိ၏ လက်ဝဲဘက်နားတွင် ဝတ်ပြု
 အတိုင်းတည်လေ၏။ စောမွန်လှလည်း ဘုန်းတန်ခိုးတောက်ပ၍
 ဆန်းကြယ်လွန်းလှသော ခြစ်အင်ကြောင့် ဤနားနှောင်း၌ ဗုဒ္ဓတော်
 တော်မွေတော် ကိန်းကြောင်း အတတ်သိလေ၏။

ထို့ကြောင့် မိမိနားနှောင်းကို ဌာပနာတည်၍ ဘုရားတစ်ဆူ
 တည်လိုသော ဆန္ဒဖြစ်ပေါ်လေသည်။ သူ၏ဆန္ဒကို သိကြားမင်းသိ
 တော်ပူလှိုင် ဝတ်ပြုစင်ကြယ် သူတော်စင်တစ်ဦးအယောင်ပန်ဆင်း၍
 စောမွန်လှထံ ရောက်လာပြီး ပြောကြားသည်မှာ ...

“ရှေ့စူးစူးတွင် အဘယုစေမာကုန်းသံလာရှိ၏။
 ဤသို့သွား၍ ဘုရားတည်လေလော့”

သူတော်စင်ညွှန်ပြရာအရှေ့စူးစူးသို့ သွားမိသောအခါ ကျောက်
 တုံး၊ ကျောက်ပုံများ၊ ကျောက်ပြားများသည် စေတီသဏ္ဍာန်
 စုပုံလျက်ရှိနေသည်ကို အဆင်သင့်တွေ့ရသည်။ သိကြားမင်းလည်း
 သံသနာငါးထောင်တိုင်အောင် လူအပေါင်းတို့ ကိုးကွယ်ရာဖြစ်
 မည်ကို မြင်သဖြင့် ပန်းရံ၊ အလုပ်သမားယောင်ဆောင်ကာ အသင့်
 ရှိနေသော ကျောက်တုံး၊ ကျောက်ပြား၊ ကျောက်ခဲများမှ သင့်တော်

ရာကို ရွေးချယ်၍ ဉာဏ်တော် ၅ တောင် ပမာဏရှိသော စေတီ တစ်ဆူတည်ပေးလေ၏။

ထိုစေတီလှုပ်အတွင်း မွေတော်မြတ်ကိုးဝပ်သည့် ပတ္တမြား နားဇောင်းကို ဌာပနာထားကာ ဘုရားလိုက်တည်လေ၏။ ထိုစေတီ ကိုလည်း ကောင်းကင်၌ စာများရံလျက်တည်ရှိသည်ကို အစွဲပြု၍ “ရွှေစာရံဘုရား” ဟု တွင်လေ၏။ ထိုဘုရားတည်ရာအရပ်မှာ ... ရှေးရှေးသောဘဝတို့၌ ဘုရားလောင်းတော်သည် မြွေငန်း (၇)ကြိမ်ဖြစ်ကာနေခဲ့ဖူးသော နေရာဖြစ်သည်ဟု ဆိုကြသည်။ စောမွန် လှ၏ နားဇောင်းကျသွားရာချောင်းကို “နားဇောင်းကျချောင်း” ဟု တွင်လေ၏။

ယခုအခါ မန္တလေး မေမြို့သွားကားလမ်းအတိုင်းသားဇူးသူ တိုင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံသမိုင်း၌ ထင်ရှားသောရွှေစာရံဘုရားကို မနီး မဝေးမှ လှမ်း၍ဖူးမြော်နိုင်လေ၏။ ရွှေစာရံဘုရားသည် မန္တလေးမြို့ အရှေ့တောင်ဘက် သု မိုင်ကျော်ဝေးသော ရွှေစာရံရွာအနီးတွင် တည်ရှိသည်။ မန္တလေး မေမြို့လမ်းအတိုင်း သုံးမိုင်ခန့်သွားမှ မြင်ယံမြင်စံမြောက်ဘက်ကမ်းဘေး၌ ရွှေစာရံဘုရားကို ဖူးတွေ့ရ ပေမည်။

မိဖုရားစောမွန်လှသည် အာယမေမာကျန်သောယာတွင် စေတီ

တည်ကြောင်း အနီးဝန်းကျင်ကျေးရွာများမှ ကြားသိသဖြင့် လာရောက်ပူးမြော်ကြရာ ... စောမွန်လှလည်းရဟန်းနှင့် ခွမ်းပါး သူတို့အား ပေးကမ်းလှူဒါန်း ထောက်ပံ့လေသည်။ ထိုအကြောင်းကို ပေါက္ကရာဇ်မှ အစောင့်ရထားမင်းစောသည် အထောက်တော်တို့ထံမှ ကြားသိတော်မူသောအခါ ဤသို့မိန့်လေ၏။

“မိဂုရားစောမွန်လှတည်သောစေတီကို သွား၍ကြည့်လော့” မောရမ်းတို့ဘတ်သိုတ ဘုရားလိုက်စု မျက်နှာလှည့်ထားတည်လေလျှင် မိဂုရားအား သတ်ခဲ့လော့။ ငါ၏ပုဂံပြည်ဘတ်သို လိုက်စုမျက်နှာလှည့်သော် ချမ်းသာခွင့်ပေးလေ”

ဟူ၍ အမိန့်တော်ချမှတ်လျက် မင်းစောတမန်တို့ကို လွှတ်တော်မူလေသည်။ ပေါက္ကရာဇ်မှ ထွက်လာခဲ့သော ထိုမင်းစောတမန်တို့လည်း စောမွန်လှ၏ ခန္ဓာစာရံစေတီသို့ ခရီးပြင်းနှင့်၍ လိုက်လာခဲ့ကြရာ တစ်နေ့သော ညနေ၊ နေဝင်ရီတရောအချိန်တွင် ခန္ဓာစာရံရွာသို့ ချမ်းကပ်မိလေသည်။

ရွာသို့ဝင်သည်နှင့် မှောင်လေပြီဖြစ်၍ မိဂုရားစောမွန်လှထံ ရှေ့မှောက်ဝင်ရောက်ကြလေ၏။ အစောင့်ရထားမင်းစော၏ အမှာတော်ရှိသည့်အတိုင်း မိဂုရားစောမွန်လှအား လျှောက်ထားလေ၏။ စောမွန်

လှည်း မင်းစေတီအား ကောင်းမွန်စွာခရီးဦးကြိုပြု၍ ဧည့်ခံကျွေး
မွေးကာ ... ဆုလာဘ်တံစိုးပဏ္ဍာများပေး၍

“အရှင်တို့၊ ... ယခု ခရီးလည်းပမ်း လာကြပြီဖြစ်
သည်။ နံနက်မိုးထောက်၊ အလင်းရောက်မှ ဂူဘုရား
အား ကြည့်ရှုကြပါဟန်”

တု စိတ်အေးချမ်းသာနေရန်ပြောလျက်၊ နားနေကြစေ
၏။ မိပုရားစောမွန်လှလည်း ထိုညတစ်ညလုံး နတ်သိကြား၊ စတုပါလ
နတ်မင်းကြီး ၄-ပါးနှင့်တကွ၊ သမ္မာဒေဝနတ်ကောင်းနတ်မြတ်များ၊
တောင်စောင့်နတ်များပါမကျန် မေတ္တာပို့သ၍ ရှိခိုးအဓိဋ္ဌာန်ပြုလေ
သည်။

ထို့နောက် မိမိဆင်မြန်းထားတော်မူသော “ရွှေချဉ်မြစ်
သဘက်နှင့် ဘုရားစေတီကို ဆွဲငှင်၍ လှည့်လည်လိုက်လေရာ၊
မိုင်းမောပြည်သို့ မျက်နှာမူတည်ထားသော ရွှေစာရံဘုရားဂူလိုက်ဝ
သည် အနောက်ဘက်ပုဂံပြည်ရှိရာသို့လည်ကာ လှည့်သွားလေသည်။

နံနက်မိုးသောက်သောအခါ အနော်ရထာမင်းစော စေလွှတ်
လိုက်သော မင်းစေတီအား ရွှေစာရံစေတီကို လိုက်လံပြသဖူးမြင်
ကြစေလေ၏။ ထိုအခါ မင်းကြီးမှာသည်အတိုင်း ရွှေစာရံဘုရား
လိုက်ဂူဝမှာ ပေါက္ကရာဇ် ပုဂံရွှေပြည်ထက်သို့လှည့်တည်ထားသည်တို့

မြင်ရသဖြင့် ရှိပြီးပူးမြော်ကြပြီးလျှင် အနော်ရထာအားသံတော်ဦးတင်
ရန် ပြန်ကြတုန်လေ၏။

အနော်ရထာမင်းစောလည်း စေတမန်တို့ ပြန်လည်လျှောက်
ကြားသည်ကို ကြားရသောအခါ “ငါ၏ပိရုရား မောဗ္ဗန်လှသည်
ပေါ်က္ကရာမနှင့်တကွ ငါ့အား အပြစ်မမြင်ရှိ၏။ သို့ကြောင့်
ဘုရားလိုက်ရတည်သောခါ၌ပင် ငါ့ရှိသော အနောက်ဘက်သို့
ဝူဝလှည့်ထားပေသည်။”

ဟု တွေးဆ၊ အားရတော်ပူလှသောကြောင့် သက္ကရာဇ်
၄၁၆-ခုနှစ်၊ တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း (၁၀)ရက်နေ့တွင် ရွှေစာရုံ
ဘုရားဝန်းကျင် မြေတာတစ်ထောင်ကျော်ကို လှူဒါန်းတော်မူလေသည်။
မှတ်ချက်။ ။ ဘုရားတည်ခုနှစ်များကို မှုကဲ့များရှိနေသဖြင့်
အငြင်းပွားစွယ်ဖြစ်သောကြောင့် ထည့်သွင်းမ
ရေးပြတော့ပါ။

မြေးတော် အလောင်းစည်သူမင်းကြီးလက်ထက် သက္ကရာဇ်
၄၈၅-ခုနှစ်တွင် သင်ပုတ်ဝတ်ဖြစ်စဉ်သောငှာ အရှေ့ဘက်သို့လား
သော် သမ္ဘရာချောင်း၊ တောင်ဘက်သို့လားသော် မြစ်ယော်မြစ်၊
အနောက်ဘက်သို့လားသော် ပန်းချောင်းတစ်ဘက်၊ ယင်းမာပင်၊
မြောက်ဘက်သို့လားသော် နက္ခဲချောင်း၊ နက္ခဲတောင်တို့ကို ရွှေစာရုံ

အဝန်းအဝိုင်းသတ်မှတ်၍ အတွင်းမြေကို ရွာနှင့်တကွ လှူတော်မူကြောင်း သိရသည်။

ဝတ်သိမ်း၊ ဝတ်ချက်၊ တံမြက်လှဲသူတ်သင်စေသောရာ ကျွန်သီးတော်အဖြစ် အိမ်မြေ ၅၀ လှူတော်မူခဲ့သည်။ ထို့နောက် ပိုးညှင်းမင်းတရားကြီးလက်ထက် ရွှေစာရံဘုရားကို ထပ်မံပြင်ဆင်ရာ ဉာဏ်တော် သံတောင် ၃၀ခန့် မြင့်လာခဲ့သည်။

ထို့နောက် မဟာမင်္ဂလာရွှေတံငါးထပ်ကျောင်းတော် ဒါယကာ (စဉ့်ကူးမင်း) လက်ထက်၊ မယ်တော်မိဗုရားခေါင်ကြီးက ထပ်မံပြင်ဆင်၍ ရွှေထီးတော်တပ်တော်မူခဲ့သည်။ စေတီတစ်ဆူလုံးကိုလည်း ရွှေအပြည့်ချတော်မူခဲ့သည်။

အဆိပ်ထန်သောမြွေပွေး၊ မြွေတောက်တို့သည် ရွှေစာရံဘုရားတံတိုင်းသို့ ဝင်မိလျှင် အာစေးထည့်ထားသကဲ့သို့ မကိုက်နိုင်ကြောင်းနှင့် မြွေကိုက်ခံရသူတို့ကို ရွှေစာရံဘုရားတံတိုင်းအတွင်းသို့ သွင်းထားလျှင် အဆိပ်ပြေ၍ ချမ်းသာရာရကြောင်း သိမှတ်ရသည်။

ရွှေစာရံဘုရားပွဲတော်ကို နှစ်စဉ် တပေါင်းလပြည့်ကျော် (၃)ရက်နေ့မှ (၅)ရက်နေ့အထိ ၅ ရက်ကျင်းပရာ ဒုတိယဝန်းကျင် မြို့ရွာ၊ နယ်ပယ်တို့မှ လာရောက်ကြသဖြင့် အထူးပင် စည်ကားလေသည်။ ပွဲတော်အခါရက်၌ လူများသာမက ငါးထွေး၊ ငါးရွေး၊

အစရှိသော သီးကြီးများပါ စေတီတော်ကို လာရောက်ပူးမြော်ကြသည်။ မြစ်ဝယ်မြစ်ကို ဆန်တက်လာကာ ဘုရားတည်ရာ ကမ်းပေါ်တွင် တက်နေတတ်သဖြင့် ဘုရားပွဲလာတို့ အစာကျွေးခြင်း၊ သီးခေါင်းရွှေသုတ်လိမ်းဖေးခြင်း ပြုလုပ်ကြသည်။

ဘုရားအိယိကာမ မိဖုရားစောမွန်လှ ရုပ်တုကိုပါ ထားရှိထားကြောင်း တွေ့နိုင်သည်။

မိုးညှင်းမင်းတရားကြီးသည် သက္ကရာဇ် ၈၀၀ ခန့်တွင် ရွှေစာရံဘုရားအား ထပ်မံပြုပြင်၍ ဉာဏ်တော်အပြည့်ပေ၊ သံတောင် (၃၀)ကျော်ခန့် မြင့်ခဲ့သည်။ စောမွန်လှတည်ခဲ့သည့် ရွှေစာရံဘုရားသည် သက္ကရာဇ် ၉၀၁ခုနှစ်တွင် ရှမ်းမင်းသို့တန်ဘွားသည် ရတနားတော်တို့ကို သယ်ပြန်သောကြောင့် ကြယ်တံခွန်ကြီး ထန်းတစ်ဖျား ပျံထွက်ပြီးသော် မျက်ရည်တော်ယိုစီးကျလျက်အဖြစ်မျိုး ရှိခဲ့သည်။

သက္ကရာဇ် ၁၀၁၀ခုနှစ်၌ မဟာမင်္ဂလာရွှေဘုံသီးထပ်ကျောင်းတော်အိယကာလက်ထက်၊ မယ်တော်မိဖုရားခေါင်ကြီးက ထပ်မံပြင်ဆင်၍ ရွှေထီးအတွက် တင်တော်မူပြီးလျှင် မြေအထိရွှေပိန်းချပူဇော်ခဲ့သည်။

သက္ကရာဇ် ၁၁၃၈-ခုနှစ်၊ ရတနာပူရအင်းဝမြို့တည် ဆင်ဖြူရှင်ဘွဲ့ခံ မြေးမင်းနတ်ရွာစံ၏။ ထိုနှစ်မှာ လျှင်ပြင်းစွာလှုပ်သောအခါ

ရွှေစာရံဘုရား ပြုပျက်ခဲ့သည်။ ရွှေစာရံဘုရားမှာ ကျော် ၄ဆူ
အပြစ် ဂုဏ်တင်ခဲ့သည်။ တင်းဝန်မင်းကြီးမှတ်တမ်း၌

အရှေ့ရွှေစာရံ
ပုဂံအနောက်
တောင်မြောက်ယဉ်ဗျော
သီတတောတု
လောကတော်တွင်း
မြောက်ရောင်လင်းသား
သနင်းပွန်တူ၊ ကျော်လေးဆူ။ ။

ခေတ်အဆက်ဆက်ပြုပြင်လာခဲ့ရာ ရသေ့ကြီး ဦးခန္တီလက်
ထက် ဉာဏ်တော်၊ သံတောင် ဇေတဝိလည်းကောင်း၊ သက္ကရာဇ်
၁၂၀၀ပြည့်နှစ်တွင် ပြင်ဆင်ခဲ့သည်။ ၁၃၃၈-ခုနှစ်တွင် စက်သူဌေး
ဦးသာဌေးကလည်း ထပ်မံပြုပြင်ခဲ့ရာ မုခ်ဦး၊ ပြာသာဒ်၊ တန်ဆောင်း၊
စသည်တို့ဖြင့် ယခုအခါ ဝံ့မြို့တိုးတက်စွာ ပြင်ရမည်ဖြစ်သည်။

စောမ္ဗန်လှ၏မြတ်ဘက်ဘုရား

ရွှေတင်္ဂါတော်ငယ် တည်ထားမှု ပြီးစီးသွားသောအခါ ဝိသိသန္တ
ပြည့်ဝပြီဖြစ်သဖြင့် မိဂုရားစောမ္ဗန်လှသည် ပွားရပ်ပြေပြစ်သော
မိုင်းမောင်သို့ ခရီးဆက်ခဲ့တော့သည်။ မိမိဌာနေသို့ အပြီးတိုင်
ပြန်လာပြီဖြစ်ကြောင်း အစ်ကိုတော်စောနော်မိန်းနှင့် ခမည်းတော်
စော်ဘွားကြီးစင်ဆေဟုံဖတို့အား လူလွတ်အကြောင်းကြားစေသည်။

မန္တလေးမှအထွက်၊ အောင်ပင်လယ်နားသို့ ရောက်သောအခါ
မိဂုရားစောမ္ဗန်လှ လွှမ်းမြဲထားသော ရွှေဇင်္ဂါမြစ်တဘက်သည် လေ
အရှေ့တွင် လွင့်စဉ်ကျာပွားလေသည်။ ရုတ်တရက်ဖြစ်၍ လှမ်းဖမ်းဆွဲ
လိုက်သေးသော်လည်း မမိတော့ပေ။ နောင်သောအခါတွင် ထိုမြစ်
တဘက်ကျရာနေရာတွင် ဘုရားတစ်ဆူတည်ကြောင်း မှတ်သားရ

သည်။ “စောမွန်လှ၏ မြတ်တော်ကျတုရား” ဟု တွင်ပြီး ယခုအခါ အောင်ပင်လယ်၊ ချမ်းမြသာစည်မြို့နယ်အတွင်းတွင် တည်ရှိသည်။

ရှေးယခင်က မြတ်တော်ကျတုရားကို သိသူရှားလှပြီး မြို့နယ် ပိတ်ပေါင်းများ ဝှံ့လွှမ်းလျက်ရှိသည်။ နောင်သောအခါတွင်မှ သမိုင်း အရ ရှာဖွေထိန်းသိမ်းပြုပြင်ခြင်းလုပ်ဆောင်ကြရာ၊ ယခုအခါ များစွာ စည်ကားစွံ့ဖြိုးလျက်ရှိပြီဖြစ်သည်။ မြတ်တော်ကျတုရားတည်သည့် ခုနှစ်ကိုကား တိကျစွာ မသိရပေ။

မိဖုရားစောမွန်လှလည်း ခရီးစဉ်အတိုင်းလာခဲ့ရာ ဒုဂ္ဂဝတီမြစ် (မြစ်ဝယ်မြစ်) မြောက်ဘက်အရပ်ရှိ ရှေးဟောင်းရှမ်းတို့၏ ဘုရား စေတီဖြစ်သော (မုဋ္ဌော)စေတီသို့ ရောက်လေသည်။ ထိုနေရာ၌ပင် မိမိပုဂံရွှေနန်းတော်ကြီးမှ အပြီးတိုင် ပြန်လာပြီဖြစ်ကြောင်း အကြောင်း ကြားထားလေသဖြင့် စော်ဘွားကြီးစစ်ဆေတုံဖ၊ ဗယ်တော်မဟာ ဒေဝီနှင့် အစ်ကိုတော် စောနော်မိန်းတို့အပြင် ဆွေတော်မျိုးတော် များ လာရောက်ကြိုလင့်နေကြသည်ကို တွေ့ရသည်။

တွဲကွာခဲ့သော သမီးတော်အား တွေ့ရသဖြင့် ဝမ်းသာလှိုက် လှဲစွာဆီးကြိုထွေးပွေ့ကြိုကြသည်။ အစ်ကိုတော်စောနော်မိန်းကလည်း ညီမတော် စောမွန်လှလက်ကိုဆွဲ၍ နွေးထွေးစွာကြိုလင့်သည်။ ဆွေတော်မျိုးတော်များကလည်း အပြုံးဖြင့်ကြိုကြသည်။

စောမွန်လှ
မြတ်ဘက်ကျစေတီတော်

ကွဲကွာသွားသော ရှမ်းပျိုဖြူတို့ ကလည်း စောမွန်လှအား ဖက်လှဲ တကင်း နှုတ်ဆက်ကြသည်။ ယင်းနောက် စောမွန်လှသည် ပုဂံ ရွှေနန်းတော်မှ အပြီးတိုင်ထွက်ခွာလာခဲ့ပြီး အနော်ရထာမင်းကြီး တိုယ်တော်တိုင် အမိန့်တော်ဖြင့် ပြန်ခွင့်ပြုကြောင်း အမိ၊ အဘ၊ အစ်ကိုနှင့် ဆွေမျိုးတို့အား ပြောကြားခဲ့သည်။

အဘယ်အကြောင်းကြောင့်တူသည်ကိုမူ မိမိကိုယ်တိုင် မသိ လေ၍ ရှမ်းမပြီခင်။ “မင်းစောရောင်မည်သည် အလိုမရှိသဖြင့် စွန့် ပစ်ခြင်းပေလော” ဟူ၍သာ တွေးဆကြသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ၊ မိမိတို့သမီးတော် မွှေးရပ်မြေနှင့် ဟော်နန်းသို့ ချောမောစွာပြန် ရောက်လာခြင်းကိုပင် ဝမ်းပမ်းတသာရှိလေ၏။

ဝင်စစ် စောမွန်လှကား ပါရမီရှင်ဖြစ်ပေသည်။ အနော်ရထာ မင်းစောရှိရာ ပုဂံရွှေနန်းတော်သို့ ပါစဉ်ကာလတစ်လျှောက်၌ ခန္တီပါ ရမိကို လက်ကိုင်ကျင့်သုံးခဲ့သည်။ ထိုအတူ ကိုယ်ကျင့်သီလကို မှန်ကန်စွာစောင့်ထိန်း၍ သစ္စာပါရမိကိုလည်း ဖြည့်ကျင့်ခဲ့သည်။ ကိုယ်ကျင့်သီလနှင့် မေတ္တာစွမ်းအားကြီးသူတို့အတွက် မိမိဝတ်ဆင် ထားသော ပြနားဇောင်းမှာပင် ဓာတ်တော်မွှေတော်တို့ လာရောက် ကိန်းဝပ်ရသည်မှာ ထူးမြတ်သော ပါရမီရှိသူပိုဖြစ်သည်။

စောမွန်လှကို လာကြိုနေသောမုဋ္ဌောဘုရားကို နောင်သော

အခါ “ဘော်ကြို” ဘုရားဟု မြန်မာတို့သိမှတ်ကြပြီး ထင်ရှားခဲ့သည်။ ရှမ်းဘာသာအားဖြင့် (ပေါ)ဆိုသည်မှာ (အဗ) ဖြစ်သည်။ (ကြို)ဆိုသည်မှာ (ကြိုဆိုခြင်း) ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် “အဖကြိုဘုရား” ဟု ခေါ်စမှတ်ပြုလာကြသည်။

အချို့လူတို့က ဘော်ကြိုဘုရားသည် စောမွန်လှတည်သည်ဟူ၍ အမှတ်မှားခဲ့သေးသည်။ စင်စစ်သော်ကား သီရိဓမ္မာသော ကမင်းကြီး၏ ကောင်းမှုတော်စေတီတစ်ဆူဖြစ်ပြီး ရှေးဟောင်းစေတီဖြစ်သည်။ ယခုအခါ ဘော်ကြိုဘုရားနှင့် အခြားသော သာသနိက အဆောက်အဦးများ ထပ်မံတိုးချဲ့ဆောက်လုပ်ခြင်း၊ ရှမ်းတိုင်းရင်းသားပေါင်းစုံ ပါဝင်လှူဒါန်းတည်ရှိကြသောကြောင့် မူလဒီယကာ အာသောကမင်းတရားကြီးကို သတိမရလာနိုင်ပါ။

မူလဓမ္မာစေတီမှာ ဉာဏ်တော်အမြင့် အတိုင်းအတာ၊ အမှတ်အသားများမတွေ့ရှိရသော်လည်း ယခုအခါ ဓမ္မာစေတီ ဉာဏ်တော်အမြင့်မှာ အောက်ခြေမှ စိန်ပူးတော်အထိ ရွာပေရှိလာပြီဖြစ်သည်။

ဘော်ကြိုဓမ္မာစေတီတွင် ရှေးဟောင်းသမိုင်းဝင် ခမာကြေးရုပ်များလည်း တွေ့မြင်နိုင်သည်။ ယင်းသို့ တွေ့မြင်နိုင်ခြင်းမှာ ဘဝရှင်မင်းတရားကြီး ယိုးဒယားသို့ ချီတက်လုပ်ကြံရာတွင် မြန်မာ

တပ်တို့နှင့်အတူ ရှမ်းစော်ဘွားသီပေါအုန်းပေါင်တပ်များပါ ပါဝင် တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြောင်း သမိုင်းရှိသည်။ ယင်းသို့ တိုက်ခိုက်ရာတွင် အယုဒ္ဓယအား အောင်မြင်တော်မူသောအခါ ယိုးဒယားတို့ထံမှ (အန်ကောဝပ်ဘုရားကျောင်း) ခမာအရုပ်များ စစ်နိုင်ပစ္စည်းအဖြစ် မြန်မာနိုင်ငံသို့ သယ်ဆောင်လာခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

သီပေါ အုန်းပေါင်စော်ဘွား ယူဆောင်လာသော ခမာအရုပ် များမှာ မန္တလေးမဟာမြတ်မုနိဘုရားကြီးပြတိုက်တွင် ပြသထား သော ခမာကြေးရုပ်များထက် အနည်းငယ်အသာသေးပြီး လက်ရာ မှာ အတူတူပင်ဖြစ်သည်။ မြန်မာမင်းက သီပေါအုန်းပေါင်စော် ဘွားကူညီတိုက်ခိုက်ခဲ့သဖြင့် ယင်းတို့သယ်ဆောင်လာသော စစ်နိုင် ခမာကြေးရုပ်များကို မိမိတို့အပိုင်စားရာဒေသသို့ ယူနိုင်ကြောင်း ချီးမြှင့်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ထိုသမိုင်းကိုထောက်ဆ၍ မြန်မာမင်းများနှင့် စော်ဘွားတို့ သည် ရှေးမဆွကပင် နိုင်ငံရပ်ခြားသို့ စစ်ချီ၊ စစ်တက်၊ စစ်ထိုး ခြင်းအရာ၌ တစ်သွေးတည်း တစ်သားတည်း စည်းလုံးစွာပါဝင်ခဲ့ ကြောင်း သက်သေခံလျက်ရှိသည်။

ပေါက်နန်းစံစောမွန်လှ

ပိုင်းမောမင်းသမီး စောမွန်လှသည် ပုဂံရွှေနန်းမှ ပြည်တော်
ပြန်ခဲ့ပြီးနောက် အမိ၊ အဘ၊ အစ်ကို၊ ဆွေတော်မျိုးတော်တို့အပေါင်း
ကြားမှာပင် ဟော်နန်းစံအဖြစ် အေးချမ်းစွာနေခဲ့သည်။ စောမွန်လှ
အဖို့ ငယ်စဉ်ကပင် လေ့ကျင့်ဖျိုးထောင်ပေးထားသော ဗုဒ္ဓဝတ်၊
ဓမ္မဝတ်ကို ပျက်ကွက်သွားသည်ဟူ၍ပရိပေ။

ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့လှသော စောမွန်လှ၏ မျက်နှာမှာ
ဘယ်အခါပင်ကြည့်ကြည့် ကြည်လင်အေးမြနေလေ၏။ ဓမ္မဘက်ကို
အာရုံလိုက်စား၊ အလေးပေးသူဖြစ်သဖြင့် နေ့စဉ်တရားဘာဝနာ
အားထုတ်မှုအလုပ်တွင် အရွယ်နှင့်မလိုက်အောင်ပင် ရှိလှသည်။
စော်ဘွားကြီးစင်ဆေတုံနှင့် မဟာဒေဝီတို့သည် သားတော်ကဲ့သို့

မိသားစုအသိုက်အဝန်းနှင့် စောမွန်လှကိုလည်း မြင်စေချင်လှသည်။ အနော်ရထာသို့ ပေးဆက်ခဲ့လိုက်ရသော်လည်း သားသမီးမထွန်းကား ကြင်ယာတော်မိဖုရားအရာလည်း လျှော့ခဲ့ရလေသဖြင့် စိတ်မကောင်းခြင်းဖြစ်ကြသည်။

အထီးကျန်ဆန်လွန်းနေသော သမီးတော်စောမွန်လှအတွက် ရတက်မအေးသဖြင့် ယခင်က ရည်ရွယ်ရင်းစွဲရှိခဲ့သော တူတော်မောင် စောပိုင်ဖနှင့် ပြန်လည်နေရာချထားပေးရန် ကြိုးစားကြည့်ကြသေးသည်။ သို့သော်လည်း စောမွန်လှသည် လောကီအာရုံကာမဂုဏ်၏အပြစ်ကို ကြောက်ရွံ့ခြင်းအလျဉ်းရှိလေသဖြင့် ငြင်းပယ်စကားဆိုမိသည်။

မိမိအပို ထပ်မံ၍ လောကီအရာတွင် အပူပူရှာချင်တော့ဘဲ လောကုတ္တရာအလုပ်ဖြစ်သည့် တရားဘာဝနာဖြင့်သာ ဖွေဖျော်ချင်ကြောင်း အမိအဖတို့အား တောင်းပန်စွာဆိုလေသည်။ ဖော်ဘွားကြီးနှင့် မဟာဒေဝီသည် သမီးတော်အား အထီးကျန်သောဘဝဖြင့် လောကအလယ်တွင် ထားရစ်ခဲ့ရမည်ကို စိတ်မချကြောင်း ညင်သာစွာနားချလေသဖြင့် နောက်ဆုံး၌ စဉ်းစားရန် အချိန်ကာလတစ်ခုတို စောမွန်လှ တောင်းဆိုခဲ့သည်။

သူတောင်းဆိုလိုက်သည့် အချိန်ကား ... ၃ လ။

ရက်ပေါင်း ၉၀ ယာဖြစ်သည်။

ထိုရက်ပေါင်း ၉၀ တွင် မိမိအဖို့ နောင်သံသရာအတွက် ပါရှိအောင် တုသိုလ်အလုပ်၊ ဘာဝနာအလုပ်ကို အေးချမ်းစွာ လုပ်လိုသေးသည်။

၂-လတိုင်တိုင် အမိဋ္ဌာန်ဝင်ပြီးကာမှ လောကီအိမ်ထောင် ရေးကို စဉ်းစားပေးရန်ဖြစ်သည်။ စောမွန်လှသည် အုန်းပေါင်နယ် မုဋ္ဌောစေတီအနီး သာယာပြန်ပြုသော ဖြစ်ကမ်းပါးအရပ်၌ ရက်ရှည် အမိဋ္ဌာန်ဝင်ရန်ပြင်ဆင်ခဲ့သည်။ ဖော်ဘွားကြီးစပ်ဆေဟုံနှင့် မဟာ ဒေဝီလည်း ခွင့်ပေးတော်မူလိုက်ရသည်။

အမိအဘတို့ ခွင့်ပြုသည်နှင့် စောမွန်လှသည် နောက်ပါ အခြွေအရံအဖို့ နှင့် ဝိုင်းမော်ဗွယ် ထွက်ခွာခဲ့ပြီး ရည်ရွယ်ရာဌာနသို့ ရောက်လျှင် ရှေးဟောင်းမုဋ္ဌောစေတီဩတ်အား ဦးစိုက်ရှိခိုးသည်။ စေတီတော်နှင့် မနီးမဝေးအရပ်၊ ပြန်ပြုသောဖြစ်ကမ်းနဘေး၌ ယာယီတံနန်းဆောက်လုပ်၍ တရားဘာဝနာပွားများနိုင်ရန် ပြုလုပ်နေ ထိုင်ခဲ့သည်။

ထိုမှ ဥပုသ်သီတင်းစောင့်ထိန်းလျက် တရားဘာဝနာတို့ကို အမိဋ္ဌာန်အတိုင်း ကြိုးစားအားထုတ်နေလေတော့သည်။ အမိအဘ တို့နှင့် အစ်ကိုတော်စပ်နှော်မိန်းတို့သည် မကြာခဏဆိုသလိုပင်

စောမွန်လှရှိရာသို့ မနီးမဝေးမှ သွားရောက်ကြည့်လေ့ရှိသည်။

ရက်ပေါင်း ၉၀အတွင်း သူ၏အမိဋ္ဌာန်မပျက်စေရန် ဝိုင်းဝန်း ကူညီပေးလျက်သာရှိပြီး အနှောက်အယှက်ဖြစ်စေမည့် အလုပ်မျိုး မလုပ်မိရန် ကြိုးစားသတိထားခဲ့ကြလေ၏။

အထော်အပြစ်လိုက်ပါသော အဋ္ဌာန်အရံတို့သည်လည်း စောမွန်လှ ၏ အရိပ်အချေကိုသာ ကြည့်နေကြလျက် ထမင်း၊ ဖင်းလျာတို့ စီမံပေးကြသည်။

ပါရမီရှင်မလေး စောမွန်လှအတွက် လိုက်ပါပြည့်ဆည်း ပေးသူတို့သည်လည်း မည်းမညှ၊ ကုသိုလ်ဝင်ယူကြကုန်လေ သတည်း။

မီးဇာမကုန် ... ဆီမခမ်းသော်လည်း

စောမွန်လှ အဓိဋ္ဌာန်ဝင်ရာ တဲနန်းသည် မြစ်ကမ်းနားသော
တွင်ရှိသဖြင့် အအေးဓာတ်လွန်ကဲလှသည်။ ထို့အတူ တောင်တန်း
များကိုဖြတ်ကျော်ပြီး တိုက်ခတ်လာသော လေတို့ကလည်း အေးမြ
လှသည်မှာ တစ်နေ့တာလုံးဖြစ်သည်။ အေးချမ်းဆိတ်ငြိမ်သော
ဤယာယီတဲနန်းကလေးတွင် စောမွန်လှသည် နံနက်အာရုဏ်မကျင်း
မီထမ်း၊ ဘုရားဝတ်ပြုခြင်း၊ သီလယူခြင်း၊ တရားထိုင်ခြင်းအမှု
ကို ပြုလုပ်၏။

စားသောက်ချိန်တွင် အသားပပါသောအသက်လွတ်ဟင်းနှင့်
စားသောက်လေ့ရှိသည်။ ဥပုသ်ရက်ရှည်စောင့်ခြင်းဖြစ်သဖြင့် နေ့လွဲ
ညစာစားခြင်းလည်း ရှောင်ကြဉ်၏။

စောမွန်လှ ဇွဲကောင်းကောင်းဖြင့် တစ်နေ့ပြီးတစ်နေ့ တစ်ပါတ်ပြီးတစ်ပါတ် ကုန်ဆုံးကာ လချိန် ကြာမြင်လာပြီဖြစ်သည်။ အစာချို့ခိုင်းနှင့်၊ အအိပ်ပျက်ခြင်း၊ အစားနည်းခြင်းတို့ ရက်ပေါင်းများလာသောအခါ စောမွန်လှကိုယ်ခန္ဓာမှာ တဖြည်းဖြည်းကြုံလို့ လာပြီးအားအင်ယုတ်လျော့လာခဲ့သည်။

မလျှော့သောဖွဲ့ဖြင့် တရားမွေကို မိမိအဓိဋ္ဌာန်အတိုင်း ရက်ပေါင်း ၉၀ပြည့်အောင်အားထုတ်သွားမည်ဟု အားခဲထားခဲ့သည်။ ယင်းသို့ဖြင့် စောမွန်လှသည် ကြိုးစားအားထုတ်ခဲ့ရာ ရက်ပေါင်း ၉၀ ပြည့်ခဲ့သည်။ မိမိအဓိဋ္ဌာန်ပြီးပြောက်သည်မို့ နှလုံးစိတ်ဝမ်းလည်း အေးချမ်းခဲ့သည်။

သို့သော်ကား ... အားနည်းနေပြီဖြစ်သည့် သူ၏ခန္ဓာကိုယ်ကို မထင်မှတ်သောအဖျားရောဂါက ဝင်ရောက်မိမီးနှိပ်စက်လာတော့သည်။ အာဟာရချို့တဲ့ခြင်း၊ အားနည်းခြင်း၊ အအိပ်ပျက်ခြင်းတို့ကြောင့် အဖျားရောဂါဒဏ်ကို မတွန်းလှန်နိုင်ခဲ့ပေ။ အတူလိုက်ပါပြုစုကြသည့် အခြွေအရံများကလည်း အဓိဋ္ဌာန်ရက်စေ့ပြီဖြစ်၍ တော်နန်းသို့ ပြန်ကြရန် ပြင်ဆင်ကုန်ကြသည်။

ထိုစဉ်မှာပင် စောမွန်လှတစ်ကိုယ်လုံးမှာ ကြိမ်သီးအုံးထားသကဲ့သို့ ခြစ်ခြစ်တောက်ပူလွန်းလှသည်။ မှေးဝမ်းနေသော မျက်လုံး

များက မည်မျှအများကြီးနေပြီဖြစ်ကြောင်း သက်သေခံနေပေ၏။ မကြာခဏလည်း ရေတက်သဖြင့် ထွင်တွင်သာရေတောင်းသောက်လေသည်။

အသင့်ဆောင်ယူထားသည့် ရိုးရာဆေးဝါးတို့ကို တိုက်ကျွေးသော်လည်း အများမှာကျမသွား။ ရောဂါတိုးလျှက် သတိပင်မရတစ်ချက် ရတစ်ချက်ဖြစ်နေလေသည်။ ထိုအခါ အတော်ပါသူများထဲမှ သွက်လက်ဖျတ်လက်သူတစ်ဦးကို တော်နန်းသို့ အပြန်လွှတ်အကြောင်းကြားစေခဲ့၏။ များမကြာမီ၌ပင် အစ်ကိုတော်စင်နော်မိန်း၊ စော်သွားကြီးစင်သေတုံနှင့် မဟာဒေဝီတို့ ဆောလျှင်စွာရောက်ရှိလာကြသည်။

အများရောဂါကြောင့် နွမ်းလျပျော့ခွေနေကာ မောတိုက်နေသည့် သမီးတော်အား မဟာဒေဝီသည် ရင်ခွင်တွင်းပွေ့ပိုက်ဆွဲသွင်းထားမိသည်။ အားမငယ်စေရန် အမိ၊ အဘနှစ်ဦးစလုံး အားပေးစကားဆို၏။ အစ်ကိုတော် စင်နော်မိန်းသည်လည်း ညီမတော်ကို တပွတ္တခေါ်လျှက် လက်မောင်းရင်းကို တစ်ဆတ်ဆတ်လှုပ်ခတ်နေသည်။

စောမွန်လှသည် သတိမရတစ်ချက်၊ ရတစ်ချက်မှသိဝေသော မျက်လုံးအိမ်ဖြင့် မျက်လွှာကိုဖွင့်ကြည့်သည်။ နှုတ်မှဖွတ်တလေးခေါ်ရှာသည်။

“ခမည်းတော် ... မယ်မယ်ဘုရား ...”

စောမွန်လှ ပြောလာမည့်စကားသံကို နားစွင့်ကြသည်။

သူ့လေသံက တိုးတိုးညှင်းညှင်းကလေးဖြစ်သည်။

“ပုဂံပြည့်ရှင် အနော်ရထာမင်းစောအပေါ် အပြစ်မပြင်ဘဲ
ချစ်ကြင်စွာ ဆက်ဆံရစ်ပါ ခမည်းတော်ဘုရား”

စော်ဘွားကြီးက စောမွန်လှပျက်နှာအား တစ်ဖမ်းကြည့်လျက်
ခေါင်းညိတ်ပြရှာသည်။

“မိတ်ချသမီးတော်၊ ခမည်းတော်မေတ္တာမပျက်ပါဘူး ...
ရှေးကအတိုင်း၊ ပြည်ထောင်အချင်းချင်း၊ ယိုင်းပင်းချစ်ခင်စွာ ဆက်ဆံ
သွားမှာပါ ...”

ဤစကားအဆုံး၌ စောမွန်လှထံမှ အပြုံးယဲ့ယဲ့ကလေးကို
တွေ့လိုက်ရသည်။ ဝခမည်းတော် သံညံ ချစ်လှစွာသော သမီးတော်
အား နန်းတွင်းမှကြည့်ဖယ်၍ မောနယ်သို့ ပြန်စေခဲ့ခြင်းအတွက်
အနော်ရထာမင်းစောအပေါ် အာဇာတထားရှာမည်ကို စိုးရွံ့၍ဖြစ်အံ့
ထင်၏။

ရှင်အရဟံ၊ ရတန္တာမထေရ်ပြတ်၏ အဆုံးအပတွင်

“အပျတ်ဒေါသကို မသိမှီးနှင့်၊ ရန်ငြိုးစွဲခြင်းကို ရှောင်
ရှား၊ မေတ္တာမိတ်ထားလော့ ချစ်သမီး” ဟူသော ဩဝါဒသံ

တို့သည် စောမွန်လှနားဝယ် ပဲ့တင်ထပ်မျှ ကြားနေဆဲဖြစ်သည်။
 ထို့အတူ သူ့နှလုံးသည်ပွတ်တွင်ပါ ခွဲနေလေ၏။
 ယင်းတရားကို လက်ကိုင်ထား၍ သူ့ဆန္ဒကို ထုတ်ဖော်
 မိခြင်းဖြစ်သည်။

မိတ်ဆန္ဒပြည့်ဝသည်နှင့် ဝိညာဉ်မိတ်ကို ခုန်းခုန်းချလိုက်လေ
 သလော့မသိ။ စောမွန်လှ၏ ကိုယ်ကလေးမှာ ပျက်မိတစ်မှိတ်
 အတွင်းမှာပင် ဆတ်ကနဲလှုပ်သွားပြီး သက်ပဲ့ခန္ဓာဖြစ်သွားရှာတော့
 သည်။

ပွေ့ပိုက်ထားသော မဟာဒေဝီသည် စောမွန်လှအားတစ်ဆတ်
 ဆတ်လှုပ်ခေါ်နေလေ၏။ စော်ဘွားကြီးက သမီးတော်၏ နောက်ဆုံး
 ထွက်သက်ကို သိနေဘိအလား။ ပျက်ရှည်တွေတွေကျနေသည့်
 ကြားမှ ရှိက်သံတစ်ချက် ကြားလိုက်ရသည်။ အစ်ကိုတော်သည်
 ပျက်နှာချင်းအပ်ချလိုက်ပြီး သည်းသည်းလှိုက်လှိုက် ငိုချုပ်လိုက်
 သည်။

ငါ့ရစ်ရှင်ပိုင်းမောင်မင်းသမီးလေး စောမွန်လှကား မိစာ
 မကုန်၊ ဆီမခမ်းသော်လည်း လေသရမ်းကြောင့် သေလမ်းသို့
 ပြန်ခဲ့ရရှာပြီတည်း။

ဘော်ကြီးမှ ယောဂီဝတ်စုံဖြင့် တွေ့မြင်ရသော စောမွန်လှပုံ

ကျမ်းဂေဟီ

စောဋ္ဌာန်လှသား၊ ဗုဒ္ဓောစေတီအနီး၊ ယာယီတဲနန်းကလေးရှိ
ရာ နန္ဒတူတမ်းနံသာဋ္ဌာပင် ဖော်တွားတို့လုံးစံအံတိုင်း ပိယာဂြိုဟ်ခဲ့
သည်။ သဒ္ဓါတော်စောဋ္ဌာန်လှ လဲလျောင်းရာ၊ တရားအဓိဋ္ဌာန်ဝင်ရာ
ဤနေရာတလေးကို အမှတ်တရဖြစ်စေရန် ရည်စူးလွှတ် ဖေတီ
တော်တစ်ဆူ တည်ထားဆိုကြသည်။ ထိုဖေတီတွင် ရုပ်ပွားဆင်းတု
တော်နှင့် သင်္ဂြိုဟ်တော်မွေတော်များ ဌာပနာခဲ့သည်။

ထိုဖေတီအား ... "စောဋ္ဌာန်လှ" ဖေတီဟု၍လည်းကောင်း၊
"ရှင်ဋ္ဌာန်လှ" ဖေတီဟု၍လည်းကောင်း ခေါ်မှတ်ကြသည်။

မိုးမဝေးတွင်ရှိသော ဗုဒ္ဓောစေတီ (ဘော်ကြို) ဘုရားတွင်
ယောဝိဝတ်ရိုကလေးနှင့် ကျတ်သရေဂြိုဟ်သော ဝိုင်းမောင်မင်းသဒ္ဓါ

ကျမ်းကြီး

၁။ တိုင်းရှင်းသားလေ့ထုံးစံများ
လမ်းစဉ်ပါတီ		(ရှမ်း)မ.ဝ.လ.
၂။ သုတေသနိတ မဟာရာဇဝင်ကြီး		ပထမအုပ်
၃။ ဦးကုလား မဟာရာဇဝင်ကြီး		ပထမတွဲ
၄။ အရှေ့တိုင်းယဉ်ကျေးမှု
အတွဲ (၁)		ဒုတိယအုပ်
တက္ကသိုလ်
ရန်ကုန်
၅။ ဝါရပ်ရှင်မိုင်းမောင်ကရီ		သီပေါကိုလတ်
၆။ သာသနာ့သင်္ကာရကျမ်း		မဟာဓမ္မသင်္ကြံ
၇။ မြန်မာ့နိုင်ငံရေး အခြေပြသမိုင်း		မ.စ.တ
၈။ ဓမ္မစာရိယုရာဇသမိုင်း		အသျှင်စတီ
ကာသီဝံသ
၉။ မြန်မာရာဇဝင်		ဦးဘသန်း

၁၀။ ပြန်တက္ကသိုလ်ကျမ်း	အတွဲ ၈၄၁၀
၁၁။ မှန်နှစ်ရာစင်တော်ကြီး	ပထမတွဲ
၁၂။ ဗုဒ္ဓစွယ်တော်သမိုင်း	သာသနာရေး ဝန်ကြီးဌာန
၁၃။ အနော်ရထာအရင်က ပြန်မာစိုင်း	မိုလ်မူဃာရှင်
၁၄။ အော်ပြန်မာတည်တန်	ဦးတင်မောင်ရင် (မဟာဝိဇ္ဇာ)
၁၅။ ဗုဒ္ဓစွယ်တော်သမိုင်း	ဒေါက်တာခင် မောင်ညွန့်
၁၆။ သီပေါမြို့တော်ကြီး မုဋ္ဌာစေတီသမိုင်း		
၁၇။ သာသနာ ၂၅၀၀	မောင်အံ့
၁၈။ တာဟိယန်ခရီးသည်	ဝါရု
၁၉။ ဝံသဒိပနီ	မဲထီးဆရာတော်
၂၀။ အနော်ရထာရဲ့ မိုင်းစောတေရီ	နန်းအေးကြည် (သူနာပြုဆရာမ)၏ လူမှုကွန်သက်တပျက်စွာပေါ်မှ